
Judita Mirjana Novak

Poslovanje gospodarskih družb in zadrug v letu 2006

Delovni zvezek št. 2/2008, let. XVII

Kratka vsebina: Avtorica v delovnem zvezku celovito predstavi poslovanje gospodarskih družb in zadrug v letu 2006, ko so začeli veljati novi računovodski standardi. V prvem delu prikaže poslovanje v obdobju 1994–2006, nato pa sledi podrobni prikaz poslovanja družb po različnih kriterijih kot je poslovanje izvoznikov, poslovanje družb glede na velikost, poreklo kapitala in obliko lastnine, pa tudi analiza plačilne sposobnosti.

Ključne besede: gospodarske družbe, Zakon o gospodarskih družbah, slovenski računovodski standardi, podatki iz izkaza poslovnega izida, podatki iz bilance stanja, kazalniki uspešnosti poslovanja

Zbirka Delovni zvezki je namenjena objavljanju izsledkov tekočega raziskovalnega dela, analizi podatkovnih serij in predstavitev metodologij s posameznih področij dela urada. S tem želimo spodbuditi izmenjavo zamisli o ekonomskih in razvojnih vprašanjih, pri čemer je pomembno, da se analize objavijo čim hitreje, tudi če izsledki še niso dokončni.

Mnenja, ugotovitve in sklepi so v celoti avtorjevi in ne izražajo nujno uradnih stališč Urada RS za makroekonomske analize in razvoj.

Objava in povzemanje publikacije sta dovoljena delno ali v celoti z navedbo vira.

Delovni zvezki Urada RS za makroekonomske analize in razvoj

Izdajatelj:

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Gregorčičeva 27

1000 Ljubljana

Tel: (+386) 1 478 1012

Telefaks: (+386) 1 478 1070

E-naslov: gp.umar@gov.si

Odgovorna urednica: mag. Barbara Ferk (barbara.ferk@gov.si)

Delovni zvezek: Poslovanje gospodarskih družb in zadrug v letu 2006

Avtorica: Judita Mirjana Novak (judita-mirjana.novak@gov.si)

Lektoriranje: Rosana Čop

Lektoriranje angleškega povzetka: Ksenja Mihelič

Delovni zvezek je recenziran.

Ljubljana, marec 2008

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

657.37:338.4(497.4)"2006"

NOVAK, Judita Mirjana

Poslovanje gospodarskih družb in zadrug v letu 2006 [Elektronski vir] / Judita Mirjana Novak. - Besedilni podatki. - Ljubljana : Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, 2008. - (Delovni zvezki UMAR ; letn. 17, št. 2)

Način dostopa (URL):

http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/dz/2008/dz02-2008.pdf

ISBN 978-961-6031-69-1

237820672

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
I. DEL: POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB	4
2 PREGLED POSLOVANJA GOSPODARSKIH DRUŽB V OBDOBJU 1994–2006	4
3 POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB V LETU 2006	5
3.1 Poslovni izid	5
3.1.1 Prihodki	6
3.1.2 Odhodki.....	8
4 POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB V POSAMEZNIH DEJAVNOSTIH	12
4.1 Prihodki in odhodki družb v posameznih dejavnostih.....	13
4.2 Čisti dobiček (čista izguba) družb v posameznih dejavnostih	14
5 SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV VSEH GOSPODARSKIH DRUŽB SKUPAJ IN PO POSAMEZNIH DEJAVNOSTIH V LETU 2006	17
5.1 Sredstva	17
5.2 Obveznosti do virov sredstev	20
6 NEKATERI KAZALCI IN KAZALNIKI POSLOVANJA GOSPODARSKIH DRUŽB V LETU 2006	23
7 POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB GLEDE NA VELIKOST V LETU 2006	27
7.1 Gospodarske družbe glede na število zaposlenih.....	27
7.1.1 Poslovanje gospodarskih družb glede na število zaposlenih v letu 2006.....	27
7.1.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006	29
7.2 Mikro, majhne, srednje in velike družbe	30
7.2.1 Poslovanje mikro, majhnih, srednjih in velikih družb v letu 2006.....	31
7.2.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006	34
8 IZVOZNIKI V LETU 2006	37
8.1 Poslovanje izvoznikov v letu 2006.....	37
8.1.1 Poslovni izid	38
8.1.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev.....	40
8.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006.....	40
9 GOSPODARSKE DRUŽBE GLEDE NA OBLIKO LASTNINE V LETU 2006	43
9.1 Poslovanje gospodarskih družb glede na obliko lastnine v letu 2006	43
9.1.1 Poslovni izid	44
9.1.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev v letu 2006	46
9.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006.....	46

10 GOSPODARSKE DRUŽBE GLEDE NA POREKLO KAPITALA V LETU 2006.....	49
10.1 Poslovanje gospodarskih družb glede na poreklo kapitala v letu 2006.....	49
10.1.1 Poslovni izid.....	50
10.1.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev v letu 2006.....	52
10.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006.....	52
II . DEL: POSLOVANJE ZADRUG.....	55
11 ZADRUGE	55
11.1 Pregled poslovanja zadrug v obdobju 2000–2006	55
11.2 Poslovanje zadrug v letu 2006	56
11.2.1 Poslovni izid	58
11.2.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev.....	59
11.3 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006.....	60
III . DEL: PLAČILNA SPOSOBNOST	63
12 EVIDENCE PRAVNIH OSEB Z DOSPELIMI NEPORAVNANIMI OBVEZNOSTMI NEPREKINJENO VEČ KOT PET DNI V MESECU	63
13 PRISILNE PORAVNAVE, STEČAJI IN LIKVIDACIJE.....	65
14 IZBRISI PO ZAKONU O FINANČNEM POSLOVANJU PODJETIJ	66

PRILOGA K DELOVNEMU ZVEZKU: STATISTIČNE TABELE V EXCELOVI DATOTEKI

Kazalo tabel in slik

Tabela 1: Poslovanje gospodarskih družb v obdobju 1994–2006.....	4
Tabela 2: Glavni podatki o poslovanju gospodarskih družb v letu 2006.....	5
Tabela 3: Stopenjski izkaz poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.....	6
Tabela 4: Prihodki gospodarskih družb v letu 2006.....	7
Tabela 5: Odhodki gospodarskih družb v letu 2006.....	9
Tabela 6: Povprečna mesečna plača na zaposlenega v gospodarskih družbah v letu 2006.....	10
Tabela 7: Prihodki in odhodki gospodarskih družb posameznih dejavnosti v letu 2006.....	13
Tabela 8: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb posameznih dejavnosti v letu 2006.....	14
Tabela 9: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti v letu 2006.....	15
Tabela 10: Sredstva in obveznosti do virov sredstev gospodarskih družb na dan 31. 12. 2006.....	18
Tabela 11: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na število zaposlenih v letu 2006.....	28
Tabela 12: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na velikost v letu 2006.....	34
Tabela 13: Čisti dobiček in čista izguba izvoznikov in drugih gospodarskih družb v letu 2006.....	39
Tabela 14: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na obliko lastnine v letu 2006.....	45
Tabela 15: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na poreklo kapitala v letu 2006.....	51
Tabela 16: Poslovanje zadrug v obdobju 2000–2006.....	56
Tabela 17: Čisti dobiček in čista izguba zadrug posameznih dejavnosti v letu 2006.....	58
Tabela 18: Pravne osebe z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot pet dni v mesecu v letu 2006.....	63
Slika 1: Razvrstitev gospodarskih družb po dejavnostih v letu 2006 (deleži v %).....	12
Slika 2: Prispevki gospodarskih družb posameznih dejavnosti k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %).....	12
Slika 3: Dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah posameznih dejavnosti v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT).....	24
Slika 4: Razvrstitev gospodarskih družb glede na število zaposlenih v letu 2006 (deleži v %).....	27
Slika 5: Prispevki gospodarskih družb glede na število zaposlenih k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %).....	28
Slika 6: Razvrstitev gospodarskih družb glede na velikost v letu 2006 (deleži v %).....	32
Slika 7: Prispevki gospodarskih družb glede na velikost k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %).....	32
Slika 8: Dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah glede na velikost v letu 2006 (v tisoč SIT).....	35
Slika 9: Delež izvoznikov, pretežnih izvoznikov in drugih družb v skupnem številu gospodarskih družb v letu 2006 (v %).....	37
Slika 10: Prispevki izvoznikov, pretežnih izvoznikov in drugih družb k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %).....	38
Slika 11: Dodana vrednost na zaposlenega pri izvoznikih, pretežnih izvoznikih in drugih družbah v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT).....	41
Slika 12: Razvrstitev gospodarskih družb glede na obliko lastnine v letu 2006 (deleži v %).....	43
Slika 13: Prispevki gospodarskih družb glede na obliko lastnine k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %).....	44
Slika 14: Dodana vrednost na zaposlenega pri gospodarskih družbah glede na obliko lastnine v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT).....	47
Slika 15: Razvrstitev gospodarskih družb glede na poreklo kapitala v letu 2006 (deleži v %).....	49
Slika 16: Prispevki gospodarskih družb glede na poreklo kapitala k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %).....	50
Slika 17: Dodana vrednost na zaposlenega pri gospodarskih družbah glede na poreklo kapitala v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT).....	53
Slika 18: Število zadrug v posameznih dejavnostih v letu 2006.....	57
Slika 19: Prispevki zadrug v posameznih dejavnostih k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %).....	57
Slika 20: Neto čisti dobiček (izguba) zadrug v posameznih dejavnostih v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v mio SIT).....	59
Slika 21: Skupno število na sodiščih začelih stečajnih in likvidacijskih postopkov v obdobju 2000–2006.....	65
Slika 22: Število izbrisov pravnih oseb iz sodnega registra po ZFPP v obdobju 1999–2006.....	66

Povzetek

Gospodarske družbe so sestavile letno poročilo za leto 2006 v skladu z novimi slovenskimi računovodskimi standardi (SRS 2006) ali mednarodnimi računovodskimi standardi in z novim Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Podatke iz letnih poročil za leto 2006 so za državno statistiko predložile Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES) do 31. marca 2007. To so storile v skladu z 59. členom ZGD-1 in z Letnim programom statističnih raziskovanj za leto 2007. Podatke so predložile na novih, poenotениh obrazcih, ki jih je z Metodološkim navodilom za predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov posameznikov predpisala AJPES. Obrazce je AJPES pripravila v skladu s SRS 2006 in z ZGD-1. Pri izpolnjevanju obrazcev je bilo treba zaradi prehoda na SRS 2006 opraviti prilagoditve in preračune posameznih postavk za leto 2005, v skladu s 15. točko Uvoda v SRS 2006 in Pojasnila 3 k Uvodu v SRS 2006 – Primerjalni podatki za leto 2005. Zneski v obrazcih so bili zadnjič izkazani v tolarjih, v skladu s Pojasnilom 1 k Uvodu v SRS 2006 – Sprememba predstavitvene valute.

Vse to velja tudi za zadruge, ki morajo po 59. členu Zakona o računovodstvu od 1. januarja 2000 dalje voditi poslovne knjige in sestavljati letna poročila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in s Slovenskimi računovodskimi standardi, med katerimi je zanje zlasti pomemben SRS 34 – Računovodske rešitve v zadrugah. Po metodoloških navodilih, zadruge po novem predlagajo letna poročila AJPES kot samostojna vrsta poslovnega subjekta, to je kot zadruga in ne več kot gospodarska družba. AJPES je za predlaganje podatkov iz letnih poročil zadrug predpisala obrazce, ki se razlikujejo od obrazcev za gospodarske družbe v tistem delu, ki ga ureja SRS 34.

Podatke iz letnih poročil za leto 2006 je AJPES predložilo 45.330 gospodarskih družb s 478.839 zaposlenimi in 319 zadrug s 3.695 zaposlenimi. Poslovanje prvih in drugih je bilo zelo uspešno. Gospodarske družbe so poslovanje v letu 2006 zaključile z neto čistim dobičkom (pozitivno razliko med čistim dobičkom in čisto izgubo), ki je bil v znesku 616.229 milijonov tolarjev za 40,5 % večji kot v preteklem letu. Zadruge so izkazale neto čisti dobiček v znesku 1.264 milijonov tolarjev, v preteklem letu pa za 550 milijonov tolarjev neto čiste izgube.

Delovni zvezek ima tri dele:

- V prvem delu je predstavljena analiza poslovanja gospodarskih družb v letu 2006 skupaj, po posameznih dejavnostih, glede na število zaposlenih, velikost, izvozno naravnost, obliko lastnine in glede na poreklo kapitala.
- V drugem delu je predstavljena analiza poslovanja zadrug v letu 2006.
- V tretjem delu, ki ima naslov »Plačilna sposobnost«, so obravnavani podatki za leto 2006 o pravnih osebah z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot pet dni v mesecu; o začetih postopkih prisilnih poravnjav, stečajev in likvidacij ter o izbrisih pravnih oseb iz sodnega registra po Zakonu o finančnem poslovanju podjetij.

Summary

Companies prepared their annual reports for 2006 in accordance with the new Slovenian Accounting Standards (SRS 2006) or International Accounting Standards and the new Companies Act (ZGD-1).

For statistical purposes, companies submitted data from their annual reports for 2006 to the Agency of the Republic of Slovenia for Public Legal Records and Related Services (AJPES) by 31 March 2007. This is laid down in Article 59 of the Companies Act and the Annual Programme of Statistical Surveys for 2007. Data were submitted on standardised forms laid down by AJPES in the methodological guidelines for submitting annual reports and other data of companies, cooperatives and sole proprietorships. The new standardised forms comply with ZGD-1 and SRS 2006. Due to the changeover to SRS 2006, companies were required to make the necessary adjustments and recalculations in the standard forms on individual items for 2005 pursuant to Point 15 of the Introduction to SRS 2006 and to Explanation 3 of the same Introduction – Comparative data for 2005. The amounts in the forms were presented in tolar for the last time, in accordance with Explanation 1 of the Introduction to SRS 2006 – Change of presentation currency.

All these requirements also apply for cooperatives. They are laid down in Article 59 of the Accounting Act from 1 January 2000, according to which book-keeping and annual reports must be in line with ZGD and SRS, and particularly SRS 34 – Accounting Solutions in Cooperatives. According to new methodological guidelines, cooperatives submit their annual reports to AJPES as independent business entities and no longer as companies. Cooperatives submitted data from annual reports on forms laid down by AJPES, which differ from the forms for companies in the part regulated by SRS 34.

Data from annual reports for 2006 were submitted to AJPES by 45,330 companies with 478,839 employees and by 319 cooperatives with 3,695 employees. Their performance was very strong. Companies ended 2006 with a positive difference between net profit and net loss totalling SIT 616,229 million, i.e. 40.5% more than in 2005. Cooperatives recorded a positive difference in 2006 between net profit and net loss amounting to SIT 1,264 million, compared to a negative difference between net profit and net loss totalling SIT 550 million in 2005.

This Working Paper is divided into three parts:

- The first part analyses the performance of companies in 2006 as a whole, classified according to activity, number of employees, whether they are a micro, small, medium-sized or large company, whether they export, the kind of ownership and origin of the capital.
- The second part analyses the performance of cooperatives in 2006.
- The third part "Plačilna sposobnost" (Solvency) analyses data for 2006 of legal entities having outstanding matured liabilities for more than five consecutive days per month, the number of compulsory settlements, bankruptcy and liquidation procedures begun in court, and the legal entities that were struck off the court register according to the Financial Operation of Companies Act.

1 UVOD

Gospodarske družbe (v nadaljevanju družbe) in zadruga morajo pri vodenju računovodskih evidenc poslovanja in pri sestavljanju letnega poročila upoštevati slovenske računovodske standarde (v nadaljevanju SRS) ali mednarodne računovodske standarde (v nadaljevanju MRS), Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD) ter mnenja in stališča Slovenskega inštituta za revizijo.

Pri sestavitvi, predložitvi in objavi letnih poročil za leto 2006 so morale družbe in zadruga upoštevati nove SRS (SRS 2006)¹ ali MRS² in nov ZGD (ZGD-1)³.

Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES) je na podlagi novih SRS in novega ZGD pripravila *Metodološko navodilo za predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov posameznikov*⁴. Z njim je določila sestavne dele letnih poročil in druge podatke, ki jih morajo navedeni gospodarski subjekti predložiti AJPES, ter roke in način predložitve letnih poročil in drugih podatkov.

Družbe in zadruga so podatke iz letnih poročil za leto 2006 za državno statistiko predložile AJPES do 31. marca 2007. To so storile v skladu z 59. členom ZGD-1 in z Letnim programom statističnih raziskovanj za leto 2007⁵. Podatke so predložile na novih poenoteni obrazcih, ki jih je predpisala AJPES z metodološkim navodilom. Novost za zadruga v tem navodilu je, da predlagajo letna poročila kot samostojna vrsta poslovnega subjekta, to je kot zadruga in ne več kot družba. AJPES je zanje na podlagi novega SRS 34 – Računovodske rešitve v zadrugah⁶ predpisal ustrezne obrazce za predložitev podatkov iz bilance stanja in podatkov iz izkaza bilančnega dobička/bilančne izgube, obrazec *Podatki iz izkaza poslovnega izida* pa je enak kot pri družbah.

Pri izpolnjevanju poenoteni obrazcev so morale družbe in zadruga ob prehodu na nove SRS opraviti prilagoditve in preračune posameznih postavk za leto 2005 v skladu s 15. točko Uvoda v nove SRS⁷ in Pojasnila 3 k Uvodu v nove SRS – Primerjalni podatki za leto 2005⁸. V obrazcu *Podatki iz bilance stanja* obeh vrst gospodarskih subjektov so podatki za leto 2005 zaradi prehoda na nove SRS izjemoma prikazani v dveh stolpcih, in sicer po stanju na dan 31. 12. 2005 (po SRS 2001) in po stanju na dan 1. 1. 2006 (po SRS 2006). V obrazcu *Podatki iz izkaza poslovnega izida* so družbe in zadruga izkazale podatke za leto 2005 po SRS 2001, ki so jih morale smiselno razporediti v postavke po SRS 2006.

Zneski v poenoteni obrazcih so zadnjič izkazani v tolarjih, skladno s Pojasnilom 1 k Uvodu v SRS 2006 – Sprememba predstavitvene valute⁹.

Podatke iz letnih poročil za leto 2006 je AJPES prejela od 45.330 družb in 319 zadrug.

¹ Uradni list RS, št. 118/05.

² Gl. 54. člen ZGD-1.

³ Uradni list RS, št. 42/06 in 60/06.

⁴ Uradni list RS, št. 4/07.

⁵ Uradni list RS, št. 130/06.

⁶ Uradni list RS št. 118/05.

⁷ Uradni list RS, št. 118/05.

⁸ Uradni list RS, št.75/06.

⁹ Uradni list RS, št.70/06.

45.330 družb¹⁰ je v letu 2006:

- zaposlovalo 478.839 delavcev (4,0 % več kot v letu 2005),
- izkazalo 16.021.434 milijonov tolarjev prihodkov (14,0 % več kot v letu 2005),
- ustvarilo 3.574.743 milijonov tolarjev dodane vrednosti (10,0 % več kot v letu 2005),
- izkazalo 616.229 milijonov tolarjev neto čistega dobička – pozitivne razlike med čistim dobičkom in čisto izgubo (40,5 % več kot v letu 2005),
- ob koncu leta razpolagalo z 19.065.049 milijoni tolarjev sredstev (13,1 % več kot ob koncu leta 2005).

Največ družb (28,4 %) je bilo v **dejavnosti** trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe. Največ zaposlenih (43,1 %) so imele družbe v predelovalnih dejavnostih. Te so tudi največ prispevale k skupnim prihodkom (34,0 %), k celotni dodani vrednosti (40,2 %) in k skupni vrednosti sredstev vseh družb (26,2 %).

Po številu zaposlenih so prevladovalе družbe z 0 do 1 zaposlenim. Takšnih je bila dobra polovica družb. Nad 500 zaposlenih je imelo samo 0,3 % družb, vendar so prav te zaposlovalе največ delavcev (30,6 %) ter največ prispevale k skupnim prihodkom (30,4 %), k celotni dodani vrednosti (33,6 %) in k skupni vrednosti sredstev vseh družb (30,0 %).

V letu 2006 je bil pri razvrstitvi družb po velikosti uveden nov velikostni razred, to so mikro družbe. Družbe so se razvrstile po 55. členu ZGD–1 na **mikro, majhne, srednje in velike**. Od 45.330 družb jih je bilo 92,8 % mikro, 3,9 % majhnih, 1,6 % srednjih in 1,7 % velikih družb. Slednje so zaposlovalе največ delavcev (45,3 %) ter so največ prispevale k skupnim prihodkom (55,4 %), k celotni dodani vrednosti (53,7 %) in k celotni vrednosti sredstev družb (59,2 %).

Med družbami je bilo samo 24,8 % **izvoznikov** (družb, ki so izkazale čiste prihodke tudi od prodaje na trgu EU in na trgu izven EU) in kar 75,2 % družb, ki so izkazale čiste prihodke samo od prodaje na domačem trgu. Čeprav je bila med družbami samo slaba četrtnina izvoznikov, so ti zaposlovali skoraj tri četrtine vseh delavcev (71,9 %), ustvarili 80,4 % skupnih prihodkov, 77,5 % celotne dodane vrednosti in razpolagali z 62,4 % celotne vrednosti sredstev vseh družb.

Po obliki lastnine kapitala so prevladovalе družbe z zasebno obliko lastnine. Takšnih je bilo kar 96,0 % družb. Pri njih je bilo zaposlenih 56,0 % delavcev, ki so prispevali 55,3 % k skupnim prihodkom, 51,6 % k celotni dodani vrednosti in upravljali 47,4 % celotne vrednosti sredstev družb.

Po poreklu kapitala so prevladovalе družbe z domačim poreklom kapitala. Takšnih je bilo 87,7 % družb. Zaposlovalе so 84,1 % delavcev, ustvarile 77,4 % skupnih prihodkov, 80,7 % celotne dodane vrednosti in razpolagale z 81,3 % celotne vrednosti sredstev družb.

¹⁰ Izvzeti so podatki bank, zavarovalnic, družb za upravljanje in nekaterih drugih finančnih in investicijskih družb, ki ne poslujejo po kontnem načrtu za družbe. Izvzeti so tudi podatki o poslovanju Slovenske odškodninske družbe in Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter podatki družb, ki so bile v stečajnem ali likvidacijskem postopku.

319 zadrug je v letu 2006:

- zaposlovalo 3.695 delavcev (1,4 % manj kot v letu 2005),
- izkazalo 176.043 milijonov tolarjev prihodkov (7,6 % več kot v letu 2005),
- ustvarilo 18.773 milijonov tolarjev dodane vrednosti (3,8 % več kot v letu 2005),
- izkazalo 1.264 milijonov tolarjev neto čistega dobička – pozitivne razlike med čistim dobičkom in čisto izgubo (v letu 2005 pa 550 milijonov tolarjev neto čiste izgube),
- ob koncu leta razpolagalo s 122.717 milijonov tolarjev sredstev (5,9 % več kot ob koncu leta 2005).

I. DEL: POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB

2 PREGLED POSLOVANJA GOSPODARSKIH DRUŽB V OBDOBJU 1994–2006

V letu 2006 je 45.330 družb s 478.839 zaposlenimi izkazalo neto čisti dobiček (pozitivno razliko med čistimi dobički in čistimi izgubami) v znesku 616.229 milijonov tolarjev.

Tabela 1: Poslovanje gospodarskih družb v obdobju 1994–2006

Leto	Gospodarske družbe		Zaposleni		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število	Verižni indeks	Število	Verižni indeks	Znesek v mio SIT
1994 *	30.941	-	475.120	-	-36.467
1995 *	33.609	108,6	484.602	102,0	-24.937
1996 *	35.786	106,5	467.238	96,4	-60.417
1997 *	36.717	102,6	460.376	98,5	-3.868
1998 *	37.585	102,4	459.094	99,7	36.536
1999 *	37.553	99,9	463.481	101,0	119.520
2000 *	37.368	99,5	463.968	100,1	117.750
2001 *	36.889	98,7	468.880	101,1	-299.179
2002 **	37.725	102,3	464.875	99,1	215.307
2003 **	39.510	104,7	460.259	99,0	314.939
2004 **	41.739	105,6	464.147	100,8	392.292
2005 **	43.379	103,9	470.779	101,4	433.646
2006 ***	45.330	104,5	478.839	101,7	616.229

Vir: APP - Statistični podatki iz bilance uspeha gospodarskih družb za leta 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 in 2001; AJ PES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leta 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006.

Opomba: * SRS (Uradni list RS, št. 69/93); ** prenovljeni SRS (Uradni list RS, št. 107/01); *** novi SRS (Uradni list RS, št. 118/05). Tabela ne vključuje podatkov za zadrage.

V obdobju 1994–2006¹¹ se je število družb vsako leto (razen v letih 1999, 2000 in 2001) povečalo, manj pogosto pa se je povečalo število zaposlenih (gl. Tabela 1). Leta 2006 je bilo v primerjavi z letom 1994 14.389 (46,5 %) več družb in 3.719 (0,8 %) več zaposlenih. Povprečno število zaposlenih v posamezni družbi se je zmanjšalo s 15,36 v letu 1994 na 10,56 v letu 2006, kar je najmanjše letno povprečje v celotnem trinajstletnem obdobju.

Neto čisti dobiček, ki so ga družbe izkazale za leto 2006 v znesku 616.229 milijonov tolarjev, je bil največji po letu 2002 (ko so družbe začele uporabljati SRS 2001). To je deloma mogoče pojasniti z boljšim poslovanjem družb v letu 2006 in deloma s prehodom na nove SRS (SRS 2006).

¹¹ Družbe od 1. 1. 1994 vodijo računovodske evidence in sestavljajo letna poročila v skladu s SRS in z ZGD.

3 POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB V LETU 2006

V letu 2006 so na skupno poslovanje družb najbolj vplivale družbe iz predelovalnih dejavnosti, dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe ter iz dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev. V Tabeli 2 prikazujemo glavne podatke o poslovanju gospodarskih družb.

Tabela 2: Glavni podatki o poslovanju gospodarskih družb v letu 2006

Podatki	Znesek v mio SIT		Indeks 2006/2005	Delež v prihodkih v %	
	2006	2005		2006	2005
Število družb (celo število)	45.330	-	-	-	-
Število zaposlenih (celo število)	478.839	460.221	104,0	-	-
Prihodki	16.021.434	14.049.058	114,0	100,0	100,0
Odhodki	15.234.670	13.492.409	112,9	95,1	96,0
Dodana vrednost	3.574.743	3.248.193	110,1	22,3	23,1
Čisti dobiček	751.557	597.572	125,8	4,7	4,3
Čista izguba	135.328	159.094	85,1	0,8	1,1
Neto čisti dobiček / izguba	616.229	438.478	140,5	3,8	3,1
Bilančni dobiček	1.780.602	1.551.547	114,8	11,1	11,0
Bilančna izguba	406.826	372.349	109,3	2,5	2,7
Neto bilančni dobiček / izguba	1.373.776	1.179.198	116,5	8,6	8,4

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

3.1 Poslovni izid

Družbe morajo za državno statistiko izkaz poslovnega izida izkazati stopenjsko, v skladu s prvo različico SRS 25. Obrazec je sestavljen tako, da je razvidno, iz katere vrste poslovanja je bil dosežen dobiček oziroma izguba. Za leto 2006 so družbe izkazale dobiček (pozitivno razliko med prihodki in odhodki) iz poslovanja, financiranja in od drugih dogodkov. K skupnemu pozitivnemu poslovnemu izidu družb je največ prispeval dobiček iz poslovanja.

V letu 2006 so bili poslovni prihodki večji od poslovnih odhodkov in družbe so izkazale **neto dobiček iz poslovanja**¹² v znesku 687.449 milijonov tolarjev (24,6 % več kot v letu 2005) (gl. Tabelo 3). Ko k neto dobičku iz poslovanja prištejemo pozitivno razliko med finančnimi prihodki in finančnimi odhodki (v znesku 47.390 milijonov tolarjev; v letu 2005 je bila razlika negativna) ter pozitivno razliko med drugimi prihodki in drugimi odhodki (v znesku 51.924 milijonov tolarjev, kar je 37,6 % več kot v letu 2005), dobimo **neto celotni dobiček**¹³ v znesku 786.764 milijonov tolarjev (41,3 % več kot v letu 2005). Z upoštevanjem davka iz dobička in odloženih davkov (v skupnem znesku 170.535 milijonov tolarjev) pa pridemo do **neto čistega dobička**¹⁴ v znesku 616.229 milijonov tolarjev (40,5 % več kot v letu 2005).

¹² Neto dobiček iz poslovanja je pozitivna razlika med dobičkom in izgubo iz poslovanja.

¹³ Neto celotni dobiček je pozitivna razlika med celotnim dobičkom in celotno izgubo.

¹⁴ Neto čisti dobiček je pozitivna razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo.

Družbe so po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1-UPB2)¹⁵ za leto 2006 zadnjič obračunale **davek iz dobička** po stopnji 25 % od davčne osnove¹⁶. Davek iz dobička družb je bil v skupnem znesku 182.305 milijonov tolarjev za 31,5 % večji kot v letu 2005.

Odložene davke so družbe lahko izkazale v skladu s Pojasnilom 1 k SRS 19 (2006) – Pripoznavanje terjatev in obveznosti za odloženi davek¹⁷ in v skladu s Pojasnilom 4 k Uvodu v SRS 2006 – Bistvenost¹⁸. Neto učinki terjatev in obveznosti za odložene davke¹⁹ so povečali neto čisti dobiček družb za leto 2006 za 11.770 milijonov tolarjev.

Tabela 3: Stopenjski izkaz poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006

Podatki	Znesek v mio SIT		Indeks 2006/2005
	2006	2005	
Neto dobiček / izguba	786.764	556.650	141,3
– iz poslovanja	687.449	551.751	124,6
– od financiranja	47.390	-32.836	-144,3
– od drugih dogodkov	51.924	37.735	137,6
Davek iz dobička	182.305	138.654	131,5
Odloženi davki	-11.770	-20.482	57,5
NETO ČISTI DOBIČEK / IZGUBA	616.229	438.478	140,5

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

3.1.1 Prihodki

V letu 2006 so družbe ustvarile 16.021.434 milijonov tolarjev **prihodkov**, to je 14,0 % več kot v preteklem letu (gl. Tabela 4). Največ prihodkov so ustvarile družbe predelovalnih dejavnosti (34,0 %) in dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (33,5 %).

Med prihodki je bilo 97,1 % poslovnih prihodkov, 2,4 % finančnih prihodkov in 0,6 % drugih prihodkov.

Poslovni prihodki v znesku 15.552.594 milijonov tolarjev so bili za 13,8 % večji kot v preteklem letu. Kar 97,3 % te vrednosti so pomenili čisti prihodki od prodaje, ki zajemajo čiste prihodke od prodaje na domačem trgu, na trgu EU in na trgu izven EU. S skupnim zneskom 15.141.095 milijonov tolarjev so bili za 13,5 % večji kot v prejšnjem letu.

Največji delež v čistih prihodkih od prodaje (69,5 %) in v poslovnih prihodkih (67,7 %) so imeli **čisti prihodki od prodaje na domačem trgu**. Z zneskom 10.529.015 milijonov tolarjev so bili za 12,6 % večji kot v preteklem letu. Največji del tega zneska so ustvarile družbe iz dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (42,7 %).

¹⁵ Uradni list RS, št. 33/06.

¹⁶ Po ZDDPO-2 bo davčna stopnja za leto 2007 23 %.

¹⁷ Uradni list RS, št. 9/06.

¹⁸ Uradni list RS, št. 75/06.

¹⁹ Negativni znesek odloženih davkov povečuje čisti dobiček oziroma zmanjšuje čisto izgubo; pozitivni znesek odloženih davkov pa zmanjšuje čisti dobiček oziroma povečuje čisto izgubo.

Čisti prihodki od prodaje na trgu EU in na trgu izven EU so imeli skupaj 30,5-odstotni delež v čistih prihodkih od prodaje in 29,6-odstotni delež v poslovnih prihodkih. V skupnem znesku 4.612.080 milijonov tolarjev so bili za 16,7 % večji kot v prejšnjem letu, to je za 2,9 odstotne točke več, kot so se v tem času povečali čisti prihodki od prodaje na domačem trgu in 1,4 odstotne točke več, kot se je v tem času povečal skupni izvoz blaga in storitev (nominalno v tolarjih se je povečal za 16,7 %). Največji del tega zneska (66,5 %) so družbe ustvarile s prodajo na trgu EU (3.068.206 milijonov tolarjev, to je 14,6 % več kot v preteklem letu) in tretjino s prodajo na trgu izven EU (1.543.874 milijonov tolarjev, to je 21,4 % več kot v preteklem letu). Največ čistih prihodkov od prodaje na trgu EU (75,6 %) in na trgu izven EU (60,6 %) so ustvarile družbe iz predelovalnih dejavnosti.

Tabela 4: Prihodki gospodarskih družb v letu 2006

Prihodki		Znesek v mio SIT		Indeks 2006/2005	Delež v prihodkih v %	
		2006	2005		2006	2005
	PRIHODKI SKUPAJ (1 + 2 + 3)	16.021.434	14.049.058	114,0	100,0	100,0
1.	POSLOVNI PRIHODKI	15.552.594	13.672.473	113,8	97,1	97,3
1.1.	Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	10.529.015	9.353.717	112,6	65,7	66,6
1.2.	Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	3.068.206	2.678.229	114,6	19,2	19,1
1.3.	Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	1.543.874	1.271.997	121,4	9,6	9,1
1.4.	Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	85.587	51.260	167,0	0,5	0,4
1.5.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	40.952	38.683	105,9	0,3	0,3
1.6.	Subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, povezani s poslovnimi učinki	80.124	75.239	106,5	0,5	0,5
1.7.	Drugi poslovni prihodki	204.836	203.348	100,7	1,3	1,4
2.	FINANČNI PRIHODKI	377.086	303.442	124,3	2,4	2,2
2.1.	Finančni prihodki iz deležev	212.523	130.177	163,3	1,3	0,9
2.2.	Finančni prihodki iz danih posojil	56.844	55.432	102,5	0,4	0,4
2.3.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	107.719	117.833	91,4	0,7	0,8
3.	DRUGI PRIHODKI	91.754	73.143	125,4	0,6	0,5
3.1.	Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	12.713	13.335	95,3	0,1	0,1
3.2.	Drugi finančni prihodki in ostali prihodki	79.041	59.808	132,2	0,5	0,4

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Sledijo **subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki**. Z zneskom 80.124 milijonov tolarjev so bili za 6,5 % večji kot v prejšnjem letu. Njihov delež v poslovnih prihodkih je bil v obeh letih 0,5-odstoten. Največ teh prihodkov so izkazale družbe iz dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez (47,4 %).

Druga skupina prihodkov so **finančni prihodki**. Med njimi so posebej izkazani finančni prihodki iz deležev, finančni prihodki iz danih posojil in finančni prihodki iz poslovnih terjatev. Skupaj so znašali 377.086 milijonov tolarjev, to je 24,3 % več kot v prejšnjem letu.

Dobro polovico vseh finančnih prihodkov so pomenili **finančni prihodki iz deležev**, ki so jih družbe dosegle na podlagi dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb v kapital drugih podjetij. Mednje spadajo dividende in deleži v dobičku; zneski preračuna finančnih naložb v kapital, namenjenih trgovanju in merjenih prek poslovnega izida, na večje poštene vrednosti; obračunane tečajne razlike ter prevrednotovalni finančni prihodki, ki lahko nastanejo zlasti ob prodaji finančne naložbe. S skupnim zneskom 212.523 milijonov tolarjev

so bili za 63,3 % večji kot v prejšnjem letu. Skoraj polovico te vrednosti so izkazale družbe iz dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev.

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev so imeli 28,6-odstotni delež v finančnih prihodkih. Vključujejo prihodke iz obračunanih obresti in tečajnih razlik tako kratkoročnih kot dolgoročnih poslovnih terjatev. Z zneskom 107.719 milijonov tolarjev so bili za 8,6 % manjši kot v prejšnjem letu. Največji del tega zneska (29,0 %) so izkazale družbe iz dejavnosti finančnega posredništva.

Najmanjši (15,1-odstotni) delež v finančnih prihodkih so imeli **finančni prihodki iz danih posojil** drugim podjetjem. V tej postavki so zajete obresti in pozitivne tečajne razlike iz danih posojil; pozitivne tečajne razlike iz prejetih posojil (ker zanje nimamo posebne postavke); finančni prihodki iz drugih finančnih sredstev (zlasti obveznic), namenjenih trgovanju in merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida; prevrednotovalni finančni prihodki iz odtujitve finančnih sredstev ter iz odprave oslabitve posojil in finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo. Ti prihodki so bili v znesku 56.844 milijonov tolarjev za 2,6 % večji kot v prejšnjem letu. Največji del tega zneska je nastal v družbah predelovalnih dejavnosti (23,4 %).

Tretja skupina prihodkov so **drugi prihodki**. Med njimi so posebej izkazane subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki, ter drugi finančni in ostali prihodki. Skupaj so znašali 91.754 milijonov tolarjev, to je za 25,4 % več kot v prejšnjem letu.

Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki, so bili z zneskom 12.713 milijonov tolarjev za 4,7 % manjši kot v prejšnjem letu. Njihov delež v drugih prihodkih se je zmanjšal z 18,2 % v letu 2005 na 13,9 % v letu 2006. Največ teh prihodkov so v letu 2006 izkazale družbe iz predelovalnih dejavnosti (29,1 %).

Med **druge finančne in ostale prihodke** uvrščamo finančne prihodke iz vrednotenja naložbenih nepremičnin po pošteni vrednosti, finančne prihodke iz odtujitve naložbenih nepremičnin, prejete kazni in odškodnine ter ostale prihodke (tudi finančne prihodke iz najemnin od naložbenih nepremičnin in dotacije za poravnavanje izgub iz prejšnjih let). Z zneskom 79.041 milijonov tolarjev so bili za 32,2 % večji kot v prejšnjem letu in so imeli 86,1-odstotni delež v drugih finančnih in ostalih prihodkih. Največji delež njihove vrednosti so izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (22,4 %).

3.1.2 Odhodki

Odhodki družb so se v primerjavi s prejšnjim letom povečali za 12,9 %, to je za 1,1 odstotne točke manj, kot so se povečali prihodki (gl. Tabelo 5). V letu 2006 so znašali 15.234.670 milijonov tolarjev. Od tega je bilo 97,6 % poslovnih, 2,2 % finančnih in 0,2 % drugih odhodkov.

Poslovni odhodki so znašali 14.865.145 milijonov tolarjev. V primerjavi s prejšnjim letom so se povečali za 13,3 %, to je za 0,5 odstotne točke manj, kot so se v tem času povečali poslovni prihodki.

Kar 79,5-odstotni delež v poslovnih odhodkih so imeli **stroški blaga, materiala in storitev**. Z zneskom 11.820.332 milijonov tolarjev so bili za 14,9 % večji kot v prejšnjem letu. Največji delež v tem znesku (44,6 %) je imela **nabavna vrednost prodanega blaga in materiala**, ki je bila glede na prejšnje leto večja za 16,6 %. Največji del nabavne vrednosti prodanega blaga in storitev so izkazale družbe iz dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (75,5 %). Sledili so **stroški porabljenega materiala** z 29,7-odstotnim

deležem v stroških blaga, materiala in storitev. V primerjavi s prejšnjim letom so bili večji za 12,9 %. Največ teh stroškov so izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (73,8 %). **Stroški storitev** so imeli 25,6-odstotni delež v stroških blaga, materiala in storitev. V primerjavi s prejšnjim letom so bili večji za 14,1 %. Tudi največ stroškov storitev so izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (24,7 %).

Sledijo **stroški dela** s 14,6-odstotnim deležem v poslovnih odhodkih. Z zneskom 2.177.418 milijonov tolarjev so bili za 8,1 % večji kot v prejšnjem letu. V tem znesku so vključeni stroški plač, stroški pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj ter drugi stroški dela.

Tabela 5: Odhodki gospodarskih družb v letu 2006

Odhodki		Znesek v mio SIT		Indeks 2006/2005	Delež v odhodkih v %	
		2006	2005		2006	2005
	ODHODKI SKUPAJ	15.234.670	13.492.409	112,9	100,0	100,0
1.	POSLOVNI ODHODKI	14.865.145	13.120.722	113,3	97,6	97,2
1.1.	Stroški blaga, materiala in storitev	11.820.332	10.291.524	114,9	77,6	76,3
1.2.	Stroški dela:	2.177.418	2.013.766	108,1	14,3	14,9
	-Stroški plač	1.540.753	1.416.942	108,7	10,1	10,5
	-Stroški pokojninskih in drugih zavarovanj	286.174	262.878	108,9	1,9	1,9
	-Drugi stroški dela	350.491	333.946	105,0	2,3	2,5
1.3.	Odpisi vrednosti	709.875	682.675	104,0	4,7	5,1
1.4.	Drugi poslovni odhodki	157.520	132.757	118,7	1,0	1,0
2.	FINANČNI ODHODKI	329.695	336.279	98,0	2,2	2,5
2.1.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	39.542	81.128	48,7	0,3	0,6
2.2.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	218.213	187.834	116,2	1,4	1,4
2.3.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	71.940	67.317	106,9	0,5	0,5
3.	DRUGI ODHODKI	39.830	35.408	112,5	0,3	0,3

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Med **stroške plač** spadajo bruto zneski plač in bruto zneski nadomestil plač, ki jih prejmejo zaposleni za čas, ko ne delajo, in bremenijo podjetje. V prvi polovici leta 2006 je to področje urejal Zakon o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004–2005²⁰, v drugi polovici leta pa je začela veljati Kolektivna pogodba o načinu usklajevanja plač, povračil stroškov v zvezi z delom in regresu za letni dopust²¹. Stroški plač so bili v letu 2006 z zneskom 1.540.753 milijonov tolarjev za 8,7 % večji kot v prejšnjem letu in njihov delež v stroških dela se je nekoliko povečal (s 70,4 % v letu 2005 na 70,8 % v letu 2006).

V letu 2006 je **povprečna mesečna plača na zaposlenega** znašala 268.140 tolarjev (Tabela 6). V primerjavi s prejšnjim letom se je povečala za 4,5 %, to je za 2,0 odstotne točke več, kot so se v tem času povečale cene življenjskih potrebščin (indeks (I–XII 2006) / (I–XII 2005) je znašal 102,5) in za 1,3 odstotne točke manj, kot se je povečala produktivnost dela (merjena z dodano vrednostjo na zaposlenega se je povečala za 5,8 %). Povečala se je v vseh posameznih dejavnostih, razen v dejavnosti javne uprave, obrambe, obveznega in socialnega zavarovanja, v kateri je bila za 0,1 odstotne točke manjša. Najbolj se je povečala v finančnem posredništvu (za 7,4 %), najmanj v ribištvi (za 0,2 %). V letu 2006 je bila manjša od povprečja v sedmih dejavnostih (v gostinstvu; izobraževanju; gradbeništvi; ribištvi; kmetijstvu, lovu in gozdarstvu; predelovalnih

²⁰ Uradni list RS, št. 70/04.

²¹ Uradni list RS, št.76/06.

dejavnostih ter v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe), v vseh drugih dejavnostih pa večja.

Med **stroške pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj** spadajo stroški za dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenih in stroški drugih socialnih zavarovanj (prispevki za pokojninsko zavarovanje brez dodatnega pokojninskega zavarovanja, prispevki za zdravstveno zavarovanje, zaposlovanje in starševsko varstvo), ki bremenijo podjetje. V letu 2006 so bili stroški pokojninskih zavarovanj za 9,5 % večji kot v prejšnjem letu, stroški drugih socialnih zavarovanj pa za 8,3 %. Skupno so se povečali za 8,9 %, to je za 0,2 odstotne točke več, kot so se v tem času povečali stroški plač. Njihov skupni delež v stroških dela se je povečal za 0,1 strukturne točke (s 13,0 % v letu 2005 na 13,1 % v letu 2006).

Tabela 6: Povprečna mesečna plača na zaposlenega v gospodarskih družbah v letu 2006

Dejavnost	Povprečna mesečna plača na zaposlenega		
	Znesek v SIT	Indeks 2006/2005	Indeks nivoja
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	230.441	103,5	85,9
B Ribišstvo	229.455	100,2	85,6
C Rudarstvo	371.544	104,5	138,6
D Predelovalne dejavnosti	256.010	104,5	95,5
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	349.549	104,7	130,4
F Gradbeništvo	228.172	101,7	85,1
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	263.552	105,5	98,3
H Gostinstvo	208.366	103,7	77,7
I Promet, skladiščenje in zveze	313.290	105,5	116,8
J Finančno posredništvo	408.256	107,4	152,3
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	297.433	104,7	110,9
L Dejavnost javne uprave, obrambe, obvezno in soc. zavar.	285.828	99,9	106,6
M Izobraževanje	225.203	103,2	84,0
N Zdravstvo in socialno varstvo	300.920	103,0	112,2
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	340.702	103,4	127,1
SKUPAJ	268.140	104,5	100,0

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Drugi stroški dela vključujejo regres za letni dopust, bonitete, povračila (za prevoz na delo in z dela, prehrano, ločeno življenje) in druge prejemke zaposlenih, druge delodajalčeve dajatve od plač, nadomestil plač, bonitet, povračil in drugih prejemkov zaposlenih ter nagrade vajencem skupaj z dajatvami, ki bremenijo podjetje. V letu 2006 so se glede na prejšnje leto skupaj povečali za 5,0 %, to je za 3,7 odstotne točke manj, kot so se v tem času povečali stroški plač. Njihov delež v stroških dela se je zmanjšal za 0,5 strukturne točke (s 16,6 % v letu 2005 na 16,1 % v letu 2006).

Stroškom plač sledijo **odpisi vrednosti** z zneskom 709.875 milijonov tolarjev. Ker so se v primerjavi s prejšnjim letom povečali samo za 4,0 % oziroma za 9,3 odstotne točke manj, kot so se povečali skupni poslovni odhodki, se je njihov delež v poslovnih odhodkih nekoliko zmanjšal (s 5,2 % v letu 2005 na 4,8 % v letu 2006). Med odpisi vrednosti so imeli 83,4-odstotni delež stroški **amortizacije** neopredmetenih sredstev s končnimi dobami koristnosti in amortizirljivih opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bili v primerjavi s prejšnjim letom večji za 5,1 %. **Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih** z 10,2-odstotnim deležem v odpisih vrednosti so bili manjši za 1,5 %. **Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih** s 5,3-odstotnim deležem v odpisih vrednosti so bili manjši

za 2,9 %. Največ stroškov amortizacije in prevrednotovalnih poslovnih odhodkov so izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (skupaj za 38,3 %).

Najmanjši delež v poslovnih odhodkih, 1,1-odstotnega, so imeli **drugi poslovni odhodki**. Z zneskom 157.520 milijonov tolarjev so bili za 18,7 % večji kot v prejšnjem letu. Med njimi so posebej izkazani stroški oblikovanja rezervacij, ki jih podjetje ne sme všteti ali pa se je samo odločilo, da jih ne bo vštelo v vrednost zalog nedokončane proizvodnje in zalog gotovih proizvodov (na primer za stroške reorganizacije podjetja; za dana jamstva; za kočljive pogodbe; za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi; za pokrivanje drugih obveznosti iz preteklega poslovanja). V letu 2006 so imele rezervacije 20,6-odstotni delež v drugih poslovnih prihodkih in so bile za 12,6 % večje kot v preteklem letu. Drugi stroški z 79,2-odstotnim deležem v drugih poslovnih odhodkih, so bili v primerjavi s prejšnjim letom večji za 20,3 %. Mednje spadajo dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela in od drugih vrst stroškov; izdatki za varstvo okolja, nagrade dijakom in študentom na delovni praksi, skupaj z dajatvami; štipendije dijakom in študentom ter ostali stroški.

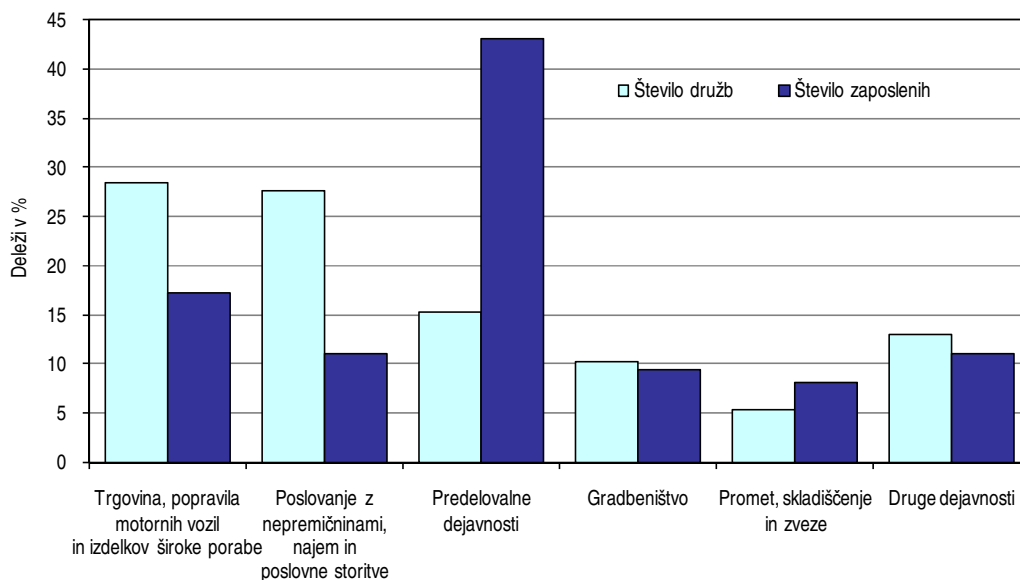
Druga skupina odhodkov so **finančni odhodki**. V letu 2006 so bili z zneskom 329.695 milijonov tolarjev za 2,0 % manjši kot v prejšnjem letu, kar je nekoliko zmanjšalo njihov delež v odhodkih (z 2,5 % v letu 2005 na 2,2 % v letu 2006). Med njimi so ločeno izkazani finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb, finančni odhodki iz finančnih obveznosti ter finančni odhodki iz poslovnih obveznosti. Največji del finančnih odhodkov (66,2 %) so pomenili **finančni odhodki iz finančnih obveznosti**. Mednje spadajo odhodki za obresti in tečajne razlike od kratkoročnih in dolgoročnih finančnih dolgov (razen tistih, ki so vštete neposredno v vrednost opredmetenih osnovnih in neopredmetenih dolgoročnih sredstev ter prek stroškov v vrednost zalog nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov) ter negativne razlike v zvezi s terjatvami (ker nimamo posebne postavke, ki bi bila namenjena finančnim odhodkom v zvezi z danimi posojili). Sledijo **finančni odhodki iz poslovnih obveznosti** z 21,8-odstotnim deležem ter **finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb** z 12,0-odstotnim deležem v finančnih odhodkih.

Tretja skupina odhodkov so **drugi odhodki**. Ti so bili z zneskom 39.830 milijonov tolarjev za 12,5 % večji kot v prejšnjem letu in so imeli 0,3 % delež v odhodkih (enako kot v letu 2005). V tej postavki so izkazani vsi tisti odhodki, ki niso izkazani med poslovnimi in finančnimi odhodki. To so zlasti odhodki, povezani z naložbenimi nepremičninami (ki nastanejo z njihovo amortizacijo, oslabitvijo, odtujitvijo in njihovim vrednotenjem po modelu poštene vrednosti), denarne kazni in odškodnine ter druge neobičajne postavke, ki zmanjšujejo poslovni izid.

4 POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB V POSAMEZNIH DEJAVNOSTIH

V letu 2006 je bilo največ družb v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (28,4 %) in v dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (27,7 %), največ zaposlenih pa je bilo v družbah predelovalnih dejavnosti (43,1 %) (gl. Slika 1).

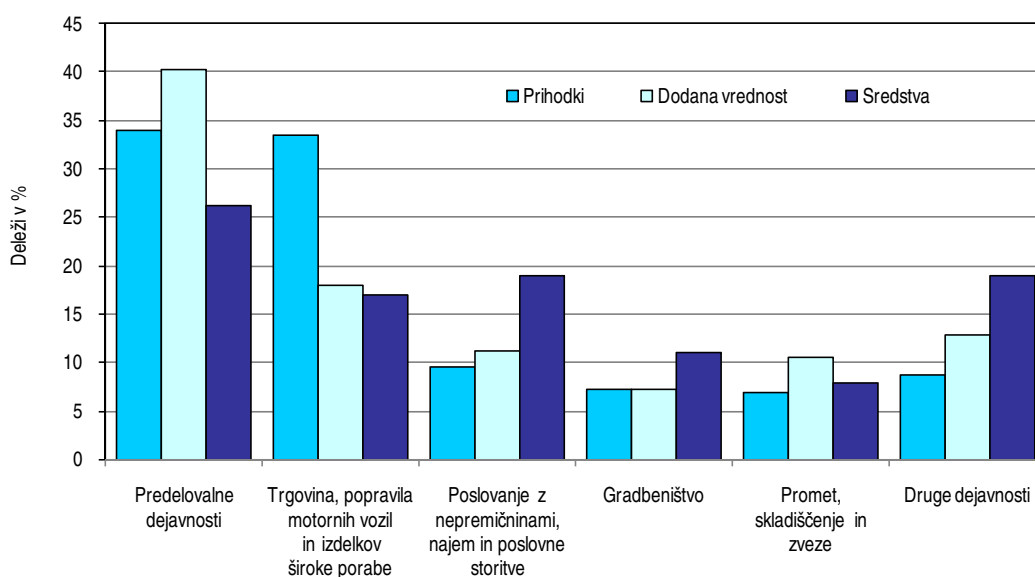
Slika 1: Razvrstitev gospodarskih družb po dejavnostih v letu 2006 (deleži v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Družbe predelovalnih dejavnosti so tudi največ prispevale k skupnemu poslovanju družb (Slika 2). Ustvarile so 34,0 % skupnih prihodkov, 40,2 % celotne dodane vrednosti in ob koncu leta razpolagale s 26,2 % celotne vrednosti sredstev vseh družb.

Slika 2: Prispevki gospodarskih družb posameznih dejavnosti k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja gospodarskih družb za leto 2006.

4.1 Prihodki in odhodki družb v posameznih dejavnostih

V letu 2006 so se v primerjavi s preteklim letom prihodki družb v vseh dejavnostih povečali bolj kot odhodki. Zato se je v vseh dejavnostih zmanjšal delež odhodkov v prihodkih in izboljšal poslovni izid družb (Tabela 7).

Tabela 7: Prihodki in odhodki gospodarskih družb posameznih dejavnosti v letu 2006

Dejavnost	Indeks 2006/2005		Delež odhodkov v prihodkih v %	
	Prihodki	Odhodki	2006	2005
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	111,1	107,8	96,1	99,1
B Ribišstvo	104,6	102,6	102,3	104,3
C Rudarstvo	112,0	105,1	96,8	103,2
D Predelovalne dejavnosti	111,5	110,7	95,2	96,0
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	119,3	118,3	95,2	96,0
F Gradbeništvo	122,9	121,3	96,4	97,6
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	112,5	112,3	96,8	97,0
H Gostinstvo	124,5	120,6	96,2	99,4
I Promet, skladiščenje in zveze	113,5	112,1	92,9	94,1
J Finančno posredništvo	113,3	107,2	82,9	87,6
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	120,2	116,6	90,2	93,0
L Dejavnost javne uprave, obrambe, obvezno in soc. zavar.	106,8	100,1	100,0	106,7
M Izobraževanje	116,8	113,4	94,1	97,0
N Zdravstvo in socialno varstvo	116,6	115,9	94,4	95,0
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	112,2	112,0	94,5	94,6
SKUPAJ	114,0	112,9	95,1	96,0

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Neto celotni dobiček družb se je povečal v dvanajstih dejavnostih:

- gostinstvo (za 6,6-krat);
- kmetijstvo, lov in gozdarstvo (za 3,7-krat);
- izobraževanje (za 1,3-krat);
- gradbeništvo (za 87,6 %);
- poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (za 67,8 %);
- finančno posredništvo (za 56,5 %);
- oskrba z elektriko, plinom in vodo (za 42,1 %);
- promet, skladiščenje in zveze (za 35,9 %);
- predelovalne dejavnosti (za 32,8 %);
- zdravstvo in socialno varstvo (za 30,2 %);
- trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe (za 21,5 %);
- druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti (za 15,1 %).

Boljši poslovni izid so izkazale tudi družbe v preostalih dejavnostih:

- rudarstvo (neto celotni dobiček, v letu 2005 neto celotna izguba);
- dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno in socialno zavarovanje (neto celotni dobiček, v letu 2005 neto celotna izguba);
- ribištvo (za 43,7 % manjša neto celotna izguba).

4.2 Čisti dobiček (čista izguba) družb v posameznih dejavnostih

Čisti dobiček družb je v letu 2006 znašal 751.557 milijonov tolarjev. V primerjavi s prejšnjim letom je bil večji za 25,8 %. Njegov delež v skupnih prihodkih se je povečal s 4,3 % v letu 2005 na 4,7 % v letu 2006.

Čisti dobiček je izkazalo 30.294 (66,8 %) družb (gl. Tabela 8). Največ jih je bilo v dejavnostih poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (28,4 %) ter trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (27,3 %). Največji del vrednosti čistega dobička so izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (33,2 %, od tega 9,0 % družbe s podpodročja proizvodnje kemikalij, kemičnih izdelkov in umetnih vlaken, 4,7 % s podpodročja proizvodnje kovin in kovinskih izdelkov, 4,2 % s podpodročja proizvodnje električne in optične opreme, 2,9 % s podpodročja proizvodnje strojev in naprav, 2,3 % s podpodročja proizvodnje drugih nekovinskih mineralnih izdelkov, 2,2 % s podpodročja proizvodnje iz gume in plastičnih mas, 2,1 % s podpodročja proizvodnje vozil in plovil).

Tabela 8: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb posameznih dejavnosti v letu 2006

Dejavnost	Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dob. (+) Neto čista izguba (-)
	Število družb	Znesek v mio SIT	Število družb	Znesek v mio SIT	Znesek v mio SIT
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	246	4.297	140	1.509	2.788
B Ribištvo	10	18	11	69	-51
C Rudarstvo	53	2.469	16	825	1.644
D Predelovalne dejavnosti	4.928	249.270	1.773	45.189	204.081
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	130	26.034	63	1.352	24.682
F Gradbeništvo	3.405	39.420	1.009	6.028	33.392
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	8.282	162.190	3.815	31.132	131.058
H Gostinstvo	1.042	11.148	769	5.648	5.500
I Promet, skladiščenje in zveze	1.598	76.774	676	12.474	64.300
J Finančno posredništvo	430	19.939	220	1.564	18.375
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	8.620	142.159	3.504	22.987	119.172
L Dejavnost javne uprave, obrambe, obvezno in socialno zavarovanje	2	26	1	27	-1
M Izobraževanje	281	1.115	153	370	745
N Zdravstvo in socialno varstvo	491	2.925	181	351	2.574
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnost	776	13.773	559	5.803	7.970
SKUPAJ	30.294	751.557	12.890	135.328	616.229

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

13.974 (46,1 %) družb s čistim dobičkom je izkazalo **čisti dobiček, ki je bil manjši od 1 milijona tolarjev**. Skupaj so izkazale za 4.374 milijonov tolarjev čistega dobička, to je 0,6 % celotnega čistega dobička družb. Samo 959 (3,2 %) družb s čistim dobičkom je izkazalo **čisti dobiček, ki je bil večji od 100 milijonov tolarjev**. Te družbe so izkazale čisti dobiček v skupnem znesku 576.389 milijonov tolarjev, to je 76,7 % celotnega čistega dobička družb. Največ družb s čistim dobičkom, večjim od 100 milijonov tolarjev, je bilo v predelovalnih dejavnostih (30,9 %). Njihov čisti dobiček v skupnem znesku 210.443 milijonov tolarjev je pomenil kar 84,4 % celotnega čistega dobička družb obravnavane dejavnosti oziroma 28,0 % celotnega čistega dobička družb.

Čista izguba družb je bila v znesku 135.328 milijonov tolarjev za 14,9 % manjša kot v prejšnjem letu. Njen delež v skupnih prihodkih se je zmanjšal z 1,1 % v letu 2005 na 0,8 % v letu 2006.

Čisto izgubo je ugotovilo 12.890 (28,4 %) družb. Največ družb s čisto izgubo je bilo v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (29,6 %), največji del njene vrednosti pa so izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (33,4 %; od tega 7,2 % družbe s podpodročja proizvodnje električne in optične opreme; 5,4 % s podpodročja proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov; 5,1 % s podpodročja proizvodnje vlaknin, papirja in kartona ter izdelkov iz papirja in kartona, založništvo in tiskarstvo; 2,8 % s podpodročja proizvodnje strojev in naprav).

Tabela 9: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti v letu 2006

Podpodročja predelovalnih dejavnosti		Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dob. (+) Neto čista izguba (-)
		Število družb	Znesek v mio SIT	Število družb	Znesek v mio SIT	Znesek v mio SIT
DA	Proizv. hrane, pijač, krmil in tobačnih izdel.	263	14.598	156	7.269	7.329
DB	Proizvodnja tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in krznenih izdelkov	288	5.726	182	2.956	2.770
DC	Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov, razen oblačil	43	1.426	23	607	819
DD	Obdel. in predel. lesa, proizvod. izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	337	4.183	135	2.211	1.972
DE	Proizv. vlaknin, papirja in kartona ter izdel. iz papirja in kartona, založništvo in tiskarstvo	736	11.108	327	6.909	4.199
DF	Proizv. koksa, naftnih derivatov, jedrskega goriva	2	51	3	94	-43
DG	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken	96	67.886	38	1.832	66.054
DH	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastič. mas	378	16.337	114	1.697	14.640
DI	Proizv. drugih nekovin. mineralnih izdelkov	186	17.207	48	1.424	15.783
DJ	Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov	1.125	35.100	282	2.921	32.179
DK	Proizvodnja strojev in naprav	432	21.537	89	3.803	17.734
DL	Proizvodnja električne in optične opreme	574	31.835	168	9.700	22.135
DM	Proizvodnja vozil in plovil	108	16.042	44	1.556	14.486
DN	Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti, reciklaža	360	6.234	164	2.210	4.024
SKUPAJ		4.928	249.270	1.773	45.189	204.081

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

6.795 (52,6 %) družb s čisto izgubo je izkazalo **čisto izgubo, ki je bila manjša od 1 milijona tolarjev**. Skupno so jo izkazale za 2.005 milijonov tolarjev, to je 1,5 % celotne čiste izgube družb. Samo 230 (1,8 %) družb s čisto izgubo je izkazalo **čisto izgubo, ki je bila večja od 100 milijonov tolarjev**. Skupaj so izkazale 83,349 milijonov tolarjev čiste izgube, to je 61,6 % celotne čiste izgube družb. Med družbami, ki so izkazale čisto izgubo, večjo od 100 milijonov tolarjev, je bilo največ družb iz predelovalnih dejavnosti (33,9 %). Njihova čista izguba v skupnem znesku 34.802 milijonov tolarjev je pomenila kar 77,0 % celotne čiste izgube družb predelovalnih dejavnosti oziroma 25,7 % celotne čiste izgube družb.

V letu 2006 so družbe izkazale **neto čisti dobiček** (pozitivno razliko med čistim dobičkom in čisto izgubo), ki je bil v znesku 616.229 milijonov tolarjev za 40,5 % večji kot v prejšnjem letu. Tako veliko povečanje neto čistega dobička je deloma mogoče pojasniti z boljšim poslovanjem družb in deloma s prehodom na nove SRS.

Neto čisti dobiček so izkazale družbe v trinajstih dejavnostih. V primerjavi s prejšnjim letom je bil večji pri družbah v dvanajstih dejavnostih (v gostinstvu; kmetijstvu, lov in gozdarstvu; izobraževanju; gradbeništvu; poslovanju z nepremičninami, najemu in poslovnih storitvah; finančnem posredništvu; prometu, skladiščenju in zvezah; zdravstvu in socialnem varstvu; oskrbi z elektriko, plinom in vodo; predelovalnih dejavnostih trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe; drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnostih). Neto čisti dobiček so izkazale tudi družbe v dejavnosti rudarstva, ki so imele v prejšnjem letu neto čisto izgubo.

Neto čisto izgubo so izkazale samo družbe v dveh dejavnostih, in sicer v ribištvu ter v javni upravi in obrambi, obveznem in socialnem zavarovanju (prve za 41,7 %, druge pa celo za 99,7 % manjšo kot v prejšnjem letu).

Največji del vrednosti celotnega neto čistega dobička družb so v letu 2006 izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (33,1 %). Poslovni izid družb predelovalnih dejavnosti po posameznih podpodročjih je razviden iz Tabele 9.

5 SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV VSEH GOSPODARSKIH DRUŽB SKUPAJ IN PO POSAMEZNIH DEJAVNOSTIH V LETU 2006

Družbe so pri izpolnjevanju obrazca *Podatki iz bilance stanja* zaradi prehoda na SRS 2006 prilagodile in preračunale posamezne postavke za leto 2005 v skladu s 15. točko Uvoda v nove SRS²² in Pojasnila 3 k Uvodu v nove SRS – Primerjalni podatki za leto 2005²³. V obrazcu so podatki za leto 2005 izjemoma prikazani v dveh stolpcih, in sicer po stanju na dan 31. 12. 2005 in po stanju na dan 1. 1. 2006. V stolpec, ki izkazuje stanje na dan 31. 12. 2005, so družbe vpisale podatke po nepreračunanih zneskih (po SRS 2001) in jih smiselno razporedile v veljavno shemo obrazca. V stolpec, ki izkazuje stanje na dan 1. 1. 2006, pa so vpisale podatke po preračunanih zneskih (po SRS 2006). Primerjava podatkov v teh dveh stolpcih kaže, da so ob prehodu na SRS 2006 nastala večja odstopanja predvsem pri postavkah naložbenih nepremičnin, sredstev (skupine za odtujitev) za prodajo in obveznostih, vključene v skupine za odtujitev.

Družbe so imele ob koncu leta 2006 19.065.049 milijonov tolarjev sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev. To je za 13,1 % več kot 1. 1. 2006 oziroma za 10,3 odstotne točke več, kot so se v tem času povečale cene življenjskih potrebščin (indeks XII 2006 / XII 2005 je znašal 102,8), kar kaže na realno povečanje njihove vrednosti.

5.1 Sredstva

Ob koncu leta 2006 so imele družbe med **sredstvi** 61,8 % dolgoročnih sredstev, 37,7 % kratkoročnih sredstev in 0,5 % aktivnih časovnih razmejitev (gl. Tabelo 10).

Dolgoročna sredstva so sredstva, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, daljšem od leta dni. Sestavljajo jih neopredmetena sredstva, dolgoročne aktivne časovne razmejitve, opredmetena osnovna sredstva, naložbene nepremičnine, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročne poslovne terjatve in odložene terjatve za davek. Dolgoročna sredstva so imela konec leta 2006 61,8-odstotni delež v sredstvih. Z zneskom 11.786.700 milijonov tolarjev so bila za 10,6 % večja kot v začetku leta 2006. V tem znesku so imela največje deleže opredmetena osnovna sredstva (60,6 %), sledile so dolgoročne finančne naložbe (25,4 %), naložbene nepremičnine (5,9 %) in dolgoročne poslovne terjatve (4,5 %).

Opredmetena osnovna sredstva so sredstva, ki jih imajo družbe v lasti ali finančnem najemu in jih uporabljajo pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oziroma jih dajejo v najem ali za pisarniške namene. Značilno zanje je, da se po pričakovanjih uporabljajo več kot eno obračunsko obdobje. Ob koncu leta so znašala 7.138.604 milijonov tolarjev. Od tega je bilo 61,7 % zemljišč in zgradb, 27,7 % opreme, drobnega inventarja in drugih opredmetenih osnovnih sredstev, 9,8 %, opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji in izdelavi ter 0,8 % drugih opredmetenih osnovnih sredstev. Njihova skupna vrednost je bila v primerjavi z začetkom leta večja za 7,4 %.

²² Uradni list RS, št. 118/05.

²³ Uradni list RS, št.75/06.

Tabela 10: Sredstva in obveznosti do virov sredstev gospodarskih družb na dan 31. 12. 2006

Sredstva in obveznosti do virov sredstev	Znesek v mio SIT			Indeks 31. 12. 2006 / 1. 1. 2006	Delež v sredstvih oz. v obveznostih do virov sredstev		
	31. 12. 2006	1. 1. 2006	31. 12. 2005		31.12. 2006	1. 1. 2006	31.12. 2005
I. SREDSTVA	19.065.049	16.861.488	17.331.170	113,1	100,0	100,0	100,0
A. Dolgoročna sredstva	11.786.700	10.654.060	11.084.058	110,6	61,8	63,2	64,0
1. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	368.110	325.114	335.430	113,2	1,9	1,9	1,9
2. Opredmetena osnovna sredstva	7.138.604	6.646.052	7.088.124	107,4	37,4	39,4	40,9
3. Naložbene nepremičnine	690.443	518.027	98.366	133,3	3,6	3,1	0,6
4. Dolgoročne finančne naložbe	2.998.693	2.687.254	3.245.492	111,6	15,7	15,9	18,7
5. Dolgoročne poslovne terjatve	528.213	428.542	291.979	123,3	2,8	2,5	1,7
6. Odložene terjatve za davek	62.637	49.071	24.667	127,6	0,3	0,3	0,1
B. Kratkoročna sredstva	7.179.327	6.128.125	6.167.237	117,2	37,7	36,3	35,6
1. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	62.234	32.140	5.515	193,6	0,3	0,2	0,0
2. Zaloge	1.744.456	1.514.502	1.519.256	115,2	9,2	9,0	8,8
3. Kratkoročne finančne naložbe	1.438.927	1.258.998	1.325.998	114,3	7,5	7,5	7,7
4. Kratkoročne poslovne terjatve	3.431.255	2.913.939	2.934.987	117,8	18,0	17,3	16,9
5. Denarna sredstva	502.455	408.546	381.481	123,0	2,6	2,4	2,2
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	99.022	79.303	79.875	124,9	0,5	0,5	0,5
II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	19.065.049	16.861.488	16.119.311	113,1	100,0	100,0	93,0
A. Kapital	7.607.820	6.959.326	7.511.521	109,3	39,9	41,3	43,3
1. Vpključeni kapital	2.834.839	2.687.888	2.694.118	105,5	14,9	15,9	15,5
2. Kapitalske rezerve	2.118.549	2.077.025	1.684.439	102,0	11,1	12,3	9,7
3. Rezerve iz dobička	959.616	879.066	1.030.780	109,2	5,0	5,2	5,9
4. Presežek iz prevrednotenja	336.402	266.096	931.112	126,4	1,8	1,6	5,4
5. Preneseni čisti dobiček	1.146.137	1.036.561	1.021.614	110,6	6,0	6,1	5,9
6. Prenesena čista izguba	286.763	294.225	236.957	97,5	1,5	1,7	1,4
7. Čisti dobiček poslovnega leta	606.835	392.847	493.457	154,5	3,2	2,3	2,8
8. Čista izguba poslovnega leta	107.795	85.932	107.042	125,4	0,6	0,5	0,6
B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev	419.015	391.747	267.832	107,0	2,2	2,3	1,5
C. Dolgoročne obveznosti	4.770.942	4.141.459	4.129.249	115,2	25,0	24,6	23,8
1. Dolgoročne finančne obveznosti	3.443.459	2.922.992	2.917.389	117,8	18,1	17,3	16,8
2. Dolgoročne poslovne obveznosti	1.280.704	1.187.648	1.210.653	107,8	6,7	7,0	7,0
3. Odložene obveznosti za davek	46.779	30.819	1.207	151,8	0,2	0,2	0,0
Č. Kratkoročne obveznosti	6.077.101	5.210.604	5.241.926	116,6	31,9	30,9	30,2
1. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	464	233	75	199,1	0,0	0,0	0,0
2. Kratkoročne finančne obveznosti	2.469.113	1.917.387	1.924.633	128,8	13,0	11,4	11,1
3. Kratkoročne poslovne obveznosti	3.607.524	3.292.984	3.317.218	109,6	18,9	19,5	19,1
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitev	190.171	158.352	180.643	120,1	1,0	0,9	1,0

Vir: AJPES - Podatki iz bilance stanja gospodarskih družb za leto 2006.

Dolgoročne finančne naložbe so naložbe, ki naj bi jih družbe posedovale več kot leto dni in niso namenjene trgovanju, ampak jih imajo zato, da bi z njihovimi donosi dolgoročno povečevale svoje finančne prihodke. Mednje spadajo dolgoročne finančne naložbe v kapital drugih podjetij (delnice in deleži) ali v dolgoročne finančne dolgove drugih podjetij, države, območja in občine ali drugih izdajateljev (dana dolgoročna posojila,

kupljene obveznice itd.). V skupnem znesku 2.998.693 milijonov tolarjev so bile za 11,6 % večja kot v začetku leta. Med njimi je bilo 88,3 % dolgoročnih finančnih naložb, razen posojil in 11,7 % dolgoročnih posojil.

Naložbene nepremičnine so nova postavka v bilanci stanja. To so nepremičnine, ki jih družbe posedujejo zato, da bi jim prinašale najemnino in/ali povečevale vrednost dolgoročnih naložb. Za pripoznavanje naložbene nepremičnine morata biti izpolnjena dva pogoja: a) da bodo v družbo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo in b) da je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Za odločitev, ali se nepremičnina razvrsti kot naložbena nepremičnina, je potrebna presoja na podlagi sodil, ki jih za te namene oblikuje družba. Ob koncu leta so bile naložbene nepremičnine v znesku 690.443 milijonov tolarjev za 33,3 % večje kot v začetku leta.

Dolgoročne poslovne terjatve zapadejo v plačilo v roku, daljšem od enega leta. Znašale so 528.213 milijonov tolarjev, to je 23,3 % več kot v začetku leta. Med njimi je bilo 4,9 % dolgoročnih poslovnih terjatev do družb v skupini, 79,0 % dolgoročnih poslovnih terjatev do kupcev ter 16,1 % dolgoročnih poslovnih terjatev do drugih.

Druga večja skupina sredstev so **kratkoročna sredstva** s 37,7-odstotnim deležem v sredstvih. To so sredstva, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, krajšem od leta dni. Znašala so 7.179.327 milijonov tolarjev, kar je 17,2 % več kot v začetku leta. To njihovo povečanje je bilo za 6,6 odstotne točke večje od povečanja dolgoročnih sredstev. Med kratkoročnimi sredstvi so imele največji delež kratkoročne poslovne terjatve (47,8 %), sledijo zaloge (24,3 %), kratkoročne finančne naložbe (20,0 %), denarna sredstva (7,0 %) ter sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo (0,9 %).

Kratkoročne poslovne terjatve so tiste, ki zapadejo v plačilo v roku, krajšem od enega leta. Mednje štejemo tudi tiste dele dolgoročnih terjatev, ki so že zapadli v plačilo (a še niso bili plačani) ali bodo zapadli v plačilo v enem letu po datumu bilance stanja. V skupnem znesku 3.431.255 milijonov tolarjev so bile za 17,8 % večje kot v začetku leta. V tem znesku so imele največji delež kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (71,8 %), sledijo kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini (14,9 %) in kratkoročne poslovne terjatve do drugih (13,3 %).

Zaloge so praviloma sredstva v opredmeteni obliki, ki bodo porabljena bodisi pri proizvodnji proizvodov ali opravljanju storitev, namenjenih prodaji, bodisi za prodajo v okviru rednega poslovanja družb. Ob koncu leta je bila njihova skupna vrednost 1.744.456 milijonov tolarjev za 15,2 % večja kot v začetku leta. Med zalogami so imele največji delež zaloge trgovskega blaga (40,8 %), sledijo zaloge materiala in zaloge nedokončane proizvodnje (vsaka od njih z 22,8-odstotnim deležem) ter predujmi za zaloge (1,5 %).

Kratkoročne finančne naložbe so finančne naložbe, ki naj bi jih družbe posedovale manj kot leto dni ali s katerimi naj bi se trgovalo. Kratkoročne finančne naložbe so sredstva, ki jih imajo družbe naložbenice, da bi z donosi, ki izvirajo iz njih, povečevale svoje finančne prihodke v kratkih rokih. Mednje uvrščamo naložbe v kapital drugih družb (kupljene delnice, pridobljene deleže in pridobljene celote kapitala), dana kratkoročna finančna posojila in druge kupljene vrednostne papirje. Ob koncu leta so bile v znesku 1.438.927 milijonov tolarjev za 14,3 % večje kot v začetku leta. Med njimi je bilo 55,9 % kratkoročnih posojil in 44,1 % drugih kratkoročnih finančnih naložb.

Med **denarna sredstva** uvrščamo gotovino (tolarsko in devizno), knjižni denar in denar na poti, po novem pa tudi denarne ustreznike. Denarni ustrezniki so naložbe, ki jih je mogoče hitro pretvoriti v naprej znani znesek

denarnih sredstev in pri katerih je tveganje spremembe vrednosti nepomembno (kratkoročni depoziti in vloge v bankah ter podobne naložbe, ki so namenjene zagotavljanju plačilne sposobnosti; takoj udenarljivi dolžniški vrednostni papirji z majhnim tveganjem, ki so uvrščeni na organizirani trg; naložbe v kapital, če so pridobljene tik pred dogovorjenim odkupom). Ob koncu leta so bila v skupnem znesku 502.455 milijonov tolarjev za 23,0 % večja kot v začetku leta.

Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo so nova postavka v bilanci stanja. To so nekratkoročna sredstva (skupina za odtujitev), za katere knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo v naslednjih dvanajstih mesecih, in ne z nadaljnjo uporabo. Družbe so ob koncu leta izkazale za 62.234 milijonov tolarjev njihove vrednosti, to je 93,6 % več kot v začetku leta.

Tretja skupina sredstev so **kratkoročne aktivne časovne razmejitve**. Ob koncu leta so bile z zneskom 99.022 milijonov tolarjev za 24,9 % večje kot v začetku leta. V tej postavki so zajete terjatve in druga sredstva, ki se bodo po predvidevanjih pokazala v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo ocenjena. Tako opredeljena kratkoročna sredstva se nanašajo na znane ali še neznanne pravne oziroma fizične osebe, do katerih bodo tedaj nastale prave terjatve, z drugimi sredstvi pa so mišljeni poslovni učinki (proizvodi ali storitve), ki jih bodo bremenili.

5.2 Obveznosti do virov sredstev

Med obveznostmi do virov sredstev je bilo 39,9 % kapitala, 31,9 % kratkoročnih obveznosti, 25,0 % dolgoročnih obveznosti, 2,2 % rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev ter 1,0 % kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev.

Najpomembnejša postavka med obveznostmi do virov sredstev je **kapital**. V kapitalu se kažejo vsi poslovni dogodki družbe in vse metode merjenja posameznih vrst sredstev in obveznosti. Celotni kapital je lastniško financiranje družbe in hkrati obveznost družbe do lastnikov, ki pred prenehanjem družbe ne zapade v plačilo. Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, presežek iz prevrednotenja, preneseni in še ne uporabljeni čisti dobiček iz prejšnjih let ter neuporabljeni del čistega dobička poslovnega leta, zmanjša pa se za preneseno in še ne pokrito čisto izgubo iz prejšnjih let ter za neporavnano čisto izgubo poslovnega leta.

Ob koncu leta 2006 je celotni kapital družb znašal 7.607.820 milijonov tolarjev, to je 9,3 % več kot v začetku leta. Ker je bilo povečanje celotnega kapitala manjše (za 3,8 odstotne točke) od povečanja celotnih obveznosti do virov sredstev, se je njegov delež v obveznostih do virov sredstev zmanjšal (z 41,3 % v začetku leta na 39,9 % ob koncu leta).

Največji delež v celotnem kapitalu, 37,3 %, je imel **vpoklicani kapital**. Družbe so imele ob koncu leta 2006 vplačanih in v sodnem registru vpisanih 2.834.839 milijonov tolarjev osnovnega kapitala, 5,5 % več kot v začetku leta.

Kapitalske rezerve v vrednosti 2.118.549 milijonov tolarjev so imele 27,8-odstotni delež v kapitalu. V primerjavi s stanjem ob začetka leta so bile večje za 2,0 %. Kapitalske rezerve nastanejo z vplačili družbenikov, namenjene pa so predvsem poravnavanju izgube. Njihovo oblikovanje in porabo natančno opredeljuje ZGD-1.

Rezerve iz dobička v skupni vrednosti 959.616 milijonov tolarjev so imele 12,6-odstotni delež v kapitalu. V tej skupni vrednosti je bilo 24,8 % zakonskih rezerv, 18,5 % rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže, 17,4 % odkupljenih lastnih delnic in lastnih poslovnih deležev (kot odbitna postavka), 6,7 % statutarnih rezerv in 67,4 % drugih rezerv iz dobička. Vse te rezerve družbe oblikujejo in uporabljajo skladno z ZGD-1. Njihova skupna vrednost je bila za 9,2 % večja kot v začetku leta. Med njimi se je najbolj povečala vrednost drugih rezerv iz dobička (za 15,8 %). Zmanjšala se je samo vrednost rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže (za 2,6 %).

Presežek iz prevrednotenja se nanaša na povečanje knjigovodske vrednosti sredstev po modelu prevrednotenja. Ob koncu leta je imel v znesku 336.402 milijonov tolarjev 4,4-odstotni delež v celotnem kapitalu in je bil za 26,4 % večji kot v začetku leta.

Na vrednost celotnega kapitala vpliva tudi poslovni izid družb v tekočem in v preteklih letih. **Čisti dobiček poslovnega leta** in **preneseni čisti dobiček** povečujeta vrednost kapitala. Ob koncu leta 2006 je bila njuna skupna vrednost 1.752.972 milijonov tolarjev za 22,6 % večja kot v začetku leta. **Čista izguba poslovnega leta** in **prenesena čista izguba** zmanjšujeta vrednost kapitala. Ob koncu leta 2006 je bila njuna skupna vrednost 394.558 milijonov tolarjev za 3,8 % večja kot v začetku leta.

Druga postavka v obveznostih do virov sredstev so **rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev**. V znesku 419.015 milijonov tolarjev so imele 2,2-odstotni delež v obveznostih do virov sredstev in so bile za 7,0 % večje kot v začetku leta. Dobre tri četrtine tega zneska so prispevale **rezervacije**, ki so bile v primerjavi z začetkom leta večje za 2,7 %. Rezervacije družbe oblikujejo za sedanje obveznosti, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno, ter katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti. Mednje spadajo na primer rezervacije za reorganizacijo, za pričakovane izgube iz kočljivih pogodb, za pokojnine, za jubilejne nagrade in za odpravnine ob upokojitvi. **Dolgoročne pasivne časovne razmejitev** s 23,6-odstotnim deležem v skupnem znesku so bile za 23,5 % večje kot v začetku leta. V tej postavki družbe izkazujejo odložene prihodke, ki bodo v obdobju, daljšem od enega leta, pokrili predvidene odhodke. Mednje štejemo predvsem državne podpore in donacije, prejete za pridobitev osnovnih sredstev oziroma za pokrivanje stroškov amortizacije teh sredstev in nekaterih drugih stroškov.

Tretja postavka v obveznostih do virov sredstev so **dolgoročne obveznosti**. To so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v obdobju, daljšem od leta dni. Z zneskom 4.770.942 milijonov tolarjev so imele 25,0-odstotni delež v obveznostih do virov sredstev. V primerjavi s stanjem v začetku leta so se povečale za 15,2 %, to je za 5,9 odstotne točke več, kot se je v tem času povečala vrednost kapitala. Med dolgoročnimi obveznostmi je bilo 72,2 % finančnih in 26,8 % poslovnih obveznosti ter 1,0 % odloženih obveznosti za davek. **Dolgoročne finančne obveznosti** v znesku 3.443.459 milijonov tolarjev so bile za 17,8 % večje kot v začetku leta. Skoraj tri četrtine tega zneska so prispevale dolgoročne finančne obveznosti do bank, ki so bile za 22,3 % večje kot v začetku leta. **Dolgoročne poslovne obveznosti** so bile z zneskom 1.280.704 milijonov tolarjev za 7,8 % večje kot v začetku leta. Najbolj so se med njimi povečale dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev, in sicer za 58,6 %. Te obveznosti pa so kljub tolikšnemu povečanju imele samo 4,8-odstotni delež v celotnem znesku dolgoročnih poslovnih obveznosti. Družbe so ob koncu leta izkazale za 46.779 milijonov tolarjev **odloženih obveznosti za davek**, kar je 51,8 % več kot v začetku leta.

Četrta postavka v obveznostih do virov sredstev so **kratkoročne obveznosti**. To so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v obdobju, krajšem od leta dni, zato se pri sestavljanju bilance stanja mednje vštevajo tudi deli

dolgoročnih obveznosti, ki so že zapadli v plačilo, a še niso plačani, in deli dolgoročnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v obdobju do leta dni po datumu bilance stanja. Kratkoročne obveznosti so imele v skupni vrednosti 6.077.101 milijonov tolarjev 31,9-odstotni delež v obveznostih do virov sredstev. V primerjavi z začetkom leta so se povečale za 16,6 %, to je za 7,3 odstotne točke več kot se je povečal kapital in za 1,4 odstotne točke več kot so se povečale dolgoročne obveznosti. Med kratkoročnimi obveznostmi je bilo 49,6 % finančnih in 59,4 % poslovnih obveznosti. **Kratkoročne finančne obveznosti** so bile v znesku 2.469.113 milijonov tolarjev za 28,8 % večje kot v začetku leta. Kar 69,9 % njihove vrednosti so prispevale kratkoročne finančne obveznosti do bank, ki so bile v primerjavi z začetkom leta večje za 24,8 %. **Kratkoročne poslovne obveznosti** so bile v znesku 3.607.524 milijonov tolarjev za 9,6 % večje kot v začetku leta. Največji delež njihovega zneska, 65,2 %, so prispevale kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev, ki so bile za 19,4 % večje kot v začetku leta. Med kratkoročnimi obveznostmi izkazujemo tudi **obveznosti, vključene v skupine za odtujitev**. To so obveznosti, ki se nanašajo na postavko sredstev (skupine za odtujitev) za prodajo, ki jo v bilanci stanja izkazujemo med kratkoročnimi sredstvi. Ob koncu leta so bile za 99,1 % večje kot v začetku leta, vendar z zneskom 464 milijonov tolarjev niso veliko vplivale na skupno vrednost kratkoročnih obveznosti.

Najmanjši, 1,0-odstotni delež v obveznostih do virov sredstev so imele **kratkoročne pasivne časovne razmejitve**. Znašale so 190.171 milijonov tolarjev, kar je 20,1 % več kot v začetku leta. V tej postavki so zajeti kratkoročno vnaprej vračunani stroški oziroma kratkoročno vnaprej vračunani odhodki in kratkoročno odloženi prihodki, ki jih je treba izkazovati posebej in razčlenjevati na pomembnejše vrste.

Ker je bilo povečanje vrednosti dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti ob koncu leta 2006 v primerjavi z vrednostjo v začetku leta 2006 mnogo večje kot povečanje vrednosti kapitala, se je temu ustrezno spremenila **struktura obveznosti do virov sredstev**. Delež kapitala se je zmanjšal z 41,3 % na 39,9 % (predvsem zaradi zmanjšanja deleža vpoklicanega kapitala), povečala pa sta se deleža kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti, prvih s 30,9 % na 31,9 % in drugih s 24,6 % na 25,0 % (predvsem na račun povečanja deleža finančnih obveznosti). Delež kapitala se je zmanjšal in delež obveznosti povečal tudi v strukturi obveznosti do virov sredstev družb v desetih dejavnostih. Ob koncu leta 2006 so imele v strukturi obveznosti do virov sredstev več kot 50,0 % kapitala družbe v štirih dejavnostih (rudarstvo; oskrba z elektriko, plinom in vodo; promet, skladiščenje in zveze ter zdravstvo in socialno varstvo), več kot 50,0 % dolgoročnih obveznosti družbe v dveh dejavnostih (gradbeništvo in finančno posredništvo), več kot 50,0 % kratkoročnih obveznosti pa samo družbe v dejavnosti ribištva.

Opisane spremembe v strukturi obveznosti do virov sredstev družb kažejo zmanjšanje stopnje lastniškosti financiranja in povečanje stopnje dolžniškosti financiranja družb.

6 NEKATERI KAZALCI IN KAZALNIKI POSLOVANJA GOSPODARSKIH DRUŽB V LETU 2006

V letu 2006 je 45.330 družb zaposlovalo 478.839 delavcev, to je 18.618 (4 %) več kot v preteklem letu. **Število zaposlenih** se je povečalo v trinajstih dejavnostih, najbolj v poslovanju z nepremičninami, najemu in poslovnih storitvah (za 5.150), gradbeništvu (za 3.891) ter v predelovalnih dejavnostih (za 3.652). Manj zaposlenih so imele samo družbe v ribištvu (za 3) in rudarstvu (za 159). Glede na te spremembe se je nekoliko spremenila tudi struktura skupnega števila zaposlenih (gl. Tabela 3 v Statistični prilogi).

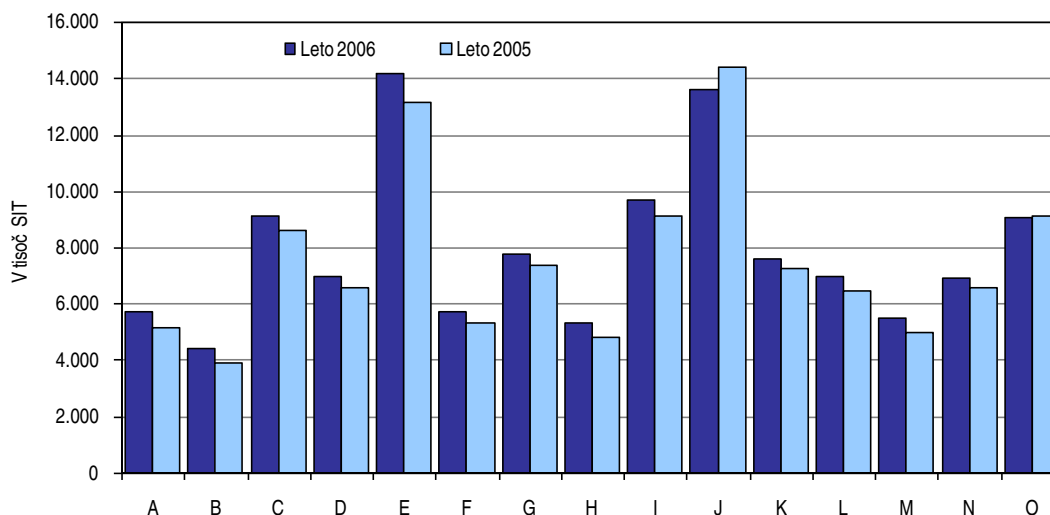
Kazalniki velikosti kažejo, da so se od leta 2005 do leta 2006 v posamezni družbi povečali povprečno število zaposlenih, povprečna vrednost skupnih prihodkov in povprečna vrednost sredstev. **Povprečno število zaposlenih v posamezni družbi** se je povečalo z 10,15 na 10,56, to je za 4,0 %. V letu 2006 je imela v povprečju največ zaposlenih posamezna družba v dejavnosti javne uprave, obrambe, obveznega in socialnega zavarovanja (104,25) in najmanj v izobraževanju (2,77). **Skupni prihodki, ki jih je v povprečju ustvarila posamezna družba** so se povečali s 310 milijonov tolarjev na 353 milijonov tolarjev, to je za 13,9 %. Največ skupnih prihodkov je v letu 2006 v povprečju ustvarila posamezna družba v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (2.927 milijonov tolarjev), najmanj pa v izobraževanju (37 milijonov tolarjev). Ob koncu leta 2006 je **posamezna družba razpolagala s sredstvi v povprečni vrednosti** 421 milijonov tolarjev, to je za 13,1 % več kot v začetku leta. Ob koncu leta 2006 je bila tudi povprečna vrednost sredstev v posamezni družbi največja v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (6.250 milijonov tolarjev) in najmanjša v izobraževanju (40 milijonov tolarjev).

Kazalniki produktivnosti dela, merjeni s skupnimi prihodki na zaposlenega, s poslovnimi prihodki na zaposlenega in z dodano vrednostjo na zaposlenega, so bili v letu 2006 večji kot v letu 2005. **Skupni prihodek na zaposlenega** se je pri vseh družbah skupaj povečal s 30.527 tisoč tolarjev v letu 2005 na 33.459 tisoč tolarjev v letu 2006, to je za 9,6 %. Povečal se je pri družbah v vseh dejavnostih. V letu 2006 so največ skupnih prihodkov na zaposlenega dosegle družbe v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (64.856 tisoč tolarjev), najmanj pa družbe v dejavnosti gostinstva (13.470 tisoč tolarjev). **Poslovni prihodek na zaposlenega** se je pri vseh družbah skupaj povečal z 29.708 tisoč tolarjev v letu 2005 na 32.480 tisoč tolarjev v letu 2006, to je za 9,3 %. Povečal se je pri družbah v vseh dejavnostih, razen v finančnem posredništvu, kjer se je zmanjšal s 33.413 tisoč tolarjev v letu 2005 na 31.542 tisoč tolarjev v letu 2006 (za 5,6 %). V letu 2006 so tudi največ poslovnih prihodkov na zaposlenega dosegle družbe v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (63.803 tisoč tolarjev), najmanj pa družbe v dejavnosti gostinstva (13.188 tisoč tolarjev). **Dodana vrednost na zaposlenega** se je pri vseh družbah skupaj povečala s 7.058 tisoč tolarjev v letu 2005 na 7.465 tisoč tolarjev v letu 2006, to je za 5,8 %. Povečala se je pri družbah v vseh posameznih dejavnostih, razen v finančnem posredništvu ter v drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnostih, v katerih se je zmanjšala. V letu 2005 so največjo dodano vrednost na zaposlenega izkazale družbe v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (14.149 tisoč tolarjev), najmanjšo pa družbe v ribištvu (4.420 tisoč tolarjev) (gl. Slika 3).

Kazalnik izvozne naravnosti, merjen z deležem čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU v čistih prihodkih od prodaje, se je pri vseh družbah skupaj povečal z 29,7 % v letu 2005 na 30,5 % v letu 2006. Povečal se je pri družbah v enajstih dejavnostih (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; ribištvo; rudarstvo; predelovalne dejavnosti; oskrba z elektriko, plinom in vodo; trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe; promet, skladiščenje in zveze; finančno posredništvo; poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve; izobraževanje ter zdravstvo in socialno varstvo). Ker družbe v dejavnosti javne uprave in obrambe, obveznega in socialnega zavarovanja ustvarijo zelo malo čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU,

je bil njihov delež v čistih prihodkih od prodaje v obeh letih enak 0. V drugih treh dejavnostih se je delež zmanjšal. V letu 2006 so največji kazalnik izvozne naravnosti izkazale družbe predelovalnih dejavnosti (62,2 %), ki so s prodajo na trgu EU in izven EU ustvarile kar 59,7 % vseh svojih prihodkov (gl. Tabela 4 v Statistični prilogi).

Slika 3: Dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah posameznih dejavnosti v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Legenda: A – kmetijstvo, lov, gozdarstvo, B – ribištvo, C – rudarstvo, D – predelovalne dejavnosti, E – oskrba z elektriko, plinom in vodo, F – gradbeništvo, G – trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe, H – gostinstvo, I – promet, skladiščenje in zveze, J – finančno posredništvo, K – poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, L – dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje, M – izobraževanje, N – zdravstvo in socialno varstvo, O – druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti.

Kazalniki gospodarnosti so se od leta 2005 do leta 2006 pri vseh družbah skupaj izboljšali. **Koeficient celotne gospodarnosti** se je pri vseh družbah skupaj povečal z 1,041 na 1,052. Povečal se je pri družbah v vseh posameznih dejavnostih. V letu 2006 je bil največji v finančnem posredništvu (1,206), manjši od 1 (prihodki so bili manjši od odhodkov) je bil samo v ribištvo (0,977). **Koeficient gospodarnosti poslovanja** vseh družb skupaj se je povečal z 1,042 na 1,046. Povečal se je pri družbah v vseh posameznih dejavnostih, razen v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe (kjer je bil v obeh letih enak 1,032) in drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnostih (v katerih se je zmanjšal z 1,072 na 1,049). V letu 2006 je bil manjši od 1 (poslovni prihodki so bili manjši od poslovnih odhodkov) pri družbah v treh dejavnostih (ribištvo, finančno posredništvo ter dejavnost javne uprave in obrambe, obveznega in socialnega zavarovanja). Največji je bil v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez (1,073). **Delež stroškov dela v dodani vrednosti** vseh družb skupaj se je zmanjšal z 62,0 % v letu 2005 na 60,9 % v letu 2006. Zmanjšal se je pri družbah v vseh posameznih dejavnostih, razen v finančnem posredništvu ter v drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnostih, v katerih se je povečal. V letu 2006 so imele najmanjši delež stroškov dela v dodani vrednosti družbe v dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo (42,7 %).

Kazalnika dobičkonosnosti poslovanja, merjena z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost sredstev (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev) in z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost kapitala (koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala) sta izračunana samo za leto 2006. **Koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev** za vse družbe skupaj je bil 0,034, to pomeni, da je bilo na tisoč denarnih enot sredstev izkazanih 34 denarnih enot neto čistega dobička. Obravnavani koeficient je bil največji v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez (0,044). **Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala** je znašal 0,085, to

pomeni, da so družbe na tisoč denarnih enot kapitala, ustvarile 85 denarnih enot neto čistega dobička. Največji koeficient so dosegle družbe v gradbeništvu (0,157). V dejavnostih, v katerih so družbe izkazale neto čisto izgubo (ribištvo ter javna uprava in obramba, obvezno in socialno zavarovanje), sta imela oba obravnavana koeficienta negativni predznak.

Kazalniki stanja financiranja ob koncu leta 2006 kažejo manjšo stopnjo lastniškosti financiranja, večjo stopnjo dolžniškosti financiranja in manjšo stopnjo dolgoročnosti financiranja kot v začetku leta. **Stopnja lastniškosti financiranja** družb (ki nam pove, kolikšen del premoženja so družbe financirale s kapitalom) se je zmanjšala z 0,413 na 0,399. Zmanjšala se je v desetih dejavnostih, povečala pa v petih (gradbeništvu; trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe; promet, skladiščenje in zveze; finančno posredništvo ter dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno in socialno zavarovanje). **Stopnja dolžniškosti financiranja** družb (ki nam pove, kolikšen del premoženja so družbe financirale z dolgovi) se je povečala s 55,5 % na 56,9 %. Povečala se je v desetih dejavnostih, v tistih petih, ki so beležile povečano stopnjo lastniškosti financiranja (gl. zgoraj) pa se je zmanjšala. **Stopnja dolgoročnosti financiranja**, ki nam pove, kolikšen del premoženja družbe pokrivajo z dolgoročnimi viri (s kapitalom, dolgoročnimi dolgovi skupaj z rezervacijami ter dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami), se je od začetka do konca leta 2006 zmanjšala z 0,682 na 0,671. Zmanjšala se je v osmih dejavnostih, v dveh (trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe ter poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve) je ostala enaka, v petih (kmetijstvo, lov gozdarstvo; ribištvo; dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno in socialno zavarovanje; zdravstvo in socialno varstvo ter druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti) pa se je povečala. Ob koncu leta 2006 je bila največja v dejavnosti javne uprave in obrambe, obveznega in socialnega zavarovanja (0,931).

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja kažejo, da se je od začetka do konca leta 2006 nekoliko povečala kapitalska pokritost osnovnih sredstev ter dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog, povečalo pa se je tudi razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi. **Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev** družb se je povečal z 1,002 na 1,018. Povečal se je v osmih dejavnostih, zmanjšal pa v sedmih (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; predelovalne dejavnosti; oskrba z elektriko, plinom in vodo; gostinstvo; poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve; zdravstvo in socialno varstvo ter druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti). Ob koncu leta 2006 je bil največji v dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (3,257). Manjši od 1 (kar pomeni, da družbe s kapitalom niso v celoti pokrile vseh osnovnih sredstev), je bil v devetih dejavnostih (ribištvo; oskrba z elektriko, plinom in vodo; gradbeništvu; gostinstvo; promet, skladiščenje in zveze; dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno in socialno zavarovanje; izobraževanje; zdravstvo in socialno varstvo ter druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti). **Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog** družb se je povečal z 0,944 na 0,946. Povečal se je v devetih dejavnostih, zmanjšal v petih (rudarstvo; predelovalne dejavnosti; gradbeništvu; finančno posredništvo ter druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti), enak pa je ostal v prometu, skladiščenju in zvezah. Ob koncu leta 2006 je bil večji od 1 v štirih dejavnostih (oskrba z elektriko, plinom in vodo; finančno posredništvo; dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno in socialno zavarovanje ter zdravstvo in socialno varstvo). To pomeni, da so samo družbe v teh dejavnostih s kapitalom, dolgoročnimi dolgovi ter rezervacijami in dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami v celoti pokrile vsa dolgoročna sredstva in zaloge. **Koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja** družb se je povečal z 0,885 v začetku leta na 0,951 ob koncu leta 2006. Povečal se je v dvanajstih dejavnostih, zmanjšal pa v treh (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; oskrba z elektriko, plinom in vodo ter druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti). Ob koncu leta 2006 je bil večji od 1 v štirih dejavnostih (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; rudarstvo; predelovalne dejavnosti ter finančno posredništvo). To

pomeni, da so imele družbe v teh štirih dejavnostih kratkoročne terjatve večje od kratkoročnih obveznosti. Družbe so ob koncu leta 2006 izkazale največji koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog ter največji koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja v dejavnosti finančnega posredništva (prvi je znašal 1,063; drugi 3,112).

Več podatkov o kazalnikih poslovne uspešnosti vseh družb skupaj in po posameznih dejavnostih v letu 2006 gl. v Tabeli 4 in Tabeli 5 v Statistični prilogi.

7 POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB GLEDE NA VELIKOST V LETU 2006

Po velikosti smo družbe razvrstili glede na število zaposlenih (gl. pogl. 7.1) in v skladu z merili 55. člena ZGD–1 (gl. pogl. 7.2).

7.1 Gospodarske družbe glede na število zaposlenih

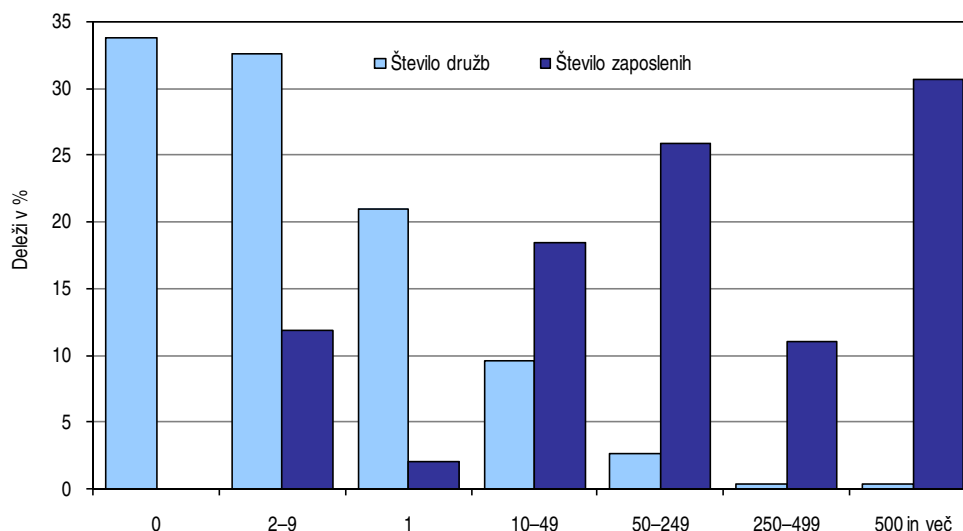
Družbe smo po številu zaposlenih razvrstili v sedem skupin:

- družbe brez zaposlenih,
- družbe z 1 zaposlenim,
- družbe z 2–9 zaposlenimi,
- družbe z 10–49 zaposlenimi,
- družbe s 50–249 zaposlenimi,
- družbe z 250–499 zaposlenimi
- družbe s 500 in več zaposlenimi.

7.1.1 Poslovanje gospodarskih družb glede na število zaposlenih v letu 2006

V letu 2006 je bilo 33,8 % družb brez zaposlenih, 1 zaposlenega je imelo 20,9 % družb, 2–9 zaposlenih 32,5 % družb, 10–49 zaposlenih 9,6 % družb, 50–249 zaposlenih 2,6 % družb, 250–499 zaposlenih 0,3 % družb, prav toliko družb (0,3 %) je imelo 500 in več zaposlenih (Slika 4).

Slika 4: Razvrstitev gospodarskih družb glede na število zaposlenih v letu 2006 (deleži v %)

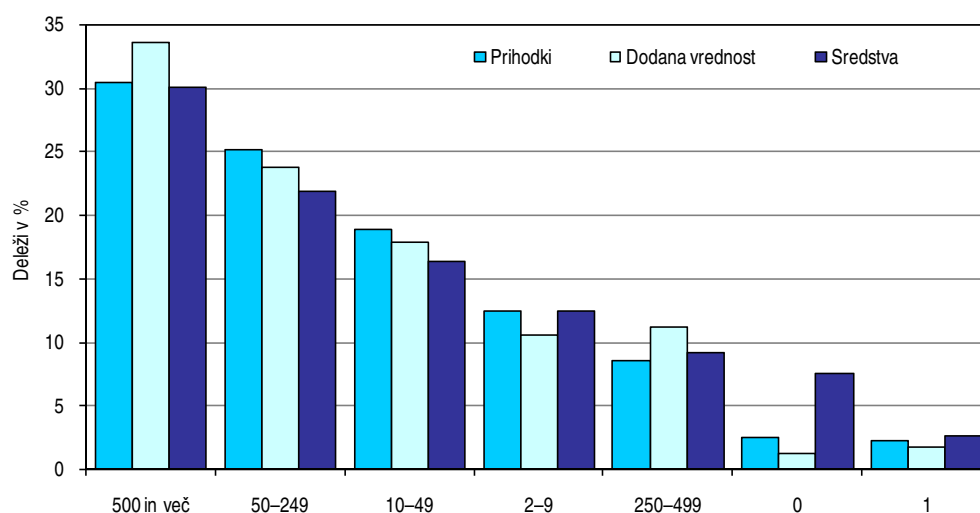

Vir: AJ PES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Čeprav so imele družbe s 500 in več zaposlenimi najmanjši (0,3 %) delež v skupnem številu družb, so zaposlovale največ delavcev (30,6 %) in so največ prispevale k skupnemu poslovanju družb (gl. Slika 5). Ustvarile so 30,4 % prihodkov, 33,6 % celotne dodane vrednosti in ob koncu leta izkazale 30,0 % celotne vrednosti sredstev družb. Sledili so prispevki družb s 50–249 zaposlenimi. Te družbe so zaposlovale 25,9 % delavcev, ustvarile 25,2 % prihodkov, 23,8 % celotne dodane vrednosti in izkazale 21,9 % celotne vrednosti

sredstev družb. Na tretjem mestu so bile družbe z 10–49 zaposlenimi. Pri njih je bilo zaposlenih 18,1 % delavcev, ki so ustvarili 18,9 % prihodkov, 17,7 % celotne dodane vrednosti in ob koncu leta razpolagali s 17,8 % celotne vrednosti sredstev družb. Zadnje mesto po ustvarjenih prihodkih si delijo družbe brez zaposlenih in družbe z 1 zaposlenim (vsaka je prispevala po 2,3 %). Družbe brez zaposlenih so izkazale najmanjši del celotne dodane vrednosti družb (1,1 %). Družbe z 1 zaposlenim so imele najmanjši del celotne vrednosti sredstev družb (3,2 %).

Slika 5: Prispevki gospodarskih družb glede na število zaposlenih k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja gospodarskih družb za leto 2006.

V letu 2006 je **čisti dobiček** v skupni vrednosti 751.557 milijonov tolarjev izkazalo 30.294 družb. Največ družb s čistim dobičkom (39,6 %) je imelo 2–9 zaposlenih. Največji del celotnega čistega dobička družb (29,6 %) je izkazalo 97 družb s 500 in več zaposlenimi. Med temi je 80 (82,5 %) družb izkazalo **čisti dobiček, ki je bil večji od 100 milijonov tolarjev**, in je v skupnem znesku 220.480 milijonov tolarjev pomenil kar 99,7 % celotnega čistega dobička družb s 500 in več zaposlenimi (Tabela 11).

Tabela 11: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na število zaposlenih v letu 2006

Družbe s številom zaposlenih	Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število družb	Znesek v mio SIT	Število družb	Znesek v mio SIT	Znesek v mio SIT
0	6.896	38.009	6.523	20.633	17.376
1	6.405	19.974	2.947	9.191	10.783
2–9	12.005	108.239	2.638	19.938	88.301
10–49	3.794	129.609	537	30.087	99.522
50–249	968	170.388	207	30.874	139.514
250–499	129	64.165	21	8.325	55.840
500 in več	97	221.173	17	16.280	204.893
SKUPAJ	30.294	751.557	12.890	135.328	616.229

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Čisto izgubo v skupni vrednosti 135.328 milijonov tolarjev je izkazalo 12.890 družb. Dobra polovica družb s čisto izgubo je bila brez zaposlenih. Največji del vrednosti celotne čiste izgube družb (22,8 %) je izkazalo 207 družb s 50–249 zaposlenimi. Od teh 207 družb je 68 (32,8 %) družb izkazalo **čisto izgubo, ki je bila večja**

od 100 milijonov tolarjev, in je z zneskom 26.725 milijonov tolarjev pomenila kar 86,6 % celotne čiste izgube družb s 50–249 zaposlenimi.

Vse obravnavane skupine družb so poslovanje v letu 2006 zaključile z **neto čistim dobičkom** (pozitivna razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo) v skupni vrednosti 616.229 milijonov tolarjev. Največji del celotne vrednosti neto čistega dobička družb (33,2 %) so izkazale družbe s 500 in več zaposlenimi.

7.1.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006

Od leta 2005 do leta 2006 se je skupno število zaposlenih v družbah povečalo za 18.618 (za 4 %). Najbolj se je povečalo v skupini družb z 10–49 zaposlenimi (za 6.140). Sledi povečanje števila zaposlenih v skupinah družb s 500 in več zaposlenimi (za 4.857), z 2–9 zaposlenimi (za 4.565) in s 50–249 zaposlenimi (za 4.346).

Kazalnika velikosti, merjena s skupnimi prihodki, ki jih je v povprečju ustvarila posamezna družba in sredstvi, s katerimi je v povprečju razpolagala posamezna družba, sta bila pri vseh posameznih obravnavanih skupinah družb v letu 2006 večja kot v preteklem letu. V obeh letih sta bila največja v skupini družb s 500 in več zaposlenimi (v letu 2006 so znašali skupni prihodki na družbo 42.692 milijonov tolarjev, sredstva na družbo pa 50.203 milijonov tolarjev).

Produktivnost dela, merjena z dodano vrednostjo na zaposlenega, se je v vseh posameznih obravnavanih skupinah družb (med katerimi niso upoštevane družbe brez zaposlenih) povečala. Tudi ta kazalnik je bil v obeh letih največji pri družbah s 500 in več zaposlenimi (v letu 2006 8.191 tisoč tolarjev).

Kazalnik izvozne naravnosti, merjen z deležem čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU v čistih prihodkih od prodaje, se je zmanjšal pri treh skupinah družb (družbe brez zaposlenih, z 1 zaposlenim in z 250–499 zaposlenimi), povečal pa se je pri štirih skupinah družb. V obeh letih so imele največji kazalnik izvozne naravnosti družbe s 500 in več zaposlenimi (v letu 2006 45,4 %).

Kazalniki gospodarnosti so se od leta 2005 do leta 2006 pri vseh družbah skupaj izboljšali. **Koeficient celotne gospodarnosti**, ki je bil že v letu 2005 pri vseh obravnavanih skupinah družb večji od 1 (prihodki so bili večji od odhodkov), se je v letu 2006 povečal. Največji koeficient celotne gospodarnosti so v letu 2006 dosegle družbe z 2–9 zaposlenimi (1,062). Tudi **koeficient gospodarnosti poslovanja** je bil v obeh letih pri vseh obravnavanih skupinah družb večji od 1 (poslovni prihodki so bili večji od poslovnih odhodkov). Od leta 2005 do leta 2006 se je zmanjšal pri dveh skupinah družb (pri družbah z 1 zaposlenim in z 2–9 zaposlenimi), pri vseh drugih pa povečal. Največji kazalnik gospodarnosti poslovanja so v letu 2006 dosegle družbe brez zaposlenih (1,053). **Delež stroškov dela v dodani vrednosti** vseh družb skupaj se je zmanjšal. Zmanjšal se je tudi pri vseh posameznih skupinah družb (med katerimi niso zajete družbe brez zaposlenih), razen pri družbah z 1 zaposlenim, pri katerih se je nekoliko povečal. V letu 2006 so največji delež stroškov dela v dodani vrednosti izkazale družbe s 50–249 zaposlenimi (64,8 %), najmanjšega pa družbe z 1 zaposlenim (55,7 %).

Kazalnika dobičkonosnosti poslovanja, merjena z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost sredstev (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev) in z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost kapitala (koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala), sta izračunana samo za leto 2006. Največji **koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev** so dosegle družbe z 2–9 zaposlenimi (0,041, kar pomeni, da je bilo na tisoč denarnih enot sredstev izkazano 41 denarnih enot neto čistega dobička). Te družbe so dosegle tudi največji

koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (0,109, to pomeni, da so družbe na tisoč denarnih enot kapitala, ustvarile 109 denarnih enot neto čistega dobička).

Kazalniki stanja financiranja kažejo, da so imele vse družbe skupaj ob koncu leta 2006 manjšo stopnjo lastniškosti financiranja in manjšo stopnjo dolgoročnosti financiranja kot v začetku leta. **Stopnja lastniškosti financiranja** (ki nam pove, kolikšen del premoženja so družbe financirale s kapitalom) se je zmanjšala pri vseh posameznih skupinah družb, razen pri družbah brez zaposlenih, v katerih se je nekoliko povečala. Ob koncu leta 2006 je bila stopnja lastniškosti financiranja največja v družbah z 250–499 zaposlenimi (0,556). **Stopnja dolgoročnosti financiranja**, ki nam pove, kolikšen del premoženja družbe pokrivajo z dolgoročnimi viri (s kapitalom, z dolgoročnimi dolgovi skupaj z rezervacijami in z dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami) se je nekoliko zmanjšala pri štirih skupinah družb, pri treh skupinah družb (pri družbah brez zaposlenih, z 2–49 zaposlenimi in z 250–499 zaposlenimi) pa nekoliko povečala. Ob koncu leta 2006 so največjo stopnjo dolgoročnosti financiranja izkazale družbe s 500 in več zaposlenimi (0,745).

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja kažejo, da so vse družbe skupaj od začetka do konca leta 2006 nekoliko povečale kapitalsko pokritost osnovnih sredstev, dolgoročno pokritost dolgoročnih sredstev in zalog ter razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi. **Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev** se je povečal v treh skupinah družb (družbe brez zaposlenih, s 50–249 zaposlenimi in z 250–499 zaposlenimi), zmanjšal pa v štirih. Ob koncu leta 2006 je bil največji v skupini družb z 2–9 zaposlenimi (1,727). Manjši od 1 je bil samo v skupini družb s 500 in več zaposlenimi (0,726). To pomeni, da te družbe s kapitalom niso v celoti pokrile vseh osnovnih sredstev. **Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog** se je nekoliko povečal pri vseh posameznih skupinah družb, razen pri družbah s 500 in več zaposlenimi, pri katerih se je nekoliko zmanjšal. Ob koncu leta 2006 je bil največji pri družbah z 1 zaposlenim (0,989), vendar manjši od 1. To pomeni, da nobena skupina družb s kapitalom, dolgoročnimi dolgovi ter rezervacijami in dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami ni v celoti pokrila vseh dolgoročnih sredstev in zalog. **Koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja** se je nekoliko zmanjšal samo pri družbah z 250–499 zaposlenimi, pri vseh drugih pa se je povečal. Ob koncu leta 2006 je bil enak 1 pri družbah z 10–49 zaposlenimi, večji od 1 pa pri družbah s 50–249 zaposlenimi ter pri družbah s 500 in več zaposlenimi. To pomeni, da so imele te tri skupine družb kratkoročne terjatve enake/večje od kratkoročnih obveznosti. Največji koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja so izkazale družbe s 500 in več zaposlenimi (ob koncu leta 2006 1,007).

Več podatkov o kazalnikih uspešnosti poslovanja obravnavanih skupin družb gl. v Tabeli 7 v Statistični prilogi.

7.2 Mikro, majhne, srednje in velike družbe

V letu 2006 so se družbe razvrstile v skladu s 55. členom ZGD–1²⁴ na mikro, majhne, srednje in velike družbe. V primerjavi z letom 2005, ko so se družbe razvrstile v velikostne razrede po 52. členu ZGD–H²⁵, je uveden nov velikostni razred **mikro družbe**, zato so se **spremenila vrednostna merila za majhne družbe**.

²⁴ Uradni list RS, št. 42/06 in 60/06.

²⁵ Uradni list RS, št. 139/04.

Po 55. členu ZGD–1 se družbe razvrščajo na mikro, majhne, srednje in velike z upoštevanjem naslednjih meril:

Mikro družba je družba, ki izpolnjuje dve od naslednjih meril:

- povprečno število zaposlenih v poslovnem letu ne presega 10,
- čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu ne presegajo 480 milijonov tolarjev,
- vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 480 milijonov tolarjev.

Majhna družba je družba, ki ni mikro in izpolnjuje dve od naslednjih meril:

- povprečno število zaposlenih v poslovnem letu ne presega 50,
- čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu ne presegajo 1.700 milijonov tolarjev,
- vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 850 milijonov tolarjev.

Srednja družba je družba, ki ni mikro ali majhna in izpolnjuje dve od naslednjih meril:

- povprečno število zaposlenih v poslovnem letu ne presega 250,
- čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu ne presegajo 6.800 milijonov tolarjev,
- vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 3.400 milijonov tolarjev.

Velika družba je družba, ki ni niti mikro niti majhna niti srednja. V vsakem primeru so velike družbe:

- banke,
- zavarovalnice
- borza vrednostnih papirjev in
- družbe, ki morajo po 56. členu ZGD-1 sestaviti konsolidirano (skupinsko) letno poročilo.

Družbe se v skladu s temi merili razvrščajo ali preražvrščajo v velikostne razrede na podlagi podatkov dveh zaporednih poslovnih let.²⁶

7.2.1 Poslovanje mikro, majhnih, srednjih in velikih družb v letu 2006

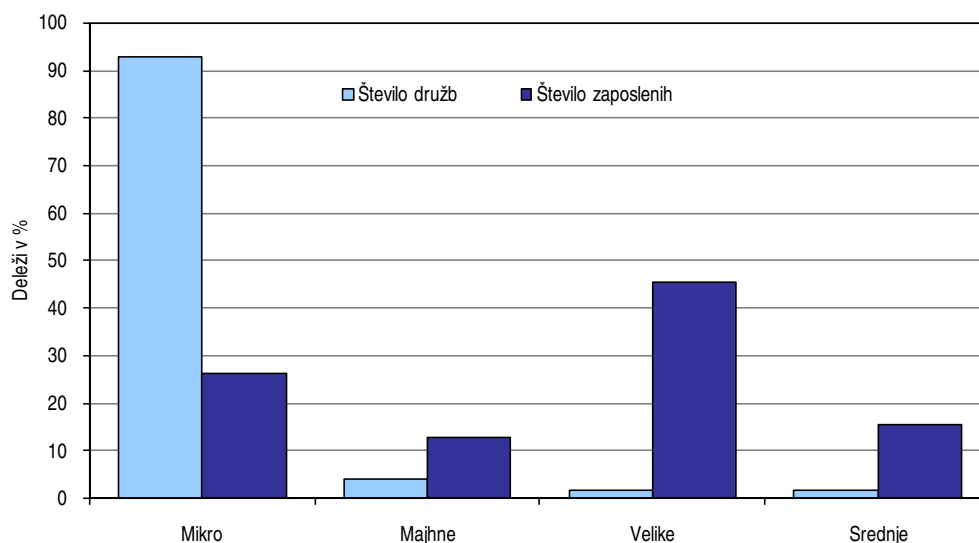
V letu 2006 je bilo od 45.330 družb 42.046 (92,8 %) mikro, 1.784 (3,9 %) majhnih, 745 (1,6 %) srednjih in 755 (1,7 %) velikih družb (gl. Slika 6).

Na skupno poslovanje družb so najbolj vplivale velike družbe, ki so zaposlovale skoraj polovico delavcev (45,3 %). Ustvarile so dobro polovico vseh prihodkov (55,4 %) in celotne dodane vrednosti (53,7 %) ter ob koncu leta razpolagale z 59,2 % celotne vrednosti sredstev družb (Slika 7). Sledili so prispevki mikro družb, pri katerih je bilo zaposlenih 26,4 % delavcev. Te so ustvarile 18,4 % skupnih prihodkov, 19,7 % celotne dodane vrednosti in ob koncu leta razpolagale z 19,5 % celotne vrednosti sredstev družb. Srednje družbe so imele 15,6 % zaposlenih, ki so ustvarili 15,1 % vseh prihodkov in 14,9 % celotne dodane vrednosti ter ob koncu leta razpolagali z 11,3 % celotne vrednosti sredstev družb. Najmanjši so bili prispevki majhnih družb z

²⁶ Družbe so se v prejšnjih letih razvrščale v velikostne razrede na podlagi podatkov zadnjega poslovnega leta.

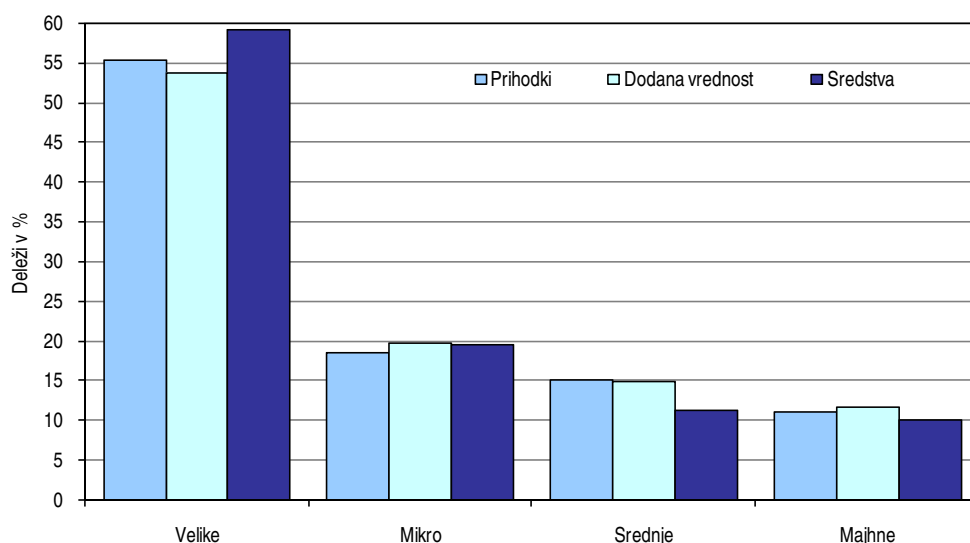
12,7 % vseh zaposlenih delavcev. Te družbe so ustvarile 11,1 % vseh prihodkov in 11,7 % celotne dodane vrednosti ter ob koncu leta razpolagale z 10,0 % celotne vrednosti sredstev družb.

Slika 6: Razvrstitev gospodarskih družb glede na velikost v letu 2006 (deleži v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Slika 7: Prispevki gospodarskih družb glede na velikost k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja gospodarskih družb za leto 2006.

Razporeditev družb po velikosti v posameznih dejavnostih:

- Od 42.046 mikro družb jih je bilo največ v dejavnostih poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (28,7 %) ter trgovine, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe (28,5 %); slednje so izkazale največji del prihodkov vseh mikro družb (35,4 %).
- Od 1.784 majhnih družb jih je bilo največ v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe (31,8 %). Tem so sledile majhne družbe v predelovalnih dejavnostih (28,7 % majhnih družb), ki so ustvarile največji del prihodkov vseh majhnih družb (39,4 %).

- Največ srednjih družb je bilo v predelovalnih dejavnostih (277 oziroma 37,2 %) in v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe (190 oziroma 25,5 %). Prve so ustvarile 33,3 %, druge pa 33,5 % vseh prihodkov srednjih družb.
- Od 755 velikih družb jih je bilo največ v predelovalnih dejavnostih (36,4 %), kjer je bilo ustvarjeno tudi največ prihodkov velikih družb (41,4 %). Tem so po številu sledile velike družbe v dejavnostih poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (22,8 %) ter trgovine, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe (20,4 %).

Več podatkov o velikostni strukturi družb po posameznih dejavnostih gl. v Tabeli 10 v Statistični prilogi.

Od leta 2005 do leta 2006 so se **skupni prihodki** družb povečali za 14,0 %. Najbolj so se povečali v mikro družbah (za 25,6 %), manj v srednjih (za 16,4 %) in majhnih (za 15,4 %) ter najmanj v velikih (za 9,8 %). Vse štiri skupine družb so največ **prihodkov** ustvarile s prodajo **na domačem trgu** (mikro družbe 79,9 %, majhne 74,6 %, srednje 66,6 % in velike 59,0 %). Na drugem mestu po deležu v prihodkih so **čisti prihodki od prodaje na trgu EU in izven EU**. Ti so imeli največji delež v prihodkih velikih družb (35,6 %), manj v srednjih (28,8 %), majhnih (19,9 %) in mikro družbah (13,7 %).

Skupni odhodki vseh družb skupaj in posameznih obravnavanih skupin družb so se povečali manj kot skupni prihodki. V vseh družbah skupaj so se povečali za 12,9 %, v mikro družbah za 24,5 %, v srednjih za 16,1 %, v majhnih za 14,9 % in v velikih za 8,3 %. Največji del odhodkov so pomenili **stroški blaga, materiala in storitev**, ki so imeli 77,6-odstotni delež v skupnih odhodkih družb (v mikro družbah 72,9-odstotni, v majhnih 75,9-odstotni, v srednjih 78,5-odstotni in v velikih 78,6-odstotni delež). Sledili so **stroški dela** s 14,3-odstotnim deležem v skupnih odhodkih družb (v mikro družbah 17,0-odstotni, v majhnih 16,1-odstotni, v srednjih 14,4-odstotni in v velikih družbah 13,0-odstotni delež). Med stroški dela so vključeni stroški plač, ki so imeli 10,1-odstotni delež v odhodkih družb (v mikro družbah so imeli 12,2-odstotni, v majhnih 11,6-odstotni, v srednjih 10,2-odstotni in v velikih 9,1-odstotni delež). V letu 2006 so prejeli največjo povprečno mesečno plačo zaposleni v velikih družbah (293.416 tolarjev), manj v majhnih (270.437 tolarjev) in v srednjih (264.283 tolarjev) ter najmanj v mikro družbah (225.958 tolarjev).

Čisti dobiček družb je bil v letu 2006 za 25,8 % večji kot v prejšnjem letu. Najbolj se je povečal pri velikih družbah (za 32,2 %), manj pri mikro (za 24,2 %) in majhnih (za 14,5 %) ter najmanj pri srednjih družbah (za 10,0 %). V letu 2006 ga je izkazalo 86,3 % velikih, 85,7 % majhnih, 85,6 % srednjih in 65,4 % mikro družb. Dobro polovico (58,2 %) celotne vrednosti čistega dobička družb so izkazale velike družbe. Od 634 velikih družb s čistim dobičkom je 387 (61,0 %) družb izkazalo **čisti dobiček, večji od 100 milijonov tolarjev**, v skupnem znesku, ki je pomenil 97,9 % celotnega čistega dobička velikih družb oziroma 57,0 % celotnega čistega dobička družb (Tabela 12).

Čista izguba družb se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšala za 14,9 %. Zmanjšala se je pri vseh štirih skupinah družb, najbolj pri velikih (za 28,7 %), nekoliko manj pri srednjih (za 16,6 %), mikro (za 7,9 %) in majhnih družbah (za 0,7 %). V letu 2006 je čisto izgubo izkazalo 29,5 % mikro, 16,6 % velikih, 15,2 % majhnih in 13,8 % srednjih družb. Največ celotne vrednosti čiste izgube družb so izkazale mikro družbe (40,2 %). Največ **čiste izgube družb, večje od 100 milijonov tolarjev**, so izkazale velike družbe (44,5 %). Od 125 velikih družb s čisto izgubo je 60 (48,0 %) družb izkazalo čisto izgubo, večjo od 100 milijonov tolarjev, v skupnem znesku, ki je pomenil 95,4 % vrednosti čiste izgube velikih družb oziroma 27,4 % celotne čiste izgube družb.

Tabela 12: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na velikost v letu 2006

Družbe glede na velikost	Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število družb	Znesek v mio SIT	Število družb	Znesek v mio SIT	Znesek v mio SIT
Mikro	27.511	154.563	12.391	54.390	100.173
Majhne	1.511	74.123	271	25.802	48.321
Srednje	638	85.116	103	16.225	68.891
Velike	634	437.755	125	38.911	398.844
SKUPAJ	30.294	751.557	12.890	135.328	616.229

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Vse štiri skupine družb so poslovanje v letu 2006 zaključile z večjim **neto čistim dobičkom** (pozitivno razliko med čistim dobičkom in čisto izgubo) kot v prejšnjem letu. Neto čisti dobiček so najbolj povečale mikro družbe (za 53,2 %), nekoliko manj velike (za 44,3 %) in majhne (za 24,6 %) ter najmanj srednje (za 18,9 %). V letu 2006 so 64,7 % celotnega neto čistega dobička družb izkazale velike družbe, 16,3 % mikro, 11,2 % srednje in 7,8 % majhne.

Vrednost sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev je bila ob koncu leta 2006 pri vseh štirih skupinah družb večja kot v začetku leta (v mikro družbah za 30,8 %, v majhnih za 19,4 %, v srednjih za 9,4 % in v velikih za 8,0 %).

Od začetka do konca leta 2006 se je v **strukturi sredstev** mikro, srednjih in velikih družb nekoliko zmanjšal delež **dolgoročnih sredstev** (predvsem na račun zmanjšanja deleža opredmetenih osnovnih sredstev) in se nekoliko povečal delež **kratkoročnih sredstev** (pri mikro družbah predvsem na račun povečanja deleža kratkoročnih finančnih naložb, pri srednjih in velikih predvsem na račun povečanja deleža kratkoročnih poslovnih terjatev). V strukturi sredstev majhnih družb je bilo nasprotno (delež dolgoročnih sredstev se je nekoliko povečal, predvsem delež naložbenih nepremičnin in nekoliko zmanjšal delež kratkoročnih sredstev, predvsem delež kratkoročnih poslovnih terjatev). Ob koncu leta 2006 so imele velike, srednje in majhne družbe več kot polovico sredstev v dolgoročnih sredstvih (velike 68,8 %, srednje in majhne po 56,2 %), mikro družbe pa v kratkoročnih sredstvih (52,5 %).

V tem času se je v **strukturi obveznosti do virov sredstev** mikro, majhnih in velikih družb nekoliko zmanjšal delež **kapitala** (v mikro družbah za 1,7, v majhnih za 0,2 in v velikih za 1,0 strukturne točke) in se povečal delež **dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti** (v mikro družbah za 1,7, v majhnih za 0,3 in v velikih za 1,1 strukturne točke). To pomeni, da se je pri navedenih treh skupinah družb zmanjšala **stopnja lastniškosti financiranja** (delež premoženja družb, financiran s kapitalom) in povečala **stopnja dolžniškosti financiranja** (delež premoženja družb, financiran z dolgoročnimi in kratkoročnimi obveznostmi). Pri srednjih družbah je bila situacija nasprotna (stopnja lastniškosti financiranja se je povečala za 0,4 odstotne točke, stopnja dolžniškosti financiranja pa se je zmanjšala za 0,5 odstotne točke). Ob koncu leta 2006 je bila stopnja lastniškosti financiranja največja v velikih družbah (45,2 %), stopnja dolžniškosti financiranja pa v mikro družbah (68,1 %).

7.2.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006

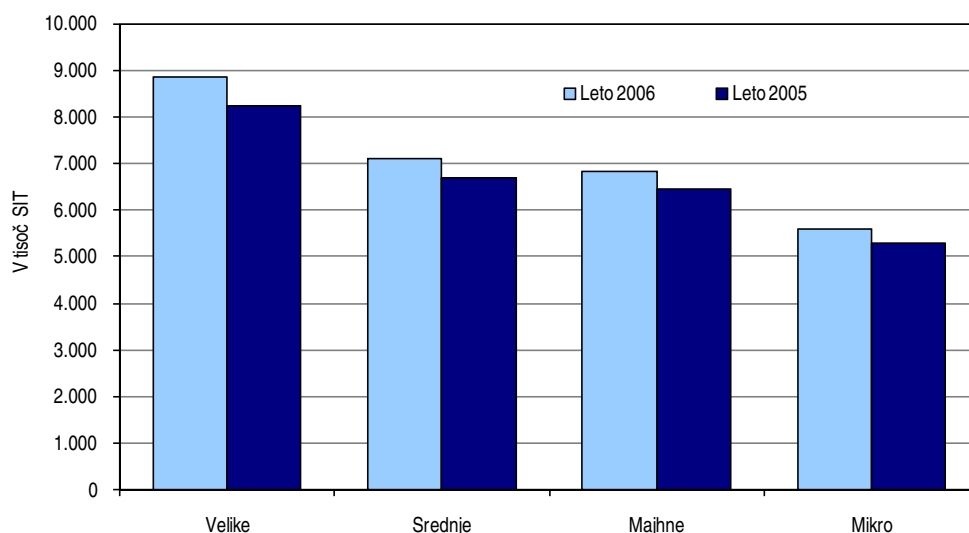
V letu 2006 je bilo v družbah 18.618 več zaposlenih kot v prejšnjem letu. **Število zaposlenih** se je najbolj povečalo v mikro družbah (za 13.946), mnogo manj v majhnih (za 3.091) in v srednjih (za 1.606), v velikih pa se je nekoliko zmanjšalo (za 25). To je v strukturi skupnega števila zaposlenih nekoliko povečalo delež

zaposlenih v mikro in majhnih družbah (v prvih s 24,4 % na 26,4 % in v drugih z 12,6 % na 12,7 %) ter nekoliko zmanjšalo delež zaposlenih v velikih in srednjih družbah (v prvih s 47,1 % na 45,3 % in v drugih s 15,9 % na 15,6 %).

V letu 2006 so bili **kazalniki velikosti** (število zaposlenih na družbo, skupni prihodki na družbo in sredstva na družbo) pri vseh štirih skupinah družb večji kot v prejšnjem letu. V obeh letih so bili kazalniki velikosti največji pri velikih družbah. V letu 2006 je posamezna velika družba v povprečju zaposlovala 286,99 delavca, ustvarila 11.753 milijonov tolarjev skupnih prihodkov in ob koncu leta razpolagala s 14.961 milijoni tolarjev sredstev.

Od leta 2005 do leta 2006 so se pri vseh štirih skupinah družb povečali tudi **kazalniki produktivnosti dela**, merjeni s skupnimi prihodki na zaposlenega, s poslovnimi prihodki na zaposlenega in z dodano vrednostjo na zaposlenega (Slika 8). Tudi vsi trije naštetih kazalniki so bili v obeh letih največji pri velikih družbah. V letu 2006 so velike družbe dosegle 40.953 tisoč tolarjev skupnih prihodkov, 39.696 tisoč tolarjev poslovnih prihodkov in 8.858 tisoč tolarjev dodane vrednosti na zaposlenega.

Slika 8: Dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah glede na velikost v letu 2006 (v tisoč SIT)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Pri vseh štirih skupinah družb se je povečal tudi **kazalnik izvozne naravnosti**, merjen z deležem čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU v čistih prihodkih od prodaje. Tako v letu 2005 kot v letu 2006 je bil največji v velikih družbah (v letu 2006 je znašal 37,6 %).

Kazalniki gospodarnosti družb so se izboljšali. Koeficient celotne gospodarnosti, ki je bil pri vseh štirih skupinah družb že v letu 2005 večji od 1 (prihodki so bili večji od odhodkov), se je v letu 2006 še nekoliko povečal. V tem času se je pri majhnih, srednjih in velikih družbah nekoliko povečal tudi koeficient gospodarnosti poslovanja, pri mikro družbah pa je ostal enak kot v prejšnjem letu. Tudi ta koeficient je bil v obeh letih pri vseh štirih skupinah družb večji od 1 (poslovni prihodki so bili večji od poslovnih odhodkov). Delež stroškov dela v dodani vrednosti se je pri vseh štirih skupinah družb zmanjšal. Najboljše kazalnike gospodarnosti so v obeh letih izkazale velike družbe (v letu 2006 je bil njihov kazalnik celotne gospodarnosti 1,058, kazalnik gospodarnosti poslovanja 1,050 in delež stroškov dela v dodani vrednosti 56,7 %).

Kazalnika dobičkonosnost sredstev, merjena z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost sredstev (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev) in z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost kapitala (koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala) sta izračunana samo za leto 2006. Največji koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev so imele velike družbe (0,037), največji koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala pa mikro družbe (0,099).

Med **kazalnike stanja financiranja** spadajo stopnja lastniškosti financiranja, stopnja dolžniškosti financiranja (gl. strukturo obveznosti do virov sredstev v pogl. 8.1) in stopnja dolgoročnosti financiranja. Slednja nam pove, kolikšen del premoženja družbe pokrivajo z dolgoročnimi viri. Stopnja dolgoročnosti financiranja se je od začetka do konca leta 2006 nekoliko povečala samo pri majhnih družbah, pri mikro družbah je bila enaka, pri srednjih in velikih družbah se je nekoliko zmanjšala. Ob koncu leta 2006 je bila največja pri velikih družbah (0,726), vendar je bila manjša od 1, to pomeni, da tudi velike družbe s kapitalom, z dolgoročnimi dolgovi, rezervacijami in z dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami niso v celoti pokrile vseh sredstev.

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja družb kažejo, da so se od začetka do konca leta 2006 nekoliko povečali kapitalna pokritost osnovnih sredstev, dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog ter razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi. Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev se je povečal pri vseh štirih skupinah družb. Večji od 1 je bil samo pri mikro in velikih družbah. To pomeni, da sta samo ti dve skupini družb s kapitalom v celoti pokrili vsa osnovna sredstva. Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog se je nekoliko povečal pri mikro in majhnih družbah ter se je nekoliko zmanjšal pri srednjih in velikih družbah. Pri vseh štirih skupinah družb je bil ob koncu obeh let manjši od 1, to pomeni, da nobena ni z dolgoročnimi obveznostmi v celoti pokrila vseh dolgoročnih sredstev in zalog. Koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja se je pri vseh štirih skupinah družb nekoliko povečal. Ob koncu leta 2006 je bil največji pri velikih družbah (1,033). Samo pri teh je bil večji od 1, to pomeni, da so bile njihove kratkoročne terjatve večje od njihovih kratkoročnih obveznosti. Največji koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev in največji koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog pa so ob koncu leta 2006 izkazale mikro družbe (prvi je znašal 1,135, drugi 0,989).

Po obravnavanih kazalnikih lahko sklepamo, da so v letu 2006 najuspešnejše poslovale velike družbe. Izstopale niso samo po kazalnikih velikosti, ampak tudi po največji produktivnosti, izvozni naravnosti, gospodarnosti, čisti dobičkonosnosti sredstev, stopnji lastniškosti financiranja, stopnji dolgoročnosti financiranja in po največjem razmerju med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi.

Več podatkov o kazalnikih uspešnosti poslovanja mikro, majhnih, srednjih in velikih družb v letu 2006 gl. v Tabeli 11 v Statistični prilogi.

8 IZVOZNIKI V LETU 2006

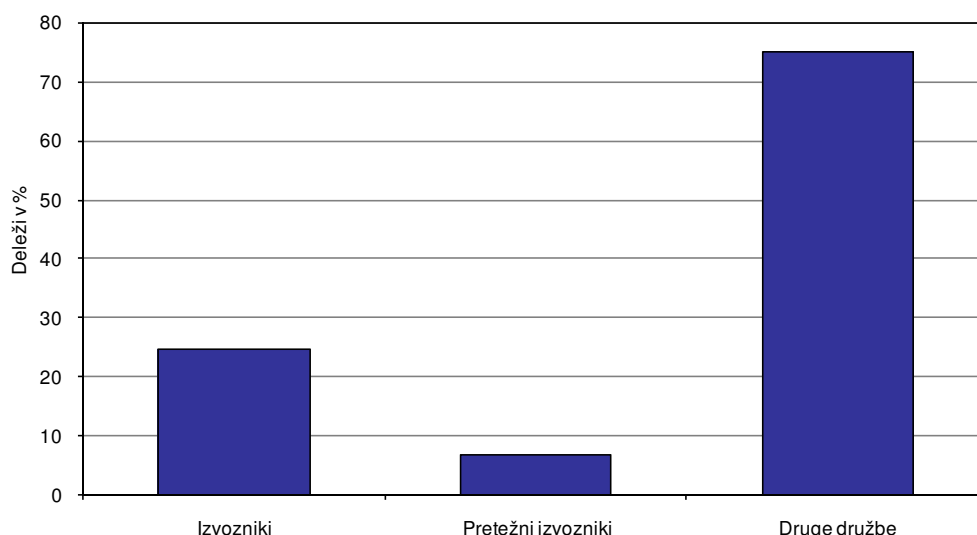
Med **izvoznike** smo uvrstili tiste družbe, ki so v izkazu poslovnega izida izkazale čiste prihodke od prodaje na trgu EU (znesek na AOP 115 je bil enak ali večji od 1.000 tolarjev) in/ali čiste prihodke od prodaje na trgu izven EU (znesek na AOP 118 je bil enak ali večji od 1.000 tolarjev).

Med **pretežne izvoznike** smo uvrstili tiste družbe, ki so več kot 50,0 % vrednosti čistih prihodkov od prodaje ustvarile s prodajo na trgu EU in na trgu izven EU (v izkazu poslovnega izida je bil skupni znesek na AOP 115 in AOP 118 večji od 50,0 % zneska na AOP 110).

8.1 Poslovanje izvoznikov v letu 2006

V letu 2006 je bilo med 45.330 družbami kar 34.110 (75,2 %) takšnih, ki so čiste prihodke od prodaje ustvarile samo na domačem trgu (v nadaljevanju druge družbe) in 11.220 (24,8 %) izvoznikov (Slika 9). Med izvozniki je bilo 3.147 (28,0 %) pretežnih izvoznikov.

Slika 9: Delež izvoznikov, pretežnih izvoznikov in drugih družb v skupnem številu gospodarskih družb v letu 2006 (v %)

Vir: AJ PES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Čeprav je bila med družbami samo slaba četrtnina **izvoznikov**, so ti zaposlovali največ delavcev (71,9 %) in največ prispevali k skupnim prihodkom (80,4 %), k celotni dodani vrednosti (77,5 %) in k celotni vrednosti sredstev družb (62,4 %). Med izvozniki je bilo 28,0 % **pretežnih izvoznikov**. Ti so zaposlovali 41,1 % vseh pri izvoznikih zaposlenih delavcev, ustvarili 36,8 % skupnih prihodkov, 39,9 % celotne dodane vrednosti in 33,1 % celotne vrednosti sredstev vseh izvoznikov (Slika 10).

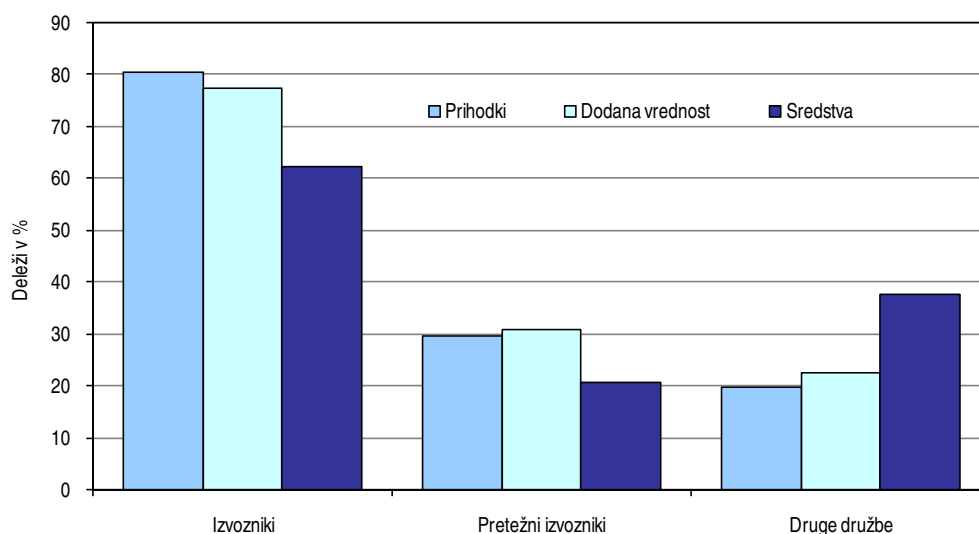
Razporeditev izvoznikov, pretežnih izvoznikov in drugih družb po posameznih dejavnostih:

- Od 11.220 izvoznikov jih je bilo največ v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (35,5 %) ter v predelovalnih dejavnostih (26,9 %). Slednje so zaposlovale dobro polovico delavcev (54,5 %) in ustvarile največ prihodkov vseh izvoznikov (40,4 %).

- Od 3.147 pretežnih izvoznikov jih je bilo največ v predelovalnih dejavnostih (32,2 %) ter v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (30,8 %). V predelovalnih dejavnostih je bilo zaposlenih kar 88,8 % delavcev in ustvarjeno 78,5 % prihodkov vseh pretežnih izvoznikov.
- Od 34.110 drugih družb jih je bilo največ v dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (30,4 %), kjer je bilo zaposlenih tudi največ njihovih delavcev (21,9 %). Največ prihodkov vseh drugih družb pa je bilo ustvarjenih v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (26,1 %).

Več podatkov o razporeditvi obravnavanih skupin družb po posameznih dejavnostih gl. v Tabeli 14 v Statistični prilogi.

Slika 10: Prispevki izvoznikov, pretežnih izvoznikov in drugih družb k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

8.1.1 Poslovni izid

V letu 2006 so bili v primerjavi s prejšnjim letom **prihodki** izvoznikov večji za 13,4 % (pretežnih izvoznikov za 13,9 %) in drugih družb za 16,7 %. To je mogoče pojasniti s povečanjem čistih prihodkov od prodaje, ki imajo največji delež v prihodkih družb. Med čistimi prihodki od prodaje izvoznikov (in pretežnih izvoznikov) so se najbolj povečali **čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU** (za 21,9 %, pri pretežnih izvoznikih za 25,1 %), ki so jim sledili **čisti prihodki od prodaje na trgu EU** (ti so bili večji za 15,2 %, pri pretežnih izvoznikih za 15,3 %). Čisti prihodki od prodaje na trgu EU in na trgu izven EU so se skupaj povečali za 17,4 % (pri pretežnih izvoznikih za 18,0 %), to je za 2,1 odstotne točke (pri pretežnih izvoznikih za 2,7 odstotne točke) več, kot se je v tem času povečal skupni izvoz blaga in storitev (ta se je nominalno povečal za 15,3 %). **Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu** so se najbolj povečali pri drugih družbah (za 16,3 %) in manj pri izvoznikih (za 11,3 %, pri pretežnih izvoznikih za 2,6 %). Te spremembe so v strukturi prihodkov izvoznikov povečale deleža čistih prihodkov od prodaje na trgu EU s 23,4 % na 23,8 % (pri pretežnih izvoznikih s 55,8 % na 56,4 %) in na trgu izven EU z 11,2 % na 12,0 % (pri pretežnih izvoznikih z 21,2 % na 23,3 %) ter zmanjšale delež čistih prihodkov od prodaje na domačem trgu z 61,2 % na 60,0 % (pri pretežnih izvoznikih z 18,3 % na 16,5 %). Delež čistih prihodkov od prodaje na domačem trgu se je nekoliko zmanjšal tudi pri drugih družbah, in sicer za 0,2 odstotne točke (z 89,2 % na 89,0 %).

Odhodki izvoznikov so se povečali za 12,4 % (pretežnih izvoznikov za 12,9 %) in drugih družb za 15,0 %, to je manj kot so se povečali njihovi prihodki. Na gibanje odhodkov najbolj vplivajo **stroški blaga, materiala in storitev**. Ti so imeli v letu 2006 79,3-odstotni delež v odhodkih izvoznikov (78,0-odstotni delež v odhodkih pretežnih izvoznikov) in 70,5-odstotni delež v odhodkih drugih družb. V primerjavi s prejšnjim letom so se najbolj povečali pri drugih družbah (za 17,6 %) in nekaj manj pri izvoznikih (za 14,3 %, pri pretežnih izvoznikih za 15,5 %). Na drugem mestu po deležu v odhodkih družb so **stroški dela**. Ti so imeli v letu 2006 13,4-odstotni delež v odhodkih izvoznikov (14,5-odstotni delež v odhodkih pretežnih izvoznikov) in 17,9-odstotni delež v odhodkih drugih družb. V stroških dela imajo največji delež plače. **Povprečna mesečna plača na zaposlenega** se je glede na prejšnje leto povečala pri izvoznikih (za 4,8 %, pri pretežnih izvoznikih za 4,6 %) nekoliko več kot pri drugih družbah (za 4,1 %). V letu 2006 so zaposleni pri izvoznikih prejeli povprečno mesečno plačo 281.706 tolarjev (pri pretežnih izvoznikih 273.321 tolarjev), zaposleni pri drugih družbah pa 233.352 tolarjev.

V letu 2006 je bil **čisti dobiček** izvoznikov za 26,0 % (pretežnih izvoznikov za 22,4 %) in drugih družb za 25,1 % večji kot v prejšnjem letu (gl. Tabela 13). V letu 2006 ga je izkazalo 83,2 % izvoznikov (78,7 % pretežnih izvoznikov) in 61,4 % drugih družb. Dobre tri četrtine vrednosti celotnega čistega dobička družb so izkazali izvozniki (75,4 %, od tega 29,5 % pretežni izvozniki). Od 9.340 izvoznikov s čistim dobičkom je 684 (7,3 %) izvoznikov izkazalo **čisti dobiček, večji od 100 milijonov tolarjev**, v skupnem znesku, ki je imel 83,3-odstotni delež v celotnem čistem dobičku izvoznikov oziroma 62,8-odstotni delež v celotnem čistem dobičku družb.

Tabela 13: Čisti dobiček in čista izguba izvoznikov in drugih gospodarskih družb v letu 2006

Družbe	Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število družb	Znesek v mio SIT	Število družb	Znesek v mio SIT	Znesek v mio SIT
1 Izvozniki	9.340	566.525	1.849	78.238	488.287
1.1 Pretežni izvozniki	2.477	221.537	663	31.223	190.314
2 Druge družbe	20.954	185.032	11.041	57.090	127.942
SKUPAJ (1 + 2)	30.294	751.557	12.890	135.328	616.229

Vir: AJ PES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Čista izguba družb se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšala pri izvoznikih (za 16,7 %, pri pretežnih izvoznikih za 24,7 %) nekoliko bolj kot pri drugih družbah (za 12,4 %). V letu 2006 je čisto izgubo izkazalo 16,5 % izvoznikov (21,1 % pretežnih izvoznikov) in 32,4 % drugih družb. Dobro polovico vrednosti celotne čiste izgube družb so izkazali izvozniki (57,8 %, od tega 23,1 % pretežni izvozniki). Od 1.849 izvoznikov s čisto izgubo je 139 (7,5 %) izvoznikov izkazalo **čisto izgubo, večjo od 100 milijonov tolarjev**, v skupnem znesku, ki je pomenil 78,6 % celotne čiste izgube izvoznikov oziroma 45,5 % celotne čiste izgube družb.

V letu 2006 je bila razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo pozitivna tako pri izvoznikih (tudi pri pretežnih izvoznikih) kot pri drugih družbah. Družbe so izkazale **neto čisti dobiček**, ki je bil pri izvoznikih za 37,2 % (pri pretežnih izvoznikov za 36,4 %) in pri drugih družbah celo za 54,7 % večji kot v prejšnjem letu. V letu 2006 so dobre tri četrtine vrednosti celotnega neto čistega dobička družb izkazali izvozniki (79,2 %, pretežni izvozniki 30,9 %) in samo 20,8 % druge družbe.

8.1.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev

Od začetka do konca leta 2006 se je **vrednost sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev** povečala pri izvoznikih (za 9,3 %, pri pretežnih izvoznikih za 10,3 %) pol manj kot pri drugih družbah (za 20,0 %). To je privedlo do zmanjšanja deleža izvoznikov v celotni vrednosti sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev družb (za 2,2 strukturne točke, pretežnih izvoznikov za 0,2 strukturne točke) in s tem do povečanja deleža drugih družb (za 2,2 strukturne točke). Kljub temu so izvozniki tudi ob koncu leta 2006 razpolagali z več kot polovico celotne vrednosti sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev (62,4 %, pretežni izvozniki 20,7 %) in samo z dobro tretjino druge družbe (37,6 %).

V **strukturi sredstev** izvoznikov (pretežnih izvoznikov) in drugih družb se je nekoliko zmanjšal **delež dolgoročnih sredstev** (predvsem delež opredmetenih osnovnih sredstev) in nekoliko povečal **delež kratkoročnih sredstev** (predvsem delež kratkoročnih poslovnih terjatev). Kljub tem spremembam so imele družbe tudi ob koncu leta 2006 dobro polovico sredstev v dolgoročnih sredstvih (izvozniki 58,0 %, pretežni izvozniki 53,8 %, druge družbe 68,1 %) in manj kot polovico sredstev v kratkoročnih sredstvih (izvozniki 41,4 %, pretežni izvozniki 45,9 %, druge družbe 31,4 %).

V **strukturi obveznosti do virov sredstev** družb se je nekoliko zmanjšal **delež kapitala** (pri izvoznikih za 1,1, pri pretežnih izvoznikih za 1,8, pri drugih družbah za 0,8 strukturne točke) in nekoliko povečal **delež dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti** (pri izvoznikih za 1,1, pri pretežnih izvoznikih za 1,8, pri drugih družbah za 0,9 strukturne točke). Zaradi tega se je pri vseh treh skupinah družb zmanjšala **stopnja lastniškosti financiranja** (ki nam pove, kolikšen delež premoženja družbe financirajo s kapitalom) in povečala **stopnja dolžniškosti financiranja** (ki nam pove, kolikšen delež premoženja družbe financirajo s dolgoročnimi in kratkoročnimi obveznostmi). Ob koncu leta 2006 so imeli največjo stopnjo lastniškosti financiranja izvozniki (45,9 %, pretežni izvozniki 46,0 %), največjo stopnjo dolžniškosti financiranja pa so imele druge družbe (67,7 %).

8.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006

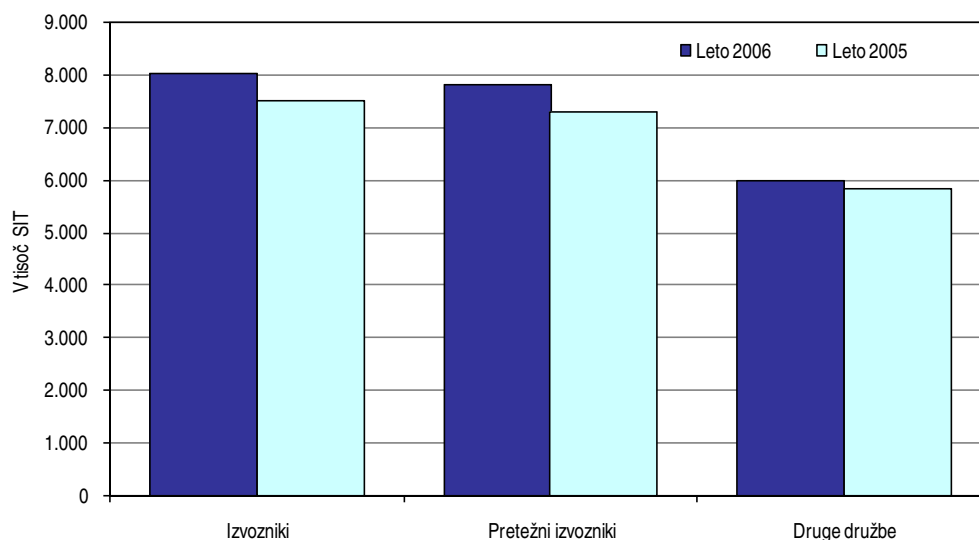
Od leta 2005 do leta 2006 se je **število zaposlenih** povečalo pri izvoznikih za 9.438 (od tega za 4.261 pri pretežnih izvoznikih) in pri drugih družbah za 9.180. To je v strukturi skupnega števila zaposlenih za 0,9 strukturne točke zmanjšalo delež zaposlenih pri izvoznikih (z 72,8 % na 71,9 %, pri pretežnih izvoznikih z 29,8 % na 29,6 %) in za 0,9 strukturne točke povečalo delež zaposlenih pri drugih družbah (s 27,2 % na 28,1 %).

Kazalniki velikosti kažejo, da je posamezna družba tako izvozna kot druga v letu 2006 v povprečju zaposlovala več delavcev, ustvarila več prihodkov in razpolagala z več sredstvi kot v prejšnjem letu. Vsi naštetih kazalniki so bili v obeh letih mnogo večji pri izvoznikih (v letu 2006 število zaposlenih na družbo 30,70, pri pretežnih izvoznikih 44,97; skupni prihodki na družbo 1.148 milijonov tolarjev, pri pretežnih izvoznikih 1.506 milijonov tolarjev; sredstva na družbo 1.061 milijonov tolarjev, pri pretežnih izvoznikih 1.254 milijonov tolarjev) kot pri drugih družbah (v letu 2006 število zaposlenih na družbo 3,94, skupni prihodki na družbo 92 milijonov tolarjev, sredstva na družbo 210 milijonov tolarjev).

Kazalniki produktivnosti dela, merjeni s skupnimi prihodki na zaposlenega, s poslovnimi prihodki na zaposlenega in z dodano vrednostjo na zaposlenega (gl. Slika 11), so se od leta 2005 do leta 2006 povečali pri izvoznikih in drugih družbah. Tudi ti kazalniki so bili v obeh letih največji pri izvoznikih. V letu 2006 so vsi

izvozniki skupaj dosegli 37.389 tisoč tolarjev skupnih prihodkov na zaposlenega (pretežni izvozniki 33.490 tisoč tolarjev, druge družbe 23.380 tisoč tolarjev), 36.595 tisoč tolarjev poslovnih prihodkov (pretežni izvozniki 32.913 tisoč tolarjev, druge družbe 21.927 tisoč tolarjev) in 8.042 tisoč tolarjev dodane vrednosti (pretežni izvozniki 7.806 tisoč tolarjev, druge družbe 5.986 tisoč tolarjev).

Slika 11: Dodana vrednost na zaposlenega pri izvoznikih, pretežnih izvoznikih in drugih družbah v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT)

Vir: AJ PES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Kazalnik izvozne naravnosti kaže, da se je delež čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU v čistih prihodkih od prodaje, od leta 2005 do leta 2006 pri vseh izvoznikih skupaj povečal za 1,3 strukturne točke (s 36,1 % na 37,4 %), samo pri pretežnih izvoznikih pa za 2,1 strukturne točke (z 80,8 % na 82,9 %).

Med **kazalniki gospodarnosti** se je od leta 2005 do leta 2006 tako pri izvoznikih kot pri drugih družbah izboljšal samo koeficient celotne gospodarnosti. Pri obeh vrstah družb je bil v obeh letih večji od 1 (prihodki so bili večji od odhodkov) in v letu 2006 največji pri drugih družbah (1,057). Koeficient gospodarnosti poslovanja se je pri izvoznikih nekoliko povečal, pri drugih družbah pa nekoliko zmanjšal. Pri obeh vrstah družb je bil v obeh letih večji od 1 (poslovni prihodki so bili večji od poslovnih odhodkov) in v letu 2006 največji pri izvoznikih (1,048, pri pretežnih izvoznikih 1,054). Delež stroškov dela v dodani vrednosti se je zmanjšal pri izvoznikih in povečal pri drugih družbah. V letu 2006 so izvozniki izkazali za 6,6-odstotnih točk manj stroškov dela v dodani vrednosti kot druge družbe.

Kazalnika dobičkonosnosti, merjena z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost sredstev (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev) in z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost kapitala (čista dobičkonosnost kapitala) sta izračunana samo za leto 2006. V letu 2006 so izvozniki izkazali večji koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev (0,043, pretežni izvozniki 0,051) in večji koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (0,092, pretežni izvozniki 0,108) kot druge družbe (prvi je bil 0,019; drugi 0,064).

Kazalniki stanja financiranja ob koncu leta 2006 kažejo pri izvoznikih in drugih družbah manjšo stopnjo lastniškosti financiranja, večjo stopnjo dolžniškosti financiranja (gl. strukturo obveznosti do virov sredstev v pogl. 8.1.2) in manjšo stopnjo dolgoročnosti financiranja kot v začetku leta 2006. Ob koncu leta 2006 so največjo stopnjo lastniškosti financiranja izkazovali izvozniki, največjo stopnjo dolžniškosti financiranja in

največjo stopnjo dolgoročnosti financiranja (delež premoženja, ki ga družbe pokrivajo z dolgoročnimi viri) pa druge družbe (0,715).

Med **kazalniki vodoravnega finančnega ustroja** izvoznikov in drugih družb sta se od začetka do konca 2006 povečala koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev (razen pri pretežnih izvoznikih) in koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja. Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev je bil pri drugih družbah kljub povečanju manjši od 1 (0,734), to pomeni da družbe s kapitalom niso v celoti pokrile vseh osnovnih sredstev. Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog se je od začetka do konca leta 2006 nekoliko povečal pri izvoznikih (razen pri pretežnih izvoznikih) in nekoliko zmanjšal pri drugih družbah. Tako v začetku kot ob koncu leta 2006 je bil pri obeh obravnavanih skupinah družb manjši od 1, ker dolgoročna sredstva in zaloge niso bile v celoti pokrite z dolgoročnimi obveznostmi do virov sredstev. Koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja je bil samo pri pretežnih izvoznikih v začetku in ob koncu leta 2006 večji od 1, to pomeni, da so imeli samo pretežni izvozniki kratkoročne terjatve večje od kratkoročnih obveznosti.

V letu 2006 so bili vsi obravnavani kazalniki (razen koeficienta celotne gospodarnosti, stopnje dolgoročnosti financiranja in koeficienta dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog) pri izvoznikih boljši kot pri drugih družbah. Več podatkov o kazalnikih gl. v Tabeli 15 v Statistični prilogi.

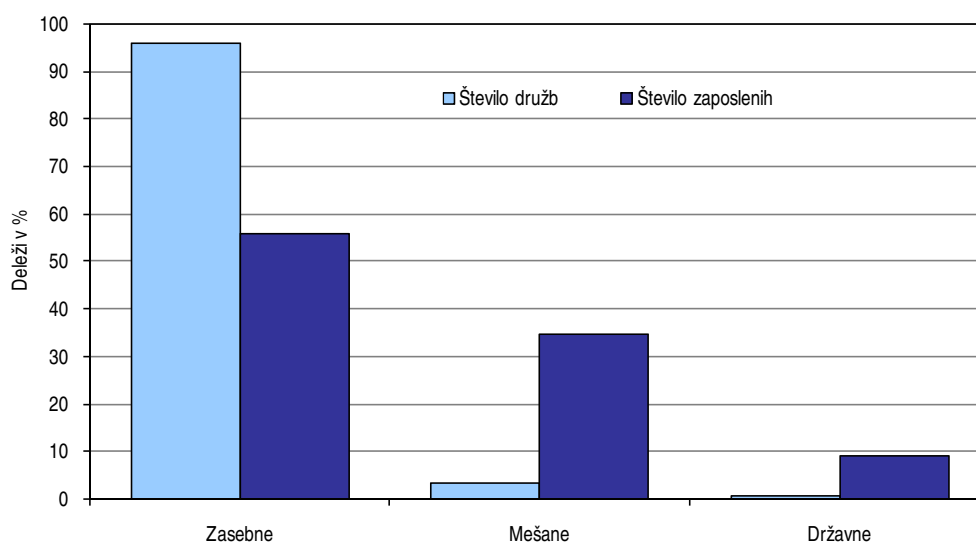
9 GOSPODARSKE DRUŽBE GLEDE NA OBLIKO LASTNINE V LETU 2006

Oblika lastnine določa lastništvo trajnega kapitala in upravljaljskih pravic poslovnih subjektov. Po obliki lastnine ločimo družbe z zasebno, zadružno, državno in z mešano lastnino.

9.1 Poslovanje gospodarskih družb glede na obliko lastnine v letu 2006

V letu 2006 je bilo od 45.330 družb 43.520 (96,0 %) družb z zasebno, 1.479 (3,3 %) z mešano, 255 (0,6 %) z državno, 22 z zadružno lastnino, 9 družb je bilo v družbeni lasti, za 45 (0,1 %) družb pa ni podatka o njihovi obliki lastnine (gl. Slika 12).

Slika 12: Razvrstitev gospodarskih družb glede na obliko lastnine v letu 2006 (deleži v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Opomba: Deleža družb z zadružno lastnino sta 0 %.

V letu 2006 so **družbe z zasebno lastnino** zaposlovale dobro polovico (56,0 %) vseh delavcev, ustvarile 55,3 % skupnih prihodkov, 51,6 % celotne dodane vrednosti in razpolagale s 47,4 % celotne vrednosti sredstev družb (Slika 13). Sledili so prispevki **družb z mešano lastnino**, ki so zaposlovale 34,8 % vseh delavcev. Te so ustvarile 36,9 % skupnih prihodkov, 37,8 % celotne dodane vrednosti in razpolagale s 36,0 % celotne vrednosti sredstev družb. Na tretjem mestu so bili prispevki **družb z državno lastnino**. Pri njih je bilo zaposlenih 9,0 % vseh delavcev, ki so ustvarili 7,7 % skupnih prihodkov, 10,4 % celotne dodane vrednosti in razpolagali s 16,4 % celotne vrednosti sredstev družb. **Družb z zadružno lastnino** je bilo malo, zato so bili njihovi prispevki k skupnemu poslovanju neznatni.

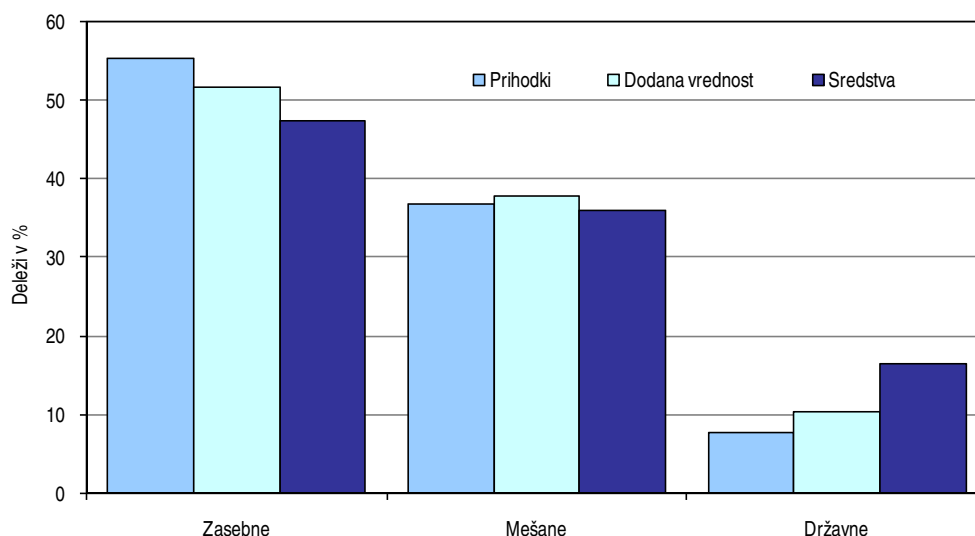
Razporeditev družb glede na obliko lastnine po dejavnostih:

- Od 43.520 družb z zasebno lastnino je bilo največ družb v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe (29,2 %). Te so ustvarile največ prihodkov družb z zasebno lastnino (40,8 %).
- Od 1.479 družb z mešano lastnino je bilo največ družb v predelovalnih dejavnostih (29,3 %). Te so izkazale največ prihodkov družb z mešano lastnino (43,5 %).

- Od 255 družb z državno lastnino je bilo največ družb v poslovanju z nepremičninami, najemu in poslovnih storitvah (22,7 %) ter v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (22,0 %). Največ prihodkov so družbe z državno lastnino ustvarile v predelovalnih dejavnostih (24,3 %).
- Od 22 družb z zadružno lastnino je bilo največ družb v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe (27,3 %), v kateri so družbe z zadružno lastnino ustvarile največ prihodkov (30,5 %).
- Od 9 družb z družbeno lastnino so bile tri v predelovalni dejavnosti, ena v gradbeništvu, dve v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe, ena v finančnem posredništvu ter dve v poslovanju z nepremičninami, najemu in poslovnih storitvah.

Več podatkov o razvrstitvi obravnavanih skupin družb po dejavnostih gl. v Tabeli 18 v Statistični prilogi.

Slika 13: Prispevki gospodarskih družb glede na obliko lastnine k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja gospodarskih družb za leto 2006.

Opomba: Deleži družb z zadružno lastnino so 0 %.

9.1.1 Poslovni izid

Od leta 2005 do leta 2006 so se **prihodki** družb z zasebno, mešano in državno lastnino povečali. Najbolj so se povečali pri družbah z zasebno (za 17,6 %), manj pri družbah z državno (za 12,5 %) in še manj pri družbah z mešano lastnino (za 9,4 %). Samo prihodki družb z zadružno lastnino so se zmanjšali (za 4,4 %). Gibanje prihodkov je mogoče pojasniti z gibanjem čistih prihodkov od prodaje, ki imajo največji delež v prihodkih vseh obravnavanih skupin družb. Med njimi ločimo čiste prihodke od prodaje na domačem trgu, na trgu EU in na trgu izven EU. **Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu** so se povečali pri družbah z zasebno (za 16,1 %), državno (za 8,4 %) in mešano lastnino (za 8,1 %), zmanjšali so se pri družbah z zadružno lastnino (za 1,7 %). V letu 2006 so imeli 68,4-odstotni delež v prihodkih družb z zasebno lastnino, 62,9-odstotni delež v prihodkih družb z državno lastnino, 62,4-odstotni delež v prihodkih družb z mešano lastnino in 94,7-odstotni delež v prihodkih družb z zadružno lastnino. Povečali so se tudi **čisti prihodki od prodaje na trgu EU in izven EU**. Skupaj so se najbolj povečali pri družbah z zadružno lastnino (za pet-krat), sledijo družbe z zasebno (za 21,4 %), državno (za 20,2 %) in z mešano lastnino (za 10,4 %). Čisti prihodki od prodaje na trgu EU in izven EU so imeli v letu 2006 skupaj 31,4-odstotni delež v prihodkih družb z mešano, 28,5-odstotni delež v prihodkih družb z državno, 26,9-odstotni delež v prihodkih družb z zasebno in 1,3-odstotni delež v prihodkih družb z zadružno lastnino.

Odhodki družb z zasebno, mešano in z državno lastnino so se povečali (prvih za 17,1 %, drugih za 7,7 %, tretjih za 10,4 %) nekoliko manj kot prihodki. Zmanjšali so se samo odhodki družb z zadružno lastnino (za 4,5 %, to je za 0,1 odstotne točke več, kot so se zmanjšali njihovi prihodki). **Stroški blaga, materiala in storitev**, ki imajo največji delež v odhodkih družb, so se povečali pri družbah z zasebno, mešano in z državno lastnino (pri prvih za 18,5 %, pri drugih za 9,8 %, pri tretjih za 13,9 %), zmanjšali pa so se pri družbah z zadružno lastnino (za 3,9 %). V letu 2006 so imeli ti stroški 79,3-odstotni delež v odhodkih družb z zasebno, 78,5-odstotni delež v odhodkih družb z zadružno, 77,0-odstotni delež v odhodkih družb z mešano in 68,1-odstotni delež v odhodkih družb z državno lastnino. Drugi večji delež v odhodkih družb imajo **stroški dela**. Ti so se povečali pri vseh štirih skupinah družb, najbolj pri družbah z zadružno (za 14,3 %) in z zasebno (za 13,1 %) ter manj pri družbah z državno (za 4,8 %) in z mešano lastnino (za 2,7 %). V letu 2006 so imeli 13,5-odstotni delež v odhodkih družb z zasebno, 15,3-odstotni delež v odhodkih družb z zadružno, 14,3-odstotni delež v odhodkih družb z mešano in 20,4-odstotni delež v odhodkih družb z državno lastnino. Največji delež med stroški dela imajo plače. **Povprečna mesečna plača na zaposlenega** se je glede na prejšnje leto najbolj povečala pri družbah z zadružno (za 8,9 %), nekoliko manj pri družbah z mešano (za 5,3 %) in državno (za 5,1 %) ter najmanj pri družbah z zasebno lastnino (za 4,4 %). Največjo povprečno mesečno plačo so v letu 2006 prejeli zaposleni pri družbah z državno lastnino (325.329 tolarjev), manjšo pri družbah z mešano (280.529 tolarjev) in z zadružno lastnino (280.253 tolarjev) ter najmanjšo pri družbah z zasebno lastnino (251.221 tolarjev).

Opisane spremembe prihodkov in odhodkov so v letu 2006 izboljšale poslovni izid vseh štirih obravnavanih skupin družb.

V letu 2006 so družbe z zasebno, mešano in z državno lastnino izkazale večji **čisti dobiček** kot v prejšnjem letu (prve za 21,3 %, druge za 35,3 %, tretje za 15,6 %) (Tabela 14). Manjši čisti dobiček so izkazale samo družbe z zadružno lastnino (za 20,4 %). Čisti dobiček je v letu 2006 izkazalo 72,9 % družb z mešano in enak odstotek družb z državno lastnino, 66,6 % družb z zasebno ter 54,5 % družb z zadružno lastnino. Dobro polovico vrednosti celotnega čistega dobička družb so izkazale družbe z zasebno lastnino (55,2 %). Od 28.982 družb z zasebno lastnino, ki so izkazale čisti dobiček, je 627 (2,2 %) družb izkazalo čisti **dobiček, večji od 100 milijonov tolarjev**, v skupnem znesku, ki je pomenil 62,4 % celotnega čistega dobička družb z zasebno lastnino oziroma 34,5 % celotnega čistega dobička družb.

Tabela 14: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na obliko lastnine v letu 2006

Družbe glede na obliko lastnine	Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število družb	Znesek v mio SIT	Število družb	Znesek v mio SIT	Znesek v mio SIT
Zasebne	28.982	414.995	12.456	99.596	315.399
Zadružne	12	50	10	49	1
Mešane	1.078	283.438	354	27.456	255.982
Državne	186	52.190	60	8.003	44.187
Družbene	6	12	3	1	11
Ni podatka	30	872	7	223	649
SKUPAJ	30.294	751.557	12.890	135.328	616.229

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Čista izguba se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšala pri družbah z zadružno, mešano in z državno lastnino (pri prvih za 21,6 %, pri drugih za 37,3 %, pri tretjih za 54,8 %). Povečala se je samo pri družbah z

zasebno lastnino (za 3,2 %). V letu 2006 je čisto izgubo izkazalo 45,4 % družb z zadružno, 28,6 % družb z zasebno, 23,9 % družb z mešano in 23,5 % družb z državno lastnino. Skoraj tri četrtine vrednosti celotne čiste izgube družb so izkazale družbe z zasebno lastnino (73,6 %). Od 12.456 družb z zasebno lastnino, ki so izkazale čisto izgubo, je 151 (1,2 %) družb izkazalo **čisto izgubo, večjo od 100 milijonov tolarjev**, v skupnem znesku, ki je pomenil 53,1 % celotne čiste izgube družb z zasebno lastnino oziroma 39,1 % celotne čiste izgube družb.

Čisti dobiček vseh obravnavanih skupin družb je bil v letu 2006 večji od čiste izgube. Družbe so izkazale **neto čisti dobiček**, ki je bil v primerjavi s prejšnjim letom za dobro polovico večji pri družbah z državno (za 61,1 %) in z mešano lastnino (za 54,6 %) ter za dobro četrtino pri družbah z zasebno lastnino (za 28,4 %). Neto čisti dobiček so izkazale tudi družbe z zadružno lastnino (v vrednosti 744.000 tolarjev), ki so imele v prejšnjem letu neto čisto izgubo (v vrednosti 11.000 tolarjev). Tako kot v prejšnjem letu so tudi v letu 2006 dobro polovico vrednosti celotnega neto čistega dobička družb izkazale družbe z zasebno lastnino (51,2 %).

9.1.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev v letu 2006

Vrednost sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev se je od začetka do konca leta 2006 pri vseh štirih skupinah družb povečala. Najbolj se je povečala pri družbah z zasebno lastnino (za 17,6 %), manj pri družbah z mešano (za 10,0 %) in z državno lastnino (za 7,8 %) ter najmanj pri družbah z zadružno lastnino (za 0,1 %). To je v strukturi vrednosti sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev družb povečalo delež družb z zasebno lastnino (s 45,6 % na 47,4 %), zmanjšalo deleža družb z mešano (s 37,1 % na 36,0 %) in državno lastnino (s 17,2 % na 16,4 %), delež družb z zadružno lastnino pa je ostal neznaten.

Od začetka do konca leta 2006 se je v **strukturi sredstev** vseh štirih skupin družb nekoliko zmanjšal **delež dolgoročnih sredstev** (pri družbah z zasebno, zadružno in z mešano lastnino predvsem delež opredmetenih osnovnih sredstev, pri družbah z državno lastnino pa predvsem delež dolgoročnih finančnih naložb) in nekoliko povečal **delež kratkoročnih sredstev** (predvsem delež kratkoročnih poslovnih terjatev). Kljub spremembam so imele družbe z zasebno, mešano in z državno lastnino tudi ob koncu leta 2006 še vedno več kot polovico sredstev v dolgoročnih sredstvih (prve 52,0 %, druge 64,7 % in tretje 83,6 %). Samo družbe z zadružno lastnino so imele več kot polovico sredstev v kratkoročnih sredstvih (67,1 %), predvsem v kratkoročnih poslovnih terjatvah.

V **strukturi obveznosti do virov sredstev** družb z zasebno, mešano in z državno lastnino se je od začetka do konca leta 2006 nekoliko zmanjšal **delež kapitala** in povečal **delež obveznosti**. To je pri naštetih družbah zmanjšalo stopnjo lastniškosti financiranja in povečalo stopnjo dolžniškosti financiranja. Pri družbah z zadružno lastnino pa so se poleg kapitala nekoliko zmanjšale tudi obveznosti (v ožjem pomenu) in nekoliko povečale rezervacije. Ob koncu leta 2006 je bila **stopnja lastniškosti financiranja** (delež premoženja, ki ga družbe financirajo s kapitalom) največja pri družbah z mešano lastnino (49,6 %), stopnja dolžniškosti financiranja pa je bila največja pri družbah z zadružno lastnino (69,4 %).

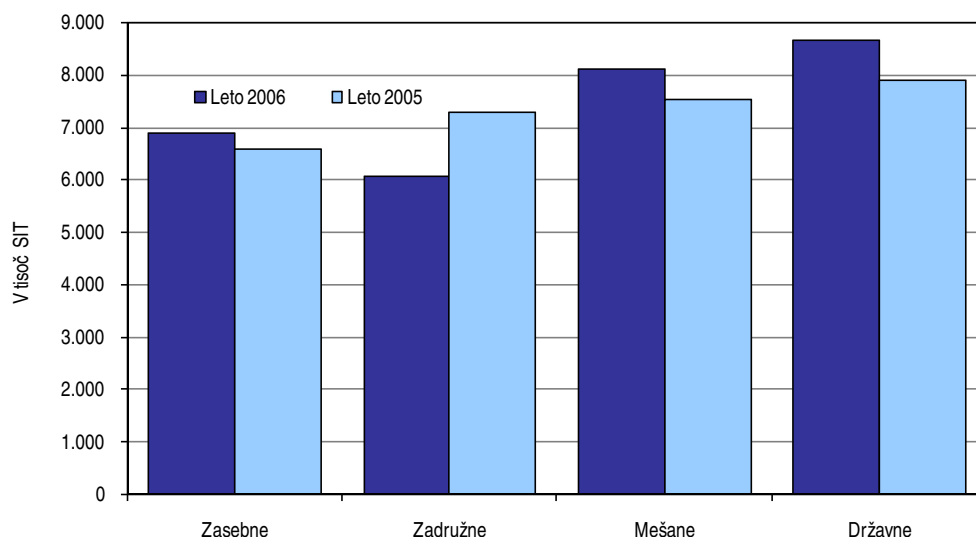
9.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006

Od leta 2005 do leta 2006 se je **število zaposlenih** zelo povečalo v družbah z zasebno lastnino (za 21.079), mnogo manj v družbah z državno (za 170) in z zadružno lastnino (za 6), zmanjšalo pa se je v družbah z mešano lastnino (za 2.682).

Kazalniki velikosti kažejo, da so se v posamezni družbi od leta 2005 do leta 2006 povečali povprečno število zaposlenih, povprečna vrednost skupnih prihodkov in povprečna vrednost sredstev. To se je zgodilo pri vseh obravnavanih skupinah družb, razen pri družbah z mešano lastnino (pri katerih se je povprečno število zaposlenih v posamezni družbi nekoliko zmanjšalo) in pri družbah z zadružno lastnino (pri katerih se je nekoliko zmanjšala povprečna vrednost skupnih prihodkov, ki jih je v povprečju ustvarila posamezna družba). Največje kazalnike velikosti so v obeh letih dosegale družbe z državno lastnino (v letu 2006 168,64 zaposlenega, 4.816 milijonov tolarjev skupnih prihodkov in 12.271 milijonov tolarjev sredstev na družbo).

Kazalniki produktivnosti dela, merjeni s prihodki na zaposlenega, s poslovnimi prihodki na zaposlenega in z dodano vrednostjo na zaposlenega (Slika 14), so bili v letu 2006 pri družbah z zasebno, mešano in z državno lastnino večji kot v prejšnjem letu. Manjši so bili samo pri družbah z zadružno lastnino. V letu 2006 so največ prihodkov na zaposlenega (35.407 tisoč tolarjev) in največ poslovnih prihodkov na zaposlenega (34.274 tisoč tolarjev) dosegle družbe z mešano lastnino, največ dodane vrednosti na zaposlenega (8.655 tisoč tolarjev) pa družbe z državno lastnino.

Slika 14: Dodana vrednost na zaposlenega pri gospodarskih družbah glede na obliko lastnine v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT)

Vir: AJ PES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Kazalnik izvozne naravnosti, merjen z deležem čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU v čistih prihodkih od prodaje, se je od leta 2005 do leta 2006 povečal pri vseh štirih skupinah družb, najbolj pri družbah z državno lastnino (za 2,2 strukturne točke). Kljub temu je bil v obeh letih največji pri družbah z mešano lastnino (v letu 2005 33,0 %, v letu 2006 33,5 %) in najmanjši pri družbah z zadružno lastnino (v letu 2005 0,2 %, v letu 2006 1,4 %).

Med **kazalniki gospodarnosti** se je od leta 2005 do leta 2006 pri vseh štirih skupinah družb povečal koeficient celotne gospodarnosti. Pri vseh štirih skupina družb je bil v obeh letih večji od 1 (prihodki so bili večji od odhodkov). V letu 2006 je bil največji pri družbah z mešano lastnino (1,056). Koeficient gospodarnosti poslovanja se je povečal samo pri družbah z mešano in z državno lastnino, ostal enak pri družbah z zasebno lastnino in se nekoliko zmanjšal pri družbah z zadružno lastnino. V obeh letih je bil večji od 1 (poslovni prihodki so bili večji od poslovnih odhodkov). V letu 2006 je pri družbah z zasebno, mešano in z državno lastnino znašal 1,046, pri družbah z zadružno lastnino pa 1,006. Delež stroškov dela v dodani vrednosti se je

nekoliko zmanjšal pri družbah z zasebno, mešano in z državno lastnino ter se nekoliko povečal pri družbah z zadružno lastnino. V letu 2006 so najmanjši delež stroškov dela v dodani vrednosti izkazale družbe z mešano lastnino (59,0 %), največjega pa družbe z zadružno lastnino (77,7 %).

Med obravnavanimi štirimi skupinami družb so imele v letu 2006 največja **kazalnika dobičkonosnosti**, merjena z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost sredstev in z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost kapitala, družbe z mešano lastnino (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev je znašal 0,039, koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala pa 0,077).

Med **kazalniki stanja financiranja** se je od začetka do konca leta 2006 pri vseh štirih skupinah družb zmanjšala stopnja lastniškosti financiranja. Stopnja dolžniškosti financiranja se je povečala pri družbah z zasebno, mešano in z državno lastnino, zmanjšala pa pri družbah z zadružno lastnino (gl. pogl. 9.1.2). Stopnja dolgoročnosti financiranja, ki nam pove, kolikšen del premoženja družbe pokrivajo z dolgoročnimi sredstvi, se je nekoliko zmanjšala pri družbah z mešano in z državno lastnino, ostala enaka pri družbah z zasebno lastnino ter se nekoliko povečala pri družbah z zadružno lastnino. Največjo stopnjo dolgoročnosti financiranja so ob koncu leta 2006 dosegle družbe z državno lastnino (0,860).

Med **kazalniki vodoravnega finančnega ustroja** so se od začetka do konca leta 2006 pri družbah z zasebno, zadružno in mešano lastnino nekoliko povečali koeficienti kapitalske pokritosti osnovnih sredstev, dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog ter kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja. Pri družbah z državno lastnino so se vsi trije navedeni koeficienti nekoliko zmanjšali. Ob koncu leta 2006 je bil koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev največji pri družbah z zadružno lastnino (1,297). Manjši od 1 je bil samo pri družbah z državno lastnino, to pomeni, da samo te družbe s kapitalom niso v celoti pokrile vseh osnovnih sredstev. Družbe z zadružno lastnino so imele ob koncu leta tudi največji koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog, ki je znašal 1,136. Pri družbah z zasebno, mešano in z državno lastnino je bila njegova vrednost manjša od 1, ker družbe dolgoročnih sredstev in zalog niso v celoti pokrile z dolgoročnimi obveznostmi. Največji koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja so izkazale družbe z mešano lastnino, in sicer 1,053. Slednji je bil pri družbah z zasebno, zadružno in državno lastnino manjši od 1, ker so bile njihove kratkoročne terjatve manjše od kratkoročnih obveznosti.

V letu 2006 so torej največ najboljših kazalnikov izkazale družbe z mešano lastnino. Več podatkov o kazalnikih uspešnosti poslovanja gospodarskih družb glede na obliko lastnine v letu 2006 gl. v Tabeli 19 v Statistični prilogi.

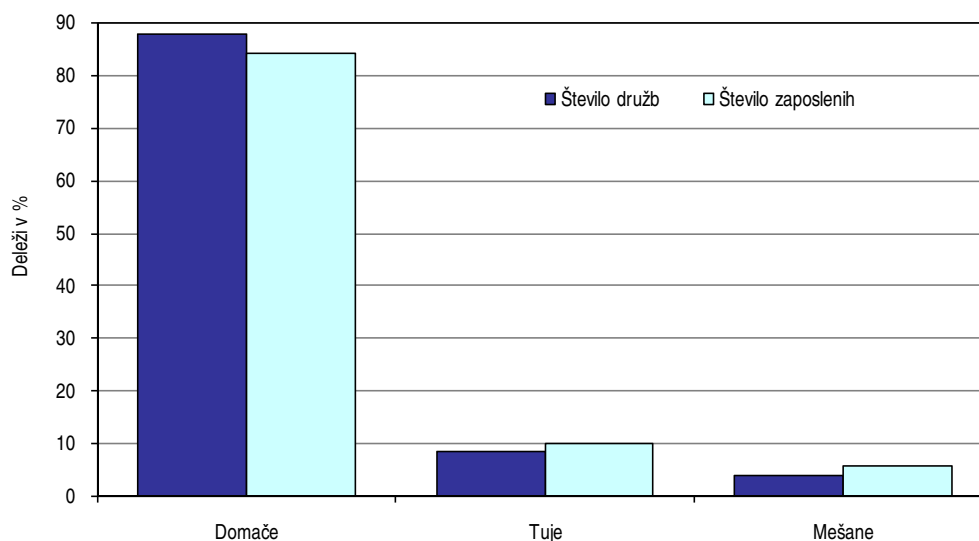
10 GOSPODARSKE DRUŽBE GLEDE NA POREKLO KAPITALA V LETU 2006

Poreklo kapitala opredeljuje poreklo lastnine ustanovitvenega kapitala. Po poreklu kapitala ločimo družbe z domačim, tujim in z mešanim (domačim in tujim) kapitalom.

10.1 Poslovanje gospodarskih družb glede na poreklo kapitala v letu 2006

Od 45.330 družb je bilo 39.759 (87,7 %) družb z domačim, 3.843 (8,5 %) s tujim in 1.722 (3,8 %) z mešanim kapitalom (Slika 15), za 6 družb pa ni bilo podatka o poreklu njihovega kapitala.

Slika 15: Razvrstitev gospodarskih družb glede na poreklo kapitala v letu 2006 (deleži v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

V letu 2006 so **družbe z domačim kapitalom** zaposlovale 84,2 % delavcev, ustvarile 77,4 % skupnih prihodkov, 80,7 % celotne dodane vrednosti in razpolagale z 81,3 % sredstev družb. Sledili so prispevki **družb s tujim kapitalom**. Pri njih je bilo zaposlenih 10,0 % delavcev, ki so ustvarili 15,4 % skupnih prihodkov, 12,8 % celotne dodane vrednosti in razpolagali z 12,4 % sredstev družb. Še nekoliko manjši so bili prispevki **družb z mešanim kapitalom**, ki so zaposlovali 5,8 % delavcev. Te so ustvarile 7,2 % skupnih prihodkov, 6,5 % celotne dodane vrednosti in razpolagale s 6,3 % sredstev družb (Slika 16).

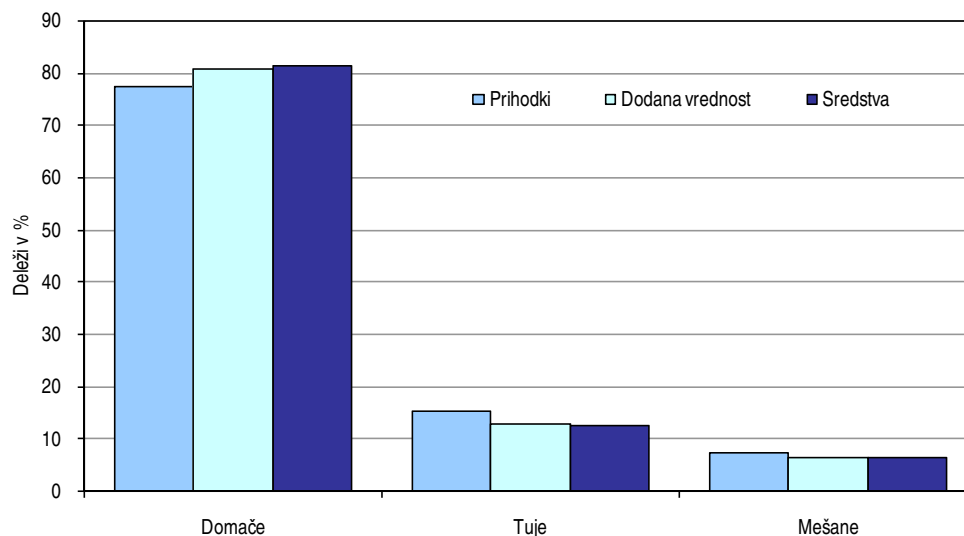
Razporeditev družb glede na poreklo kapitala po dejavnostih:

- Od 39.759 družb z domačim kapitalom je bilo največ družb v dejavnostih poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (29,1 %), trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (27,1 %) ter v predelovalnih dejavnostih (15,9 %). Družbe v zadnjih dveh dejavnostih so ustvarile največ prihodkov družb z domačim kapitalom (vsaka po 31,7 %).
- Od 3.843 družb s tujim kapitalom je bilo največ družb v dejavnostih trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (32,1 %), gradbeništva (27,7 %) ter poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (17,5 %). Družbe v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe so ustvarile skoraj polovico prihodkov družb s tujim kapitalom (48,7 %).
- Od 1.722 družb z mešanim kapitalom je bilo največ družb v dejavnostih trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (35,0 %), poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev

(18,9 %) ter v predelovalnih dejavnostih (18,4 %). Družbe v predelovalnih dejavnostih so ustvarile več kot polovico prihodkov družb z mešanim kapitalom (62,9 %).

Več podatkov o razporeditvi družb glede na poreklo kapitala po dejavnostih gl. v Tabeli 22 v Statistični prilogi.

Slika 16: Prispevki gospodarskih družb glede na poreklo kapitala k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja gospodarskih družb za leto 2006.

10.1.1 Poslovni izid

Prihodki vseh treh skupin družb so bili v letu 2006 večji kot v prejšnjem letu. Najbolj so prihodke povečale družbe s tujim (za 18,3 %), manj z domačim (za 14,1 %) in najmanj z mešanim kapitalom (za 5,6 %). Na povečanje prihodkov so najbolj vplivali čisti prihodki od prodaje, ki imajo največji delež v prihodkih družb. **Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu**, ki so imeli v letu 2006 69,9-odstotni delež v prihodkih družb z domačim, 58,0-odstotni delež v prihodkih družb s tujim in 37,2-odstotni delež v prihodkih družb z mešanim kapitalom, so se glede na prejšnje leto najbolj povečali v družbah s tujim (za 16,6 %), manj v družbah z domačim (za 12,1 %) in najmanj v družbah z mešanim kapitalom (za 9,0 %). Tako kot čisti prihodki od prodaje na domačem trgu so se tudi **čisti prihodki od prodaje na trgu EU in izven EU** skupaj najbolj povečali v družbah s tujim (za 24,1 %), manj v družbah z domačim (za 18,0 %) in še manj v družbah z mešanim kapitalom (za 3,2 %). V letu 2006 so imeli čisti prihodki od prodaje na trgu EU in izven EU skupaj 24,2-odstotni delež v prihodkih družb z domačim, 38,3-odstotni delež v prihodkih družb s tujim in 57,6-odstotni delež v prihodkih družb z mešanim kapitalom.

V letu 2006 so se v primerjavi s prejšnjim letom povečali tudi **odhodki** vseh treh vrst družb, vendar manj kot so se povečali njihovi prihodki. Tako kot prihodki so se tudi odhodki najbolj povečali pri družbah s tujim (za 17,6 %, tj. za 0,7 odstotne točke manj kot prihodki), manj pri družbah z domačim (za 12,8 %, tj. za 1,3 odstotne točke manj kot prihodki) in najmanj pri družbah z mešanim kapitalom (za 5,2 %, tj. za 0,4 odstotne točke manj kot prihodki). Na takšno povečanje odhodkov so najbolj vplivali **stroški blaga, materiala in storitev**, ki so imeli v letu 2006 82,8-odstotni delež v odhodkih družb s tujim, 76,3-odstotni delež v odhodkih družb z domačim in 79,8-odstotni delež v odhodkih družb z mešanim kapitalom. V primerjavi s prejšnjim letom so se najbolj povečali pri družbah s tujim (za 19,3 %), manj pri družbah z domačim (za 15,0 %) in najmanj pri družbah z mešanim kapitalom (za 4,4 %). Drugo mesto po deležu v odhodkih imajo **stroški dela**. Ti so imeli v

letu 2006 10,7-odstotni delež v odhodkih družb s tujim, 15,2-odstotni delež v odhodkih družb z domačim in 12,6-odstotni delež v odhodkih družb z mešanim kapitalom. V primerjavi s prejšnjim letom so se tako kot stroški blaga, materiala in storitev tudi stroški dela najbolj povečali pri družbah s tujim (za 14,7 %) ter manj pri družbah z domačim (za 7,4 %) in mešanim kapitalom (za 7,0 %). V stroških dela imajo največji delež plače. **Povprečna mesečna plača na zaposlenega** se je v primerjavi s prejšnjim letom povečala pri družbah s tujim kapitalom za 2,8 %, z domačim kapitalom za 4,6 % in z mešanim kapitalom za 4,2 %. V letu 2006 so največjo povprečno mesečno plačo prejeli zaposleni v družbah s tujim kapitalom (307.115 tolarjev), nekoliko manjšo v družbah z mešanim kapitalom (293.448 tolarjev) in najmanjšo v družbah z domačim kapitalom (261.744 tolarjev).

Opisane spremembe so v letu 2006 pri vseh treh skupinah družb povečale pozitiven poslovni izid, ki so ga izkazale v prejšnjem letu.

Čisti dobiček so v primerjavi s prejšnjim letom najbolj povečale družbe z domačim kapitalom (za 26,9 %), nekoliko manj s tujim (za 24,9 %) in z mešanim kapitalom (za 17,0 %). V letu 2006 ga je izkazalo 68,0 % družb z domačim, 57,7 % družb s tujim in 61,4 % družb z mešanim kapitalom. Dobre tri četrtine vrednosti celotnega čistega dobička družb so izkazale družbe z domačim kapitalom (75,9 %). Od 27.019 družb z domačim kapitalom, ki so izkazale čisti dobiček, je 742 (2,7 %) družb izkazalo **čisti dobiček, večji od 100 milijonov tolarjev**, v skupnem znesku, ki je pomenil 73,5 % celotnega čistega dobička družb z domačim kapitalom oziroma 55,8 % celotnega čistega dobička družb (Tabela 15).

Tabela 15: Čisti dobiček in čista izguba gospodarskih družb glede na poreklo kapitala v letu 2006

Družbe glede na poreklo kapitala	Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število družb	Znesek v mio SIT	Število družb	Znesek v mio SIT	Znesek v mio SIT
Domače	27.019	570.780	11.006	104.919	465.861
Tuje	2.217	125.606	1.328	19.576	106.030
Mešane	1.058	55.171	556	10.833	44.338
SKUPAJ	30.294	751.557	12.890	135.328	616.229

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Čista izguba se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšala pri družbah z domačim (za 18,9 %) in s tujim kapitalom (za 16,0 %). Povečala se je samo pri družbah z mešanim kapitalom, in sicer za 42,4 %. V letu 2006 je čisto izgubo izkazalo 27,7 % družb z domačim, 34,6 % družb s tujim in 32,3 % družb z mešanim kapitalom. Dobre tri četrtine vrednosti celotne čiste izgube družb so izkazale družbe z domačim kapitalom (77,5 %). Od 11.006 družb z domačim kapitalom, ki so izkazale čisto izgubo, je 170 (1,5 %) družb izkazalo **čisto izgubo, večjo od 100 milijonov tolarjev**, v skupnem znesku, ki je pomenil 61,5 % celotne čiste izgube družb z domačim kapitalom oziroma 47,7 % celotne čiste izgube družb.

V letu 2006 je bila razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo pri vseh treh skupinah družb pozitivna. Vse tri skupine družb so izkazale večji **neto čisti dobiček** kot v prejšnjem letu. Neto čisti dobiček so najbolj povečale družbe z domačim (za 44,8 %), manj s tujim (za 37,2 %) in še nekoliko manj z mešanim kapitalom (za 12,1 %). V letu 2006 so dobre tri četrtine celotne vrednosti neto čistega dobička družb izkazale družbe z domačim kapitalom (75,6 %), mnogo manj družbe s tujim (17,2 %) in še manj družbe z mešanim kapitalom (7,2 %).

10.1.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev v letu 2006

Ob koncu leta 2006 so vse tri skupine družb izkazale večjo **vrednost sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev** kot v začetku leta. Njihova vrednost se je najbolj povečala pri družbah z mešanim kapitalom (za 14,6 %) ter nekoliko manj pri družbah s tujim (za 13,2 %) in domačim kapitalom (za 12,9 %). Ob koncu leta 2006 so imele družbe z domačim kapitalom 81,3 % celotne vrednosti sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev družb, družbe s tujim 12,4 % in družbe z mešanim kapitalom 6,3 %.

V **strukturi sredstev** družb z domačim in mešanim kapitalom se je nekoliko zmanjšal **delež dolgoročnih sredstev** (pri prvih predvsem delež opredmetenih osnovnih sredstev, pri drugih predvsem delež dolgoročnih finančnih naložb) in nekoliko povečal **delež kratkoročnih sredstev** (pri prvih predvsem delež kratkoročnih poslovnih terjatev, pri drugih delež sredstev za prodajo). Nasprotno je bilo pri družbah s tujim kapitalom. Pri njih se je delež dolgoročnih sredstev nekoliko povečal (predvsem delež naložbenih nepremičnin) in nekoliko zmanjšal delež kratkoročnih sredstev (predvsem delež kratkoročnih finančnih naložb). Ob koncu leta 2006 so imele vse tri skupine družb več kot polovico sredstev v dolgoročnih sredstvih (največ družbe z domačim kapitalom, 62,9 %) in manj kot polovico sredstev v kratkoročnih sredstvih (največ družbe s tujim kapitalom, 42,2 %).

V **strukturi obveznosti do virov sredstev** vseh treh skupin družb se je od začetka do konca leta 2006 nekoliko zmanjšal **delež kapitala** (pri družbah z domačim kapitalom z 41,8 % na 40,6 %, pri družbah s tujim kapitalom s 34,8 % na 33,3 % in pri družbah z mešanim kapitalom s 46,7 % na 43,7 %) in povečal skupni **delež dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti** (pri družbah z domačim kapitalom s 55,0 % na 56,2 %, pri družbah s tujim kapitalom z 62,6 % na 63,9 % in pri družbah z mešanim kapitalom z 48,0 % na 51,5 %). To kaže, da se je pri vseh treh skupinah družb zmanjšala stopnja lastniškosti financiranja in povečala stopnja dolžniškosti financiranja. Ob koncu leta 2006 je bila **stopnja lastniškosti financiranja** največja pri družbah z mešanim kapitalom (43,7 %), **stopnja dolžniškosti financiranja** pa pri družbah s tujim kapitalom (63,9 %).

10.2 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006

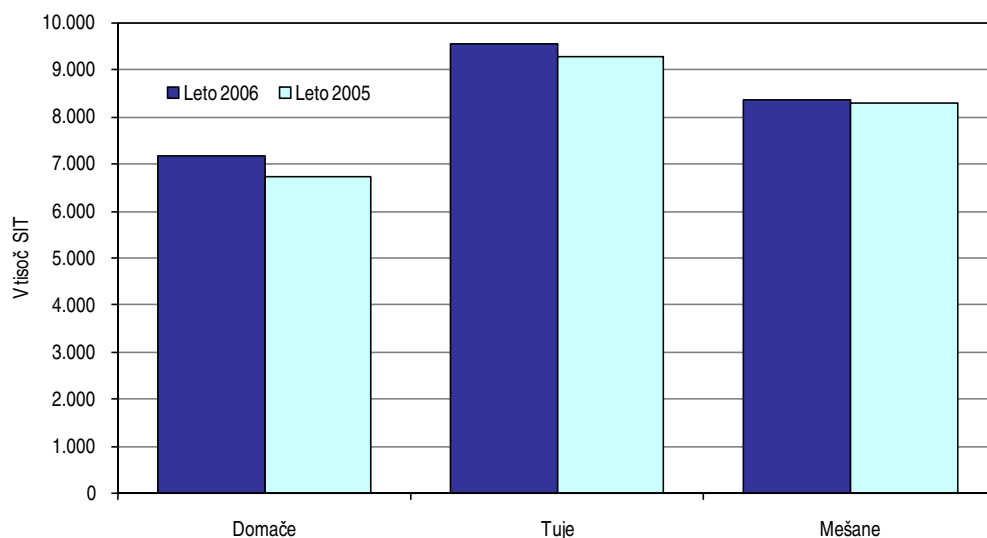
V letu 2006 je 45.330 družb zaposlovalo 18.618 delavcev več kot v preteklem letu. Največ so k temu doprinesle družbe z domačim kapitalom, pri katerih se je **število zaposlenih** povečalo za 12.494. Več zaposlenih pa so imele tudi družbe s tujim (za 5.208) in mešanim kapitalom (za 916). Opisane spremembe so v strukturi skupnega števila zaposlenih nekoliko zmanjšale delež družb z domačim (s 84,8 % na 84,2 %) in mešanim kapitalom (s 5,9 % na 5,8 %) ter nekoliko povečale delež družb s tujim kapitalom (z 9,3 % na 10,0 %).

Kazalniki velikosti, merjeni s povprečnim številom zaposlenih, s povprečno vrednostjo skupnih prihodkov in s povprečno vrednostjo sredstev v posamezni družbi, so bili v letu 2006 pri vseh treh obravnavanih skupinah družb večji kot v preteklem letu. Vsi trije navedeni kazalniki so bili v obeh letih največji pri družbah z mešanim kapitalom. V letu 2006 je posamezna družba z mešanim kapitalom v povprečju zaposlovala 16,22 delavca, ustvarila 671 milijonov tolarjev skupnih prihodkov in ob koncu leta razpolagala s 699 milijoni tolarjev sredstev.

Kazalniki produktivnosti dela kažejo, da so v letu 2006 vse tri skupine družb ustvarile več skupnih prihodkov, več poslovnih prihodkov in več dodane vrednosti na zaposlenega kot v prejšnjem letu (Slika 17). Vsi trije kazalniki so se najbolj povečali pri družbah z domačim kapitalom, pol manj pri družbah s tujim in najmanj pri družbah z mešanim kapitalom. Ne glede na takšno povečanje, so družbe s tujim kapitalom tudi v

letu 2006 dosegle največ skupnih prihodkov (51.493 tisoč tolarjev), največ poslovnih prihodkov (50.162 tisoč tolarjev) in največ dodane vrednosti (9.548 tisoč tolarjev) na zaposlenega.

Slika 17: Dodana vrednost na zaposlenega pri gospodarskih družbah glede na poreklo kapitala v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v tisoč SIT)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leto 2006.

Kazalnik izvozne naravnosti, merjen z deležem čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU v čistih prihodkih od prodaje, se je od leta 2005 do leta 2006 nekoliko povečal pri družbah z domačim in tujim kapitalom ter nekoliko zmanjšal pri družbah z mešanim kapitalom. Kljub temu so prav družbe z mešanim kapitalom tudi v letu 2006 dosegle največji kazalnik izvozne naravnosti (60,8 %).

Med **kazalniki gospodarnosti** se je v letu 2006 pri vseh treh skupinah družb nekoliko izboljšal koeficient celotne gospodarnosti, ki je bil že v letu 2005 pri vseh treh večji od 1 (prihodki so bili večji od odhodkov). Večji od 1 je bil v obeh letih pri vseh treh skupinah družb tudi koeficient gospodarnosti poslovanja (poslovni prihodki so bili večji od poslovnih odhodkov). Ta se je v primerjavi z letom 2005 nekoliko izboljšal pri družbah z domačim in s tujim kapitalom, pri družbah z mešanim kapitalom pa se je nekoliko poslabšal. Samo pri družbah z mešanim kapitalom se je nekoliko poslabšal tudi kazalnik gospodarnosti, merjen z deležem stroškov dela v dodani vrednosti. Najboljše kazalnike gospodarnosti so v letu 2006 dosegle družbe s tujim kapitalom (koeficient celotne gospodarnosti 1,057; koeficient gospodarnosti poslovanja 1,053; delež stroškov dela v dodani vrednosti 54,5 %).

V letu 2006 je bilo poslovanje vseh treh skupin družb dobičkonosno. Največja **kazalnika dobičkonosnosti**, merjena z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost sredstev (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev) in z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost kapitala (koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala) so izkazale družbe s tujim kapitalom (prvi je bil 0,048; drugi 0,140).

Ob koncu leta 2006 so vse tri skupine družb med **kazalniki stanja financiranja** izkazale manjšo stopnjo lastniškosti financiranja in večjo stopnjo dolžniškosti financiranja kot v začetku leta (gl. pogl. 10.1.2). Stopnja dolgoročnosti financiranja, ki nam pove, kolikšen delež premoženja družbe financirajo z dolgoročnimi viri, se je zmanjšala pri družbah z domačim in z mešanim kapitalom. Povečala se je samo pri družbah s tujim

kapitalom. Ob koncu leta 2006 so družbe s tujim kapitalom izkazovale večjo stopnjo dolgoročnosti financiranja (0,681) kot družbe z domačim (0,671) in z mešanim kapitalom (0,652).

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja (koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev, koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog ter koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja) so se od začetka do konca leta 2006 nekoliko povečali pri družbah z domačim kapitalom in se nekoliko zmanjšali pri družbah z mešanim kapitalom. Pri družbah s tujim kapitalom sta se nekoliko povečala koeficienta kapitalske pokritosti osnovnih sredstev ter dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog, zmanjšal pa se je nekoliko koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja. Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev je bil ob koncu leta 2006 največji pri družbah s tujim kapitalom (1,201). Manjši od 1 je bil samo pri družbah z domačim kapitalom, ker niso s kapitalom v celoti pokrile vseh osnovnih sredstev. Družbe s tujim kapitalom so izkazale tudi največji koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog (1,015). Slednji je bil pri družbah z domačim in mešanim kapitalom manjši od 1, ker jim ni uspelo z dolgoročnimi viri v celoti pokriti vseh dolgoročnih sredstev in zalog. Največji koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja so izkazale družbe z mešanim kapitalom (1,049). Ta je bil manjši od 1 samo pri družbah z domačim kapitalom, kar pomeni, da so bile njihove kratkoročne terjatve manjše od kratkoročnih obveznosti.

V letu 2006 so torej družbe s tujim kapitalom izkazovale največje kazalnike produktivnosti, gospodarnosti, dobičkonosnosti, največjo stopnjo dolgoročnosti financiranja ter največja koeficienta kapitalske pokritosti osnovnih sredstev in dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog. Družbe z mešanim kapitalom pa so dosegale največje kazalnike velikosti, izvozne naravnosti, največjo stopnjo lastniškosti financiranja in največji koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja. Več podatkov o kazalnikih družb glede na poreklo kapitala v letu 2006 gl. v Tabeli 23 v Statistični prilogi.

II . DEL: POSLOVANJE ZADRUG

11 ZADRUGE

Zadruga je organizacija vnaprej nedoločenega števila članov, ki ima namen pospeševati gospodarske koristi svojih članov in temelji na prostovoljnem pristopu, svobodnem izstopu, enakopravnem sodelovanju in upravljanju članov. Ustanavljanje, organiziranje in poslovanje zadrug ureja Zakon o zadrugah²⁷.

Zadruge morajo po 59. členu Zakona o računovodstvu²⁸ od 1. januarja 2000 dalje voditi poslovne knjige in sestavljati letna poročila v skladu z ZGD in drugimi predpisi ob upoštevanju SRS (zlasti SRS 34 – Računovodske rešitve v zadrugah) in načel ter splošnih računovodskih predpostavk, ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

V letu 2006 so pri vodenju poslovnih knjig in sestavljanju letnega poročila upoštevale nove SRS, predvsem novi SRS 34²⁹ in novi ZGD-1³⁰. Podatke iz letnih poročil za leto 2006 so morale za državno statistiko predložiti AJPES do 31. marca 2007. To so storile v skladu z 59. členom ZGD-1 in z Letnim programom statističnih raziskovanj za leto 2007³¹. Podatke so predložile na novih poenotenih obrazcih, ki jih je predpisala AJPES z Metodološkim navodilom za predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov posameznikov³². Po tem navodilu so zadruge letno poročilo za leto 2006 prvič predložile kot samostojna vrsta poslovnega subjekta, to je kot zadruga in ne več kot družba. AJPES je zanje predpisala ustrezna obrazca za predložitev podatkov iz bilance stanja in podatkov iz izkaza bilančnega dobička/bilančne izgube (ki se zaradi upoštevanja SRS 34 razlikujeta od obrazcev za družbe) ter obrazec za predložitev podatkov iz izkaza poslovnega izida (ki je enak kot pri družbah). Zadruge so pri izpolnjevanju obrazcev ob prehodu na nove SRS opravile prilagoditve in preračune posameznih postavk za leto 2005 v skladu s 15. točko Uvoda v nove SRS in Pojasnila 3 k Uvodu v nove SRS – Primerjalni podatki za leto 2005³³. V obrazcu bilance stanja so podatke za leto 2005 zaradi prehoda na nove SRS izjemoma prikazale v dveh stolpcih, po stanju na dan 31. 12. 2005 (po SRS 2001) in po stanju na dan 1. 1. 2006 (po SRS 2006). Zneski v obrazcih so zadnjič izkazani v tolarjih, v skladu s Pojasnilom 1 k Uvodu v SRS 2006 – Sprememba predstavitvene valute³⁴

11.1 Pregled poslovanja zadrug v obdobju 2000–2006

Podatke iz letnih poročil za leto 2006 je AJPES prejela od 319 zadrug, ki so s 3.695 zaposlenimi ustvarile neto čisti dobiček (pozitivno razliko med čistim dobičkom in čisto izgubo) v znesku 1.264 milijonov tolarjev.

²⁷ Uradni list RS, št. 13/92, 7/93, 22/94 in 23/99.

²⁸ Uradni list RS, št. 23/99 in 30/02.

²⁹ Uradni list RS, št. 118/05.

³⁰ Uradni list RS, št. 42/06 in 60/06.

³¹ Uradni list RS, št. 130/06.

³² Uradni list RS, št. 4/07.

³³ Uradni list RS, št. 75/06.

³⁴ Uradni list RS, št. 70/06.

Primerjava podatkov s posameznimi leti v obdobju 2000–2006 kaže, da je bilo v letu 2006 najmanj zadrug, z najmanjšim številom zaposlenih, dosegle pa so največji neto čisti dobiček v celotnem sedemletnem obdobju (gl. Tabela 16).

Tabela 16: Poslovanje zadrug v obdobju 2000–2006

Leto	Zadruga		Zaposleni		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število	Verižni indeks	Število	Verižni indeks	Znesek v mio SIT
2000 *	327	-	4.709	-	-229
2001 *	321	98,2	4.567	97,0	-264
2002 **	326	101,6	4.291	94,0	191
2003 **	327	100,3	4.122	96,1	-188
2004 **	329	100,6	3.906	94,8	-895
2005 **	332	103,9	3.822	97,8	-519
2006 ***	319	96,1	3.695	96,7	1.264

Vir: APP - Statistični podatki iz bilance uspeha zadrug za leta 2000 in 2001; AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida zadrug za leta 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006.

Opomba: * SRS (Uradni list RS, št. 69/93); ** prenovljeni SRS (Uradni list RS, št. 107/01); *** novi SRS (Uradni list RS, št. 118/05).

V obdobju 2000–2006 se je število zadrug vsako leto (razen v letih 2001 in 2006) povečalo, število zaposlenih pa zmanjšalo. Leta 2006 je bilo v primerjavi z letom 2000 8 (2,4 %) zadrug manj in 1.014 (21,5 %) manj zaposlenih. Povprečno število zaposlenih v posamezni zadrugi se je zmanjšalo s 14,40 v letu 2000 na 11,58 v letu 2006, to pa je samo 0,07 (0,6 %) več zaposlenega kot v letu 2005, ko je bilo doseženo najmanjše povprečje v celotnem sedemletnem obdobju.

Skupni poslovni izid zadrug je bil v obdobju 2000–2005 v vseh posameznih letih (razen v letu 2002) negativen, saj so čiste izgube zadrug presegale čiste dobičke. Zadruga so izkazovale neto čisto izgubo, največjo v letu 2004. Zelo uspešno pa je bilo poslovanje zadrug v letu 2006, ki so ga zaključile z neto čistim dobičkom, skoraj šest-krat večjim kot v letu 2002.

11.2 Poslovanje zadrug v letu 2006

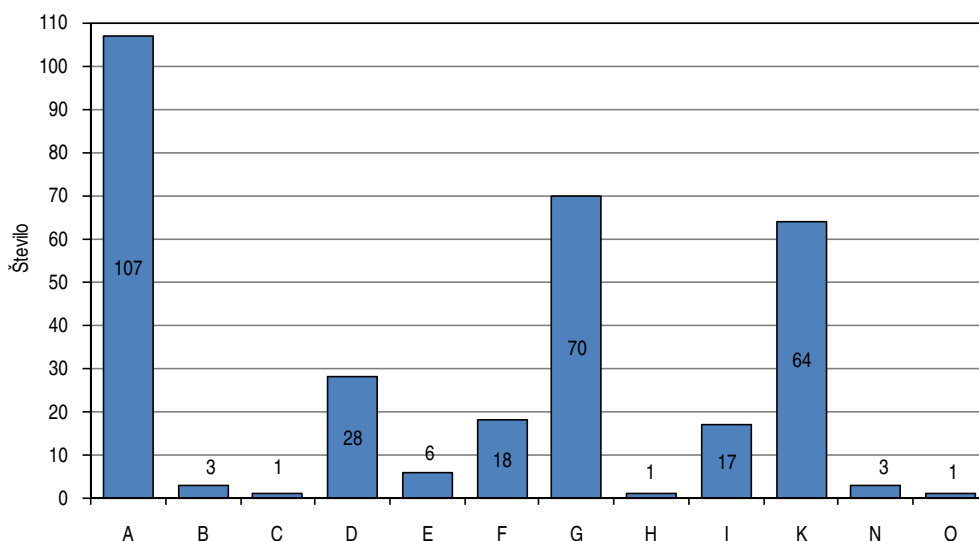
V letu 2006 je bilo **največ zadrug** v dejavnosti kmetijstva, lova in gozdarstva (33,5 %) (gl. Sliko 18). Sledile so zadruga v dejavnostih trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (21,9 %), poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (20,1 %), v predelovalnih dejavnostih (8,8 %), v dejavnostih gradbeništva (5,6 %) ter prometa, skladiščenja in zvez (5,3 %).

Pri **zaposlenih** je bil vrstni red drugačen. Dobra polovica zaposlenih je bila v zadrugah trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (53,1 %). Manj zaposlenih je bilo v kmetijstvu, lovu in gozdarstvu (29,9 %), v predelovalnih dejavnostih (10,3 %), v dejavnostih poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (3,0 %), gradbeništva (2,5 %) ter prometa, skladiščenja in zvez (1,2 %).

K skupnemu poslovanju zadrug so v letu 2006 največ prispevale zadruga iz dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (gl. Sliko 19). Ustvarile so 54,4 % skupnih prihodkov, 46,7 % celotne dodane vrednosti in imele ob koncu leta 40,9 % celotne vrednosti sredstev zadrug. Sledile so zadruga iz dejavnosti kmetijstva, lova in gozdarstva, ki so ustvarile 30,6 % skupnih prihodkov, 34,7 % celotne dodane vrednosti in razpolagale s 36,5 % celotne vrednosti sredstev zadrug. Na tretjem mestu po prispevkih so bile

zadruge iz predelovalnih dejavnosti, ki so ustvarile 9,7 % skupnih prihodkov, 10,9 % celotne dodane vrednosti in imele 10,6 % celotne vrednosti sredstev zadrug.

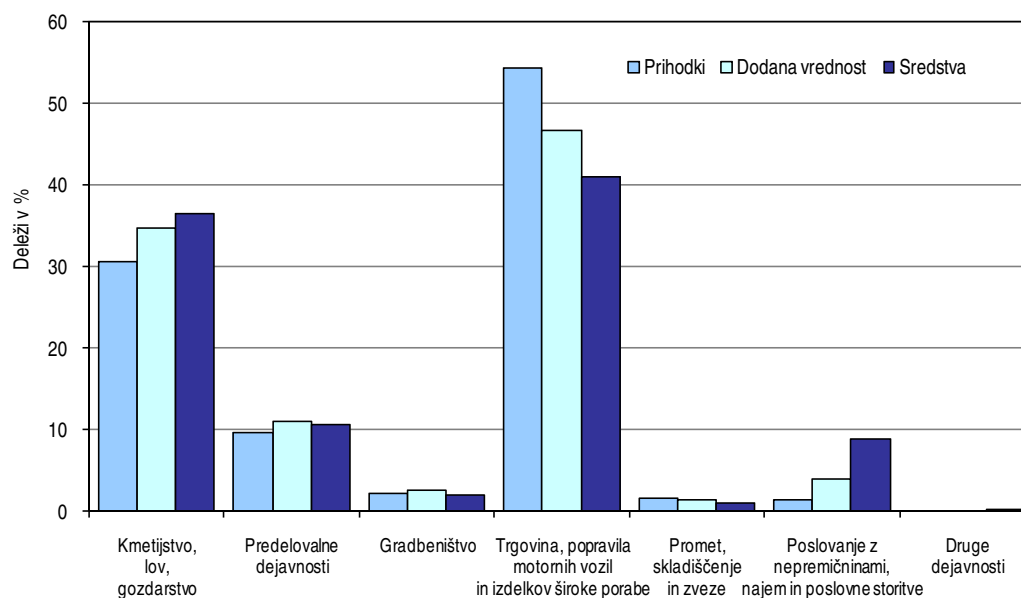
Slika 18: Število zadrug v posameznih dejavnostih v letu 2006

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida zadrug za leto 2006.

Legenda: A – kmetijstvo, lov, gozdarstvo, B – ribištvo, C – rudarstvo, D – predelovalne dejavnosti, E – oskrba z elektriko, plinom in vodo, F – gradbeništvo, G – trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe, H – gostinstvo, I – promet, skladiščenje in zveze, K – poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, N – zdravstvo in socialno varstvo, O – druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti.

Slika 19: Prispevki zadrug v posameznih dejavnostih k skupnemu poslovanju v letu 2006 (v %)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja zadrug za leto 2006.

11.2.1 Poslovni izid

V letu 2006 so zadruge skupaj ustvarile 176.044 milijonov tolarjev **prihodkov**, to je 7,6 % več kot v prejšnjem letu. Kar 87,2 % prihodkov so ustvarile s prodajo na domačem trgu. **Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu** so bili v znesku 153.487 milijonov tolarjev za 3,9 % večji kot v prejšnjem letu. Sledili so **čisti prihodki od prodaje na trgu EU in izven EU**, ki so imeli s skupnim zneskom 14.138 milijonov tolarjev 8,0-odstotni delež v prihodkih in so bili skoraj polovico večji kot v prejšnjem letu.

Skupni **odhodki** zadrug so se povečali za 1,4 odstotne točke manj kot skupni prihodki. Z zneskom 174.131 milijonov tolarjev so bili za 6,2 % večji kot v prejšnjem letu. Med odhodki so na prvem mestu po obsegu stroški blaga, materiala in storitev, na drugem stroški dela in na tretjem odpisi vrednosti. Stroški blaga, materiala in storitev s 87,7-odstotnim deležem v odhodkih, so bili za 7,6 % večji kot v prejšnjem letu. **Stroški dela** z 8,5-odstotnim deležem v odhodkih, so bili večji za 0,1 %. Največji del (70,5 %) stroškov dela je šel za plače. **Povprečna mesečna plača na zaposlenega** je bila v znesku 234.508 tolarjev za 1,6 % večja kot v prejšnjem letu. **Odpisi vrednosti** z 2,0-odstotnim deležem v odhodkih, so bili za 11,7 % manjši kot v prejšnjem letu.

Razlika med prihodki in odhodki je bila v letu 2006 pozitivna in zadruge so izkazale 1.912 milijonov tolarjev **neto celotnega dobička** (v letu 2005 316 milijonov tolarjev neto celotne izgube) (Tabela 17). Ko k temu znesku dodamo skupni znesek davka iz dobička in odloženih davkov (648 milijonov tolarjev), dobimo neto čisti dobiček zadrug v znesku 1.264 milijonov tolarjev (v letu 2005 550 milijonov tolarjev neto čiste izgube).

Tabela 17: Čisti dobiček in čista izguba zadrug posameznih dejavnosti v letu 2006

Dejavnost	Čisti dobiček		Čista izguba		Neto čisti dobiček (+) Neto čista izguba (-)
	Število zadrug	Znesek v tisoč SIT	Število zadrug	Znesek v tisoč SIT	Znesek v tisoč SIT
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	54	1.565.356	40	425.080	1.140.276
B Ribišтво	1	174	2	8.592	-8.418
C Rudarstvo	0	0	1	65	-65
D Predelovalne dejavnosti	13	154.546	12	194.018	-39.472
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	3	1.034	3	277	757
F Gradbeništvo	12	113.791	5	43.867	69.924
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	45	637.888	23	587.290	50.598
H Gostinstvo	1	815	0	0	815
I Promet, skladičenje in zveze	8	5.734	8	7.594	-1.860
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	26	100.187	22	48.761	51.426
N Zdravstvo in socialno varstvo	0	0	3	174	-174
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	0	0	0	0	0
SKUPAJ	163	2.579.525	119	1.315.718	1.263.807

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida zadrug za leto 2006.

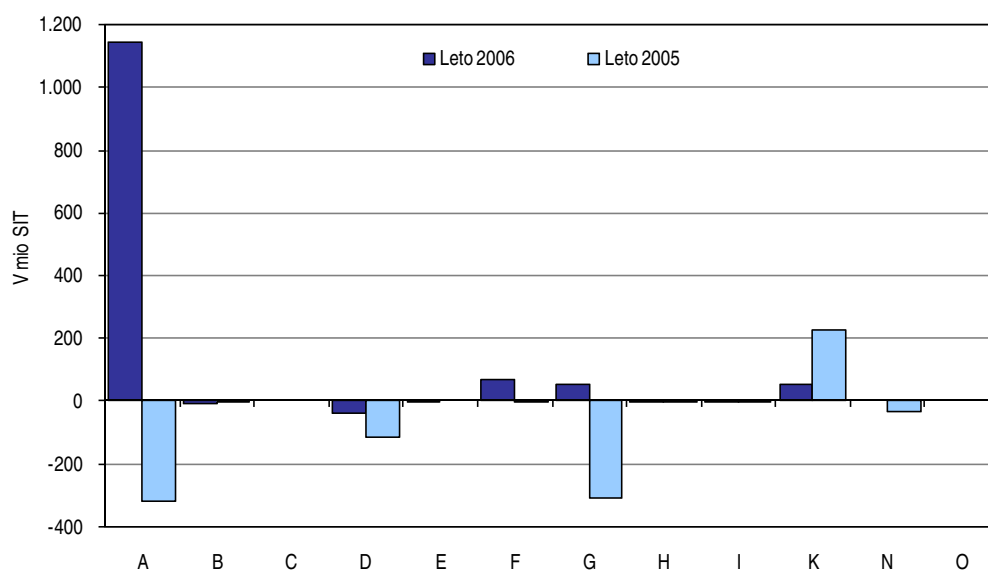
Čisti dobiček zadrug je znašal v letu 2006 2.580 milijonov tolarjev, to je skoraj 1,5-krat več kot v prejšnjem letu. Izkazalo ga je 163 (51,1 %) zadrug. Med njimi je 44,2 % zadrug izkazalo čisti dobiček, manjši od 1 milijona tolarjev, v skupnem znesku, ki je pomenil 0,9 % celotnega čistega dobička zadrug. Med zadrugami s

čistim dobičkom je šest zadrug (pet iz kmetijstva, lova in gozdarstva ter ena iz trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe) izkazalo čisti dobiček, večji od 100 milijonov tolarjev, v skupnem znesku, ki je pomenil 56,6 % celotnega čistega dobička zadrug.

Čista izguba zadrug je bila v znesku 1.316 milijonov tolarjev za 17,0 % manjša kot v prejšnjem letu. Izkazalo jo je 119 (37,3 %) zadrug. Dobra polovica od njih je izkazala čisto izgubo, manjšo od 1 milijona tolarjev, v skupnem znesku, ki je pomenil 1,0 % celotne čiste izgube zadrug. Med zadrugami s čisto izgubo so tri (ena iz kmetijstva, lova in gozdarstva, ena iz predelovalnih dejavnosti in ena iz trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe) izkazale čisto izgubo, večjo od 100 milijonov tolarjev, v skupnem znesku, ki je pomenil 39,6 % celotne čiste izgube zadrug.

Zadruge so poslovanje v letu 2006 zaključile z **neto čistim dobičkom** (pozitivno razliko med čistim dobičkom in čisto izgubo) v znesku 1.264 milijonov tolarjev. Kar 90,2 celotnega neto čistega dobička zadrug so izkazale zadruge iz kmetijstva, lova in gozdarstva (Slika 20). Sledile so zadruge iz gradbeništva; poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev; trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe; gostinstva ter oskrbe z elektriko, plinom in vodo. Zadruge v drugih dejavnostih so izkazale neto čisto izgubo, največjo v predelovalnih dejavnostih.

Slika 20: Neto čisti dobiček (izguba) zadrug v posameznih dejavnostih v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 (v mio SIT)

Vir: AJPES - Podatki iz izkaza poslovnega izida zadrug za leto 2006.

Legenda: A – kmetijstvo, lov, gozdarstvo, B – ribištvo, C – rudarstvo, D – predelovalne dejavnosti, E – oskrba z elektriko, plinom in vodo, F – gradbeništvo, G – trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe, H – gostinstvo, I – promet, skladiščenje in zveze, J – finančno posredništvo, K – poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, L – dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje, M – izobraževanje, N – zdravstvo in socialno varstvo, O – druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti.

11.2.2 Sredstva in obveznosti do virov sredstev

Ob koncu leta 2006 so imele zadruge 122.717 milijonov tolarjev **sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, tj. 5,9 % več kot v začetku leta 2006.

Od začetka do konca leta 2006 so se med dolgoročnimi sredstvi najbolj povečale dolgoročne aktivne časovne razmejitev (za 270,3 %) in naložbene nepremičnine (za 44,7 %), med kratkoročnimi sredstvi pa sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo (za 69,7 %). Vse to so nove postavke v bilanci stanja, ki so jih uvedli novi SRS (SRS 2006). V **strukturi sredstev** se je nekoliko zmanjšal delež dolgoročnih sredstev (predvsem na račun zmanjšanja deleža opredmetenih sredstev) in nekoliko povečal delež kratkoročnih sredstev (predvsem delež kratkoročnih poslovnih terjatev). Kljub temu so imele zadruga v strukturi sredstev tudi ob koncu leta 2006 več kot polovico dolgoročnih sredstev (56,1 %) in manj kot polovico kratkoročnih sredstev (43,4 %).

Med obveznostmi do virov sredstev se je od začetka do konca leta 2006 kapital povečal za 0,1 odstotne točke več kot dolgoročne in kratkoročne obveznosti skupaj. Povečanje kapitala je bilo 6,2 %, od tega 2,4 % na račun večjega čistega dobička poslovnega leta, ki se je med vsemi postavkami kapitala najbolj povečal (za 182,4 %). Bolj kot kapital so se povečale kratkoročne obveznosti (za 7,4 %), mnogo manj pa dolgoročne obveznosti (za 0,3). V **strukturi obveznosti do virov sredstev** se je za 0,1 strukturne točke povečal delež kapitala (s 47,9 % na 48,0 %) in enako tudi skupni delež dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti (z 49,5 % na 49,6 %).

11.3 Nekateri kazalci in kazalniki poslovanja v letu 2006

Od leta 2005 do leta 2006 se je skupno **število** zaposlenih v zadrugah zmanjšalo za 54 (1,4 %). Najbolj se je zmanjšalo v zadrugah predelovalnih dejavnosti (za 43), manj v zadrugah kmetijstva, lova in gozdarstva (za 30), gradbeništva (za 15) ter prometa, skladiščenja in zvez (za 2). Samo v zadrugah trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe se je število zaposlenih povečalo (za 36).

Med **kazalniki velikosti** se je od leta 2005 do leta 2006 v posamezni zadrugi nekoliko zmanjšalo povprečno število zaposlenih (z 11,75 na 11,58), povečali pa sta se povprečna vrednost skupnih prihodkov (s 513 milijonov tolarjev na 552 milijonov tolarjev) in povprečna vrednost sredstev (s 363 milijonov tolarjev na 385 milijonov tolarjev). Po kazalnikih velikosti so bile na prvem mestu zadruga v trgovini, popravilu motornih vozil in izdelkov široke porabe. V letu 2006 je imela posamezna zadruga v tej dejavnosti v povprečju 28,05 zaposlenega, 1.369 milijonov tolarjev skupnih prihodkov in 717 milijonov tolarjev sredstev. Na drugem mestu so bile zadruga predelovalnih dejavnosti, na tretjem zadruga kmetijstva, lova in gozdarstva ter na četrtem zadruga gradbeništva.

Kazalniki produktivnosti dela, merjeni s skupnimi prihodki na zaposlenega, s poslovnimi prihodki na zaposlenega in z dodano vrednostjo na zaposlenega, so bili v vseh zadrugah skupaj v letu 2006 večji kot v letu 2005 (prvi za 9,2 %, drugi za 8,7 %, tretji za 5,3 %). V letu 2006 so največ skupnih prihodkov na zaposlenega (65.718 tisoč tolarjev) in največ poslovnih prihodkov na zaposlenega (65.450 tisoč tolarjev) ustvarile zadruga v prometu, skladiščenju in zvezah. Največ dodane vrednosti na zaposlenega so ustvarile zadruga v dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (6.644 tisoč tolarjev).

Kazalnik izvozne naravnosti (merjen z deležem čistih prihodkov od prodaje na trgu EU in izven EU v skupnih čistih prihodkih od prodaje) zadrug se je povečal s 6,1 % v letu 2005 na 8,4 % v letu 2006. Izvezno naravnost so povečale zadruga v treh dejavnostih (kmetijstvo, lov in gozdarstvo; trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe ter promet, skladiščenje in zveze). Največji kazalnik so v obeh letih izkazovale zadruga prometa, skladiščenja in zvez (v letu 2005 25,8 %; v letu 2006 26,7 %).

Kazalniki gospodarnosti so se od leta 2005 do leta 2006 pri vseh zadrugah skupaj izboljšali. Koeficient celotne gospodarnosti se je povečal z 0,998 v letu 2005, na 1,011 v letu 2006. Povečal se je pri zadrugah v šestih dejavnostih (kmetijstvo, lov in gozdarstvo; predelovalne dejavnosti; oskrba z elektriko, plinom in vodo; gradbeništvo; trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe ter zdravstvo in socialno varstvo). V letu 2006 je bil manjši od 1 (prihodki so bili manjši od odhodkov) samo še v dveh dejavnostih (ribištvo ter zdravstvo in socialno varstvo). Povečal se je tudi koeficient gospodarnosti poslovanja pri vseh zadrugah skupaj, in sicer z 0,996 v letu 2005 na 1,003 v letu 2006. Povečal se je pri zadrugah v petih dejavnostih (kmetijstvo, lov in gozdarstvo; oskrba z elektriko, plinom in vodo; gradbeništvo; promet, skladiščenje in zveze ter zdravstvo in socialno varstvo). V letu 2006 je bil manjši od 1 (poslovni prihodki so bili manjši od poslovnih odhodkov) v štirih dejavnostih (ribištvo; predelovalne dejavnosti; poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve ter zdravstvo in socialno varstvo). Delež stroškov dela v dodani vrednosti se je pri vseh zadrugah skupaj zmanjšal z 81,4 % na 78,5 %. Zmanjšal se je samo pri zadrugah kmetijstva, lova in gozdarstva ter gradbeništva. V letu 2006 so najboljše kazalnike gospodarnosti dosegle zadruge v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (koeficient celotne gospodarnosti je bil 1,092, koeficient poslovne gospodarnosti 1,078, delež stroškov dela v dodani vrednosti 11,4 %).

Kazalnika dobičkonosnosti, merjena z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost sredstev (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev) in z neto čistim dobičkom na povprečno vrednost kapitala (koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala) sta izračunana samo za leto 2006. V dejavnostih, v katerih so zadruge izkazale neto čisto izgubo, sta imela oba kazalnika negativni predznak. Koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev je za vse zadruge skupaj znašal 0,011, koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala pa 0,022. Največja koeficienta dobičkonosnosti sredstev in dobičkonosnosti kapitala so izkazale zadruge v gradbeništvu (prvi je znašal 0,028, drugi 0,082).

Kazalnika stanja financiranja kažeta, da se je od začetka do konca leta 2006 pri vseh zadrugah skupaj nekoliko povečala stopnja lastniškosti financiranja (z 0,479 na 0,480) in nekoliko zmanjšala stopnja dolgoročnosti financiranja (z 0,589 na 0,584). Stopnjo lastniškosti financiranja (delež premoženja zadrug, financiran s kapitalom) so povečale zadruge v treh dejavnostih (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; gradbeništvo ter poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve). Stopnjo dolgoročnosti financiranja (delež premoženja, ki ga zadruge pokrivajo z dolgoročnimi viri) so povečale zadruge v štirih dejavnostih (kmetijstvo, lov in gozdarstvo; oskrba z elektriko, plinom in vodo; gradbeništvo ter gostinstvo). V letu 2006 so največjo stopnjo lastniškosti financiranja (0,996) in največjo stopnjo dolgoročnosti financiranja (0,996) dosegle zadruge v gostinstvu.

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja kažejo, da so vse zadruge skupaj od začetka do konca leta 2006 nekoliko povečale kapitalsko pokritost osnovnih sredstev (z 1,310 na 1,375), dolgoročno pokritost dolgoročnih sredstev in zalog (z 0,830 na 0,837) ter razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi (z 0,784 na 0,843). Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev so povečale zadruge v šestih dejavnostih (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; gradbeništvo; trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe; gostinstvo; promet, skladiščenje in zveze ter poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve). Ob koncu leta 2006 je bil večji od 1 (kar pomeni, da so zadruge s kapitalom v celoti pokrile vsa osnovna sredstva) pri zadrugah v petih dejavnostih (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; gradbeništvo; trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe; gostinstvo ter poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve), največji pa v dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (7,681). Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog se je od začetka do konca leta 2006 povečal pri zadrugah v petih dejavnostih (kmetijstvo, lov, gozdarstvo; oskrba z elektriko, plinom in vodo; gradbeništvo;

gostinstvo ter promet, skladiščenje in zveze). Ob koncu leta 2006 je bil večji od 1 pri zadrugah v štirih dejavnostih (gradbeništvo; gostinstvo; promet, skladiščenje in zveze ter poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve). To pomeni, da so zadruga v teh dejavnostih z dolgoročnimi viri v celoti pokrile vsa dolgoročna sredstva in zaloge. Koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja se je od začetka do konca leta 2006 zmanjšal pri zadrugah v štirih dejavnostih (gradbeništvo; promet, skladiščenje in zveze; poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve ter zdravstvo in socialno varstvo). Ob koncu leta 2006 je bil večji od 1 pri zadrugah v petih dejavnostih (predelovalne dejavnosti; gradbeništvo; gostinstvo; zdravstvo in socialno varstvo ter druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti). To pomeni, da so imele zadruga v teh petih dejavnostih kratkoročne terjatve večje od kratkoročnih obveznosti.

Več podatkov o kazalnikih zadrug v letu 2006 gl. v Tabeli 27 v Statistični prilogi.

III . DEL: PLAČILNA SPOSOBNOST

Plačilno sposobnost gospodarskih družb in zadrug presojava na podlagi naslednjih podatkov:

- stopnje lastniškosti financiranja in stopnja dolžniškosti financiranja (gl. pogl. 5.2 in pogl. 10.2);
- evidence pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot pet dni v mesecu (gl. pogl. 12);
- števila začelih postopkov prisilnih poravnav, stečajev in likvidacij nad pravnimi osebami (gl. pogl. 13);
- števila izbrisov pravnih oseb iz sodnega registra po Zakonu o finančnem poslovanju podjetij (gl. pogl. 14).

12 EVIDENCE PRAVNIH OSEB Z DOSPELIMI NEPORAVNANIMI OBVEZNOSTMI NEPREKINJENO VEČ KOT PET DNI V MESECU

Evidence pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot pet dni v mesecu vodi AJPES na podlagi podatkov, ki jih morajo po zakonu zbirati izvajalci plačilnega prometa (banke, hranilnice, Uprava Republike Slovenije za javna plačila in Banka Slovenije) in ji jih redno pošiljati.

Po evidencah je imelo v letu 2006 v povprečju vsak mesec 3.353 pravnih oseb dosele neporavnane obveznosti neprekinjeno več kot pet dni v mesecu, v povprečnem dnevnom znesku 28.879 milijonov tolarjev (Tabela 18). Med njimi je bilo 1.448 (43,2 %) pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot pet dni, v povprečnem dnevnom znesku 18.665 milijonov tolarjev (64,6 % povprečnega dnevnega zneska dospelih neporavnanih obveznosti neprekinjeno več kot pet dni v mesecu).

Tabela 18: Pravne osebe z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot pet dni v mesecu v letu 2006

Mesec	Število pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi	Povprečni dnevni znesek dospelih neporavnanih obveznosti v mio SIT	Od tega 365 in več dni	
			Število pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi	Povprečni dnevni znesek dospelih neporavnanih obveznosti v mio SIT
Januar	3.324	27.983	1.477	18.459
Februar	3.225	28.021	1.473	19.074
Marec	3.299	28.019	1.451	18.847
April	3.361	29.263	1.462	18.780
Maj	3.383	29.254	1.486	19.253
Junij	3.363	29.891	1.494	19.406
Julij	3.353	29.948	1.532	18.860
Avgust	3.314	29.851	1.552	19.155
September	3.408	28.569	1.460	18.284
Oktober	3.501	29.457	1.441	18.480
November	3.391	28.473	1.361	17.668
December	3.317	27.816	1.185	17.712

Vir: AJPES.

Primerjava podatkov z letom 2005 je realna samo v zadnjih štirih mesecih, ker je ena od bank šele septembra 2005 začela pošiljati AJPES celovite in pravilne podatke³⁵. V zadnjem četrtletju leta 2006 je bilo v primerjavi z istim četrtletjem prejšnjega leta povprečno vsak mesec za 1,2 % več pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot pet dni v mesecu, povprečni dnevni znesek njihovih dospelih neporavnanih obveznosti pa je bil večji za 7,7 %. Med njimi je bilo povprečno vsak mesec za 5,4 % manj pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot leto dni, katerih povprečni dnevni znesek dospelih neporavnanih obveznosti je bil večji za 3,8 %.

Pravne osebe z dospelimi neporavnanimi obveznostmi neprekinjeno več kot leto dni so v letu 2006 zelo obremenjevale obravnavane evidence in so po 2. točki 25. člena Zakona o finančnem poslovanju podjetij izpolnjevale pogoj za začetek postopka za izbris iz sodnega registra (gl. pogl. 14).

³⁵ Novak, Judita Mirjana. (2006). Poslovanje gospodarskih družb v letu 2005. Delovni zvezek št.14. Ljubljana: UMAR. Gl. str. 28.

13 PRISILNE PORAVNAVE, STEČAJI IN LIKVIDACIJE

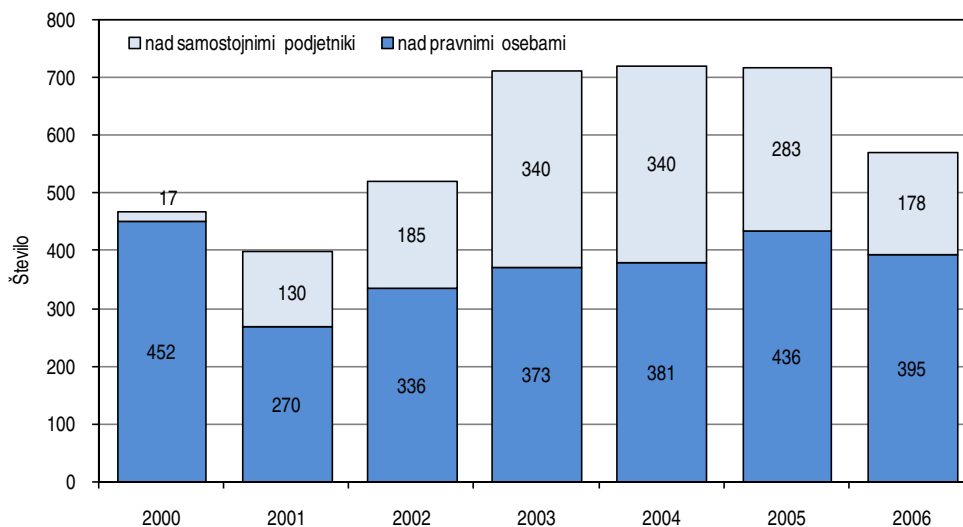
V letu 2006 je bilo nad pravnimi osebami začeti za 19,1 % manj postopkov prisilnih poravnav ter za 9,4 % manj stečajnih in likvidacijskih postopkov skupaj kot v letu 2005 (gl. Slika 21).

Po podatkih, objavljenih v Uradnem listu RS, je bilo v letu 2006 po Zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji³⁶ na sodiščih začeti:

- 76 postopkov prisilnih poravnav nad pravnimi osebami, tj. 18 oziroma 19,1 % manj kot v letu 2005 (vseh prisilnih poravnav je bilo 82, tj. 23 oziroma 21,9 % manj kot v letu 2005);
- 374 stečajnih postopkov nad pravnimi osebami, tj. 44 oziroma 10,5 % manj kot v letu 2005 (vseh stečajnih postopkov je bilo 552, tj. 149 oziroma 21,3 % manj kot v letu 2005);
- 21 likvidacijskih postopkov nad pravnimi osebami, tj. 3 oziroma 16,7 % več kot v letu 2005 (vsi likvidacijski postopki so bili začeti nad pravnimi osebami).

Po zaključenem stečajnem ali likvidacijskem postopku se družba izbriše iz sodnega registra.

Slika 21: Skupno število na sodiščih začeti stečajnih in likvidacijskih postopkov v obdobju 2000–2006

Vir: Uradni list RS.

³⁶ Uradni list RS, št. 67/93, 74/94, 8/96, 39/97, 1/99, 52/99, 42/02 in 10/06.

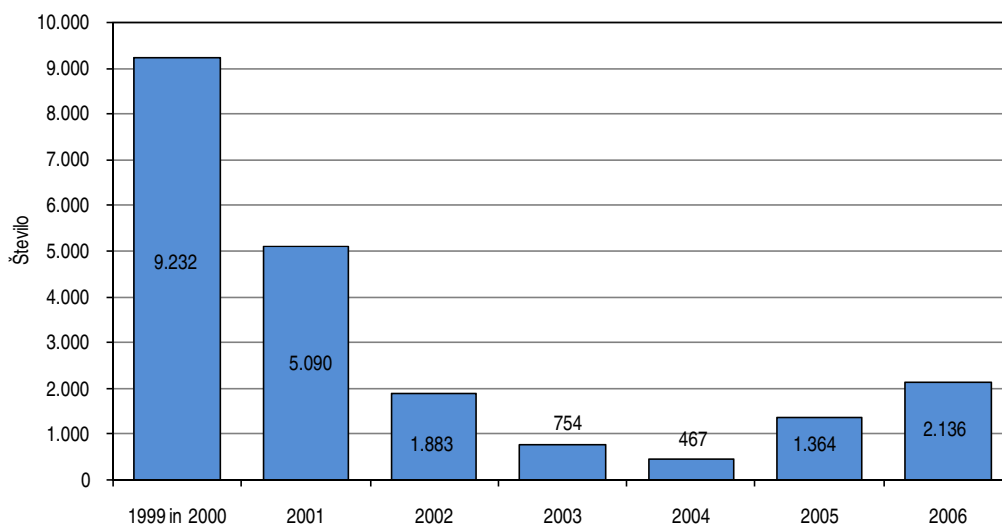
14 IZBRISI PO ZAKONU O FINANČNEM POSLOVANJU PODJETIJ

Po 25. členu Zakona o finančnem poslovanju podjetij (v nadaljevanju ZFPP)³⁷ družbo iz sodnega registra po uradni dolžnosti izbríše sodišče, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

- če družba v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila letnega poročila oziroma letnega računovodskega poročila organizaciji, pooblaščenca za obdelovanje in objavlanje podatkov (o tem mora organizacija obvestiti sodišče v roku enega meseca od nastopa izbrisnega razloga);
- če družba nima premoženja (zadošča dokaz, da v obdobju 12 mesecev ni opravila izplačil prek računa organizacije, ki zanjo opravlja posle plačilnega prometa, o čemer mora organizacija obvestiti sodišče v roku enega meseca od nastanka teh okoliščin);
- če nastopi razlog, ki ga za izbris družbe brez likvidacije določa drug zakon.

Po podatkih, objavljenih v Uradnem listu RS, so sodišča v letu 2006 po ZFPP izdala sklep o izbrisu iz sodnega registra 924 pravnim osebam, to je za 68,1 % manj kot v letu 2005, iz sodnega registra pa izbrisala 2.136 pravnih oseb, to je za 56,6 % več kot v letu 2005 (Slika 22). Povečanje števila izbrisanih pravnih oseb po ZFPP je bilo v letu 2006 glede na leto 2005 pol manjše, kot v letu 2005 glede na leto 2004³⁸. To je deloma mogoče pojasniti s tem, da se je v letu 2005 začel ugotavljati še zadnji pogoj za izbris družb iz sodnega registra po ZFPP (po 1. točki 25. člena ZFPP). Tega je AJPES sicer začela ugotavljati po 23. juliju 2004, vendar samo za tiste družbe, katerih poslovno leto se je končalo 23. julija. Za večino družb, katerih poslovno leto je enako koledarskemu, je omenjeni izbrisni razlog nastal šele leta 2005 ob predložitvi letnega poročila za leto 2004.

Slika 22: Število izbrisov pravnih oseb iz sodnega registra po ZFPP v obdobju 1999–2006

Vir: Uradni list RS.

Opomba: Največ izbrisov je bilo v prvih dveh letih po uveljavitvi ZFPP.

³⁷ Uradni list RS, št. 54/99, 110/99, 97/00, 50/02, 93/02 in 117/06.

³⁸ Novak, Judita Mirjana. (2006). Poslovanje gospodarskih družb v letu 2005. Delovni zvezek št.14. Ljubljana: UMAR. Gl. str. 30.